

Az Országos Széchényi Könyvtár
szakmai beszámolója
a 2008. évről

Tartalom

1	Bevezetés	5
2	Gyűjteményfejlesztési és Feldolgozási Igazgatóság	7
2.1	A kötelezpéldányok fogadása	7
2.2	Kiadványazonosító számok	8
2.3	Állományalakítás, gyűjteményszervezés	8
2.3.1	Gyűjtőköri módosulás:	8
2.3.2	Állománygyarapítás:	8
2.3.3	Állományapasztás	9
2.3.4	Állomány-nyilvántartás	9
2.3.5	Könyvek védetté nyilvánításával és kiviteli engedélyezésével kapcsolatos szakértői munka	9
2.4	A törzsgyűjteménybe kerülő állomány katalóguscélú és kurrens nemzeti bibliográfiai feldolgozása	9
2.4.1	Könyvfeldolgozás	9
2.4.2	Periodika-feldolgozás	10
2.4.3	Kurrens nemzeti bibliográfia	11
2.5	Cikkek és tanulmányok feldolgozása	11
2.5.1	Konzorcium és adatbázisfejlesztés:	11
2.5.2	Anyaggyűjtés és feldolgozó munka:	11
2.6	Lelőhely-nyilvántartások	12
2.6.1	Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA)	12
2.6.2	Könyvek Központi Lelőhely-katalógusa (KC)	12
3	Tájékoztatási és Olvasószolgálati Igazgatóság	13
3.1	Tájékoztató Osztály	13
3.2	Olvasószolgálati Osztály	14
3.2.1	LibInfo	14
3.2.2	Dokumentum-forgalmazás	15
3.2.3	Könyvtárközi kölcsönzés	15
3.3	Reprográfiai Szolgálat	15
3.4	Állományvédelmi Digitalizáló Osztály	15
3.5	Raktári Osztály	16
4	Különggyűjteményi Igazgatóság	18
4.1	Kiemelt feladatok	18
4.2	Gyarapítás	18
4.3	Feldolgozás	19
4.3.1	Fénykép és Fotóművészeti Tár	19
4.3.2	Kézirattár	19
4.3.3	Plakát- és Kisnyomtatványtár	19
4.3.4	Régi Nyomtatványok Tára	20
4.3.5	Színháztörténeti Tár	20
4.3.6	Térképtár	20
4.3.7	Zeneműtár	20
4.3.8	Történeti Interjúk Tára	21
4.4	Állományvédelem	21
4.4.1	Restauráló csoport	21
4.4.2	Kötészet	21
4.5	Szolgáltatások	22
4.6	Történeti Interjúk Tára	22
4.7	Kiállítások	23
5	Tudományos Igazgatóság	25

5.1	Res Libraria Hungarie (MTA-OSZK Kutatócsoport)	25
5.2	A XV.-XVIII. századi Könyvtörténeti Osztály (RMNy).....	26
5.3	XIX–XX. századi Könyvtörténeti Osztály	27
	Retrospektív magyar nemzeti bibliográfia	27
	Az 1801–1920 között megjelent monografikus nyomtatványok adatbázisának munkálatai.	27
5.4	Sajtótörténeti Osztály.....	28
5.4.1	A sajtóbibliográfiai munkálatok előkészítése.....	28
5.4.2	A Retrobi-Sajtó adatbázis technikai fejlesztése	29
5.5	Reguly Antal Műemlékkönyvtár.....	29
5.5.1	Könyvtári feladatok	29
5.5.2	Múzeumi feladatok.....	29
5.6	Gyűjteményi tudományos alap kutatás	30
6	Elektronikus Dokumentum Központ.....	31
6.1	Digitális Gyűjtemény Osztály	31
6.1.1	Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK)	31
6.1.2	Elektronikus Periodika Archívum (EPA)	32
6.1.3	Magyar Digitális Képkönyvtár (MDK)	32
6.1.4	Digitális Képarchívum	32
6.1.5	Digitális Gyűjtemény	32
6.1.6	Multimédia gyűjtemény, offline dokumentumok	33
6.2	Tartalomszolgáltató Osztály.....	33
6.3	MOKKA.....	34
6.4	EDK egyéb feladatai	35
7	Informatikai Igazgatóság.....	36
7.1	Amicus üzemeltetés.....	36
7.2	Amicus fejlesztések	36
7.3	LibriVision fejlesztések.....	37
7.4	OSZKDK fejlesztések	37
7.5	Az ISIS adatbázissal kapcsolatos munkát	38
7.6	ISBN adatbázis fejlesztés	38
7.7	Honlap fejlesztés.....	38
7.8	Egyéb fejlesztések, kutatások.....	39
7.9	ISIS adatbázisok karbantartása	39
7.10	Részvétel az Európa Könyvtár (TEL) munkájában	39
7.11	TELplus projektben végzett fejlesztések.....	39
7.12	Üzemeltetési feladatok.....	39
7.13	Belső ellenőrzés.....	41
7.14	PR tevékenység.....	41
8	A Könyvtári Intézet beszámolója a 2008. évi tevékenységről	42
8.1	Igazgatóság – Titkárság.....	42
8.2	Kutatási és Szervezetfejlesztési osztály	42
8.3	Oktatási és Humán erőforrás-fejlesztési Osztály	44
8.4	Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár (KSZK)	46
8.5	A Könyvtári Intézet kiadványai 2008-ban:.....	50
9	Mellékletek – Statisztikai táblázatok 2008.....	51
9.1	Kötelempéldány-szolgáltatás	51
9.2	Kiadványazonosító számok	53
9.3	Gyűjteményfejlesztés.....	54
9.4	A különgyűjtemények gyarapodásának részletes áttekintése.....	56
9.5	Az OSZK teljes állományának adatai 2008. év végén	57
9.6	A 2008. évi OSZK gyarapítási előirányzat felhasználása.....	58

9.7	Nemzetközi kiadványcsere	59
9.8	Feldolgozás	60
9.9	Lelőhely-nyilvántartás	63
9.10	A Tájékoztató Osztály statisztikai adatai	65
9.11	Az Állományvédelmi Digitalizáló Osztály statisztikai adatai	72
9.12	Különgyűjteményi Igazgatóság statisztikai adatai	74
9.13	Rendezvények, kiállítások	77
9.14	Kiadványok 2008	83

1 Bevezetés

Az OSZK 2008-ban is teljesítette nemzeti és nyilvános könyvtári alapfeladatait, valamint országos feladatait.

Az év során hosszas egyeztető és tervezési folyamat eredményeképpen elkészült az Országos Széchényi Könyvtár és a Könyvtári Intézet 2009-2013 közötti időszakra vonatkozó stratégiai terve.

A Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása lehetőséget adott az intézmény szervezeti racionalizálására. 2008-ban különvált a Különgyűjteményi Igazgatóság és a Tudományos Igazgatóság. Létrehoztuk az Elektronikus Dokumentum Központot, amely az egyre meghatározóbbá váló elektronikus dokumentumok kezelésének intézményen belüli egységesítését tűzte ki célul, valamint a Lelőhely-nyilvántartó Osztályt, amely az országos leelőhely-nyilvántartások (Nemzeti Periodika Adatbázis, Könyvek Központi Katalógusa, MOKKA-R és MOKKA-MS) koordinálását végzi.

A nemzeti könyvtár országos koordináló szerepe 2008-ban erőteljesebbé és láthatóbbá vált. Előzetes tárgyalásokat folytattunk a MOKKA-ODR adatbázisok összevonásáról, és a közös katalógus fejlesztésének irányairól. A megvalósítás érdekében – egyéb országos jellegű témákkal kiegészítve – TÁMOP pályázatot adtunk be.

Az állomány gyarapodása a kötelezpéldányok beszerzése terén a passzív kötelezpéldány-fogadásból aktív reklamáción alapuló gyarapítássá vált, minden dokumentum-típusból több és hamarabb érkezett 2008-ban a könyvtárba, mint tavaly (pl. a könyvek esetében a 2007-es 38.776 beérkezett kötetel szemben 2008-ban 47.639 kötetet vettünk állományba).

A beszerzésre rendelkezésre álló keret 2008-ban jelentősen csökkent: a 2007-es 15.210.543 forint helyett 2008-ban csak 9.259.400 forint állt rendelkezésünkre. A Corvina Alapítvány ezt az összeget 10 millió forinttal egészítette ki, lehetővé téve ezzel számos értékes dokumentum beszerzését.

Az AMICUS-feldolgozás területén jelentős növekedés regisztrálható, a könyvek feldolgozásának aránya mintegy 50%-al növekedett és a különgyűjteményi dokumentumok feldolgozása is 10%-al magasabb, mint az előző évben volt.

A tájékoztatási esetszámok (referenzs-kérdések) 2008-ban csak enyhén emelkedő tendenciát mutatnak, ennek egyik oka lehet az önálló internet-használat egyre szélesebb körű elterjedése. Ugyanakkor a nemzeti könyvtár 2008-ban több igényes és népszerű tematikus szolgáltatást hozott létre (pl. Nyugat-honlap, Typographia honlap, Mesék Mátyás királyról), amelyek a szélesebb közönség, és kiemelten az oktatásban résztvevők érdeklődésére tarthatnak számot.

Megkezdte üzemszerű működését a *Humántudományi tanulmányok és cikkek adatbázisa* és az *OSZK digitális könyvtára* is. Rendkívül nagy népszerűségnek örvend és jelentős bevételeket is eredményez digitális *születésnapi csomag* szolgáltatásunk.

A 2007-es adatokhoz viszonyítva jelentősen (26%-al) növekedett a regisztrált könyvtárhasználók, és ebből következően a belső dokumentumforgalom száma. A fokozódó olvasói igények, a különböző projektek és az állományvédelem kiterjesztése miatt 2008-ban a digitális gyűjtemény hatalmas mértékben, mintegy ötszörösére növekedett. Szervezetileg is követve a változó tendenciát, megfelelő kapacitású digitalizálási műhelyt alakítottunk ki az egyre egyre növekvő igények teljesítésére.

Kiadványi tevékenységünk az előző évekhez hasonlóan a professzionális kiadókkal közös minőségi könyvkiadást célozza meg, mintegy negyven kötet került publikálásra az év

során. A kiadványok között a tudományos igényű kötetek mellett két díszalbumot is megjelentettünk.

Nagy sikere volt a Biblia éve rendezvénysorozathoz csatlakozó *Biblia Sacra Hungarica – A könyv, „mely örök életet ad”* című kiállításunknak. Öröndetes növekedés figyelhető meg kiállításaink látogatottsága terén, a látogatók száma mintegy 70%-al több volt, mint 2007-ben.

A Könyvtári Intézet szervezete megváltozott, a korábbi négy osztály helyett három szervezeti egység látja el a feladatokat. Az új struktúra a következő osztályokat tartalmazza: *Kutatási és Szervezettefejlesztési osztály, Oktatási és Humánerőforrásfejlesztési osztály, Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár.*

2 Gyűjteményfejlesztési és Feldolgozási Igazgatóság

Az igazgatósághoz tartozó osztályok a feladatkörükbe utalt tevékenységeket, alapfeladatokat folyamatosan végezték.

Az igazgatóság felépítésében több szervezeti módosítás történt 2008 folyamán:

A Periodika-feldolgozó Osztály megszűnésével három fő tevékenysége új szervezeti keretekben folyik tovább:

- az időszaki kiadványok katalóguscélú és nemzeti bibliográfiai feldolgozása a könyvfeldolgozással összevonva egyetlen szervezeti egységbe került: a Katalogizáló Osztályra (ezzel értelemszerűen a korábbi Könyvfeldolgozó Osztály is átalakult);
- az időszaki kiadványok kollacionálása és szolgálati katalógusának vezetése – minthogy állomány-nyilvántartási feladat – átkerült a Gyarapítási Osztály állomány-nyilvántartó csoportjának feladatkörébe, ezzel a törzsgyűjteményi állomány-nyilvántartás teljes feladatköre a nyilvántartó csoport tevékenységi és felelősségi körébe került;
- a Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA) gondozása az újonnan létrehozott Lelőhely-nyilvántartó Osztály feladatává vált, a Tájékoztatási Igazgatóságról átkerült Könyvek Központi Katalógusával együtt.

Az önálló, igazgatósági szintű szervezeti egységként létrejött Elektronikus Dokumentum Központ keretébe került az osztályként működő Magyar Elektronikus Könyvtár Osztály.

Az átszervezést megelőzően, 2008 júniusában Pásztóyné Kóvári Katalin lemondott a Periodika-feldolgozó Osztály vezetői megbízatásáról. A Katalogizáló Osztály vezetője Tóth Loránd, a korábbi Könyvfeldolgozó Osztály vezetője lett. Helyettese a periodika-feldolgozó csoportot felügyelő Kónyáné Csúcs Dalma. A Lelőhely-nyilvántartó Osztály vezetői teendőit 2008. szept. 1-jétől dr. Sajó Andrea látja el.

A szervezeti egységek elhelyezése:

A fenti és egyéb szervezeti változások 2006 után ismételt költöztetést igényeltek, ami 2008 nyarán lezajlott. Ennek során a munkafolyamatokhoz jobban igazodó és nagyobb alapterületű elhelyezést nyertek a legszűkösebb területen működött csoportok (pl. a kollacionáló csoport).

2.1 A kötelezpéldányok fogadása

A kötelezpéldány-szolgáltatás területén folytatódott a 2007-es tendencia: a fokozatosan rutinszerűvé váló reklamációk nyomán nőtt a beszolgáltatott dokumentumok száma, a könyvek esetében a 2007. évi 15 825 műről 2008-ban 17 700 műre. A könyvek példájánál maradva: az összmenyiségből 2007-ben 643 reklamáció hatására 3171 művet, 2008-ban 1462 reklamációra 3829 művet szolgáltatottak be a nyomdák, illetve a kiadók. A reklamálási alkalmaknak a több mint kétszeresére nőtt száma abból adódik, hogy már nemcsak fogadjuk a beküldött kötelezpéldányokat, illetve a pályázatokhoz kiadandó igazolások előtt a kiadói listákat ellenőrizzük, hanem 2008 elejétől kezdve az *Új könyvek* c. állománygyarapítási tanácsadó kiadvány alapján figyelemmel kísérjük a megjelenő kiadványokat, ez alapján is folyik hasonlítás és reklamáció. Így már a frissen könyvkereskedelmi forgalomba került, de kötelezpéldányként be nem szolgáltatott könyveket rövid időn belül bekéri az osztály, tehát a reklamáció sokszor csak egy-egy műre, és nem az előállító több kiadványára együttesen vonatkozik.

A beérkezett időszaki kiadványok számadatainak megállapítására bevezetett új számolási módszer alkalmazásával elmondható, hogy 2008 folyamán 63 777 részegység (füzet, szám) érkezett be 382 662 példányban – ez több mint 3800 címet jelent.

Az egyéb kiadványtípusokat, információhordozókat tekintve általában szintén nőtt a kötelesepéldányok száma – a térképek, műszaki aprónyomtatványok és plakátok, illetve magnó- és videokazetták kivételével, ahol csökkenés tapasztalható.

2.2 Kiadványazonosító számok

- 2008-tól bevezettük a 13 jegyű ISMN szám kiutalását a zeneművek számára, és elkészült az új ISMN-útmutató.
- Az ISBN Iroda rutinszerűen részt vesz az OSZKDK építésében a kiadói regisztrációk ellenőrzésével, a digitális könyvtárba beszolgáltatott elektronikus könyvek ISBN-ellenőrzésével.
- Az ISSN számadás körét 2008-tól kiterjesztettük a hazai, kurrens megjelenésű közéleti lapok teljességére, tekintettel a községi és kistérségi önkormányzati/közéleti lapok kiadóit is terhelő környezetvédelmi termékdíjra. Az ügyfelek teljes körű tájékoztatásához elkészült az ISSN útmutató új kiadása. A nemzetközi ISSN regiszterben, 2008 szeptemberében megtörtént az ISSN-L "kapcsoló-ISSN" bevezetése.

2.3 Állományalakítás, gyűjteményszervezés

2.3.1 Gyűjtőköri módosulás:

- 2008. jan. 1-jétől a közoktatási (alsó- és középfokú) tankönyvek kötelesepéldányainak archiválását szerződés alapján az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum vette át, így az OSZK gyűjtőköre leszűkült a felsőoktatási tankönyvekre, jegyzetekre, illetve a felnőttképzésben használt oktatási anyagokra, amelyekre azonban visszaállítottuk a kétpéldányos gyűjtést.
- A CD-n kiadott hangoskönyvek gyűjteményi helye a Zeneműtár helyett a Törzsgyűjtemény lett.

2.3.2 Állománygyarapítás:

- Jelentős gyarapodás látható a köteles példányok és többesepéldányok területén, 11 000-rel haladták meg a tényszámok a tervszámokat. Nagyobb a tervezett mennyiségnél a retrospektív és a külföldi könyvbeszerzés és a retrospektív periodika hiánypótlás során beszerzett dokumentumok száma is. Ez utóbbit főként a Magyar Országos Levéltártól kapott Magyar Emigráns Sajtógyűjtemény feldolgozása magyarázza: a behasonlított 365 cím, 16 évf. és 1391 db szórványból új indulás volt 4 évf., 118 szórvány, ami 77 új címet tartalmaz, valamint többes indításként 14 cím és 27 szórvány. A Könyvtári Intézet közvetítésével vagy közvetlenül a felajánló könyvtáraktól érkezett 192 fölőspéldány jegyzékről az 56 000 könyvcímből 2604 címet jelöltünk hasonlításra és 650-et igényeltünk; a felajánlott 5505 periodika tételből pedig 215 évfolyamot és 1164 szórványszámot kértünk be állomány kiegészítésre. A kurrens periodika mennyisége, az évközi átmeneti csökkenés után év végére az előző évi mennyiséggel közel azonos mennyiséget mutatott.
- Két nagymennyiségű könyvajándék feldolgozására került sor, a Magyar Rádió és az Akadémiai Kiadó 41 ládányi ajándékára. A hírlapok területén a már említett emigráns sajtógyűjtemény mellett befejeződött a Sulyok-Hóka hagyaték 17 évfolyamból és 4033 szórványból álló mennyiségének feldolgozása.

- Állományrendezési munkálatok keretében elkezdtek és 2009-ben folytatjuk az alkalmi lapok (kb. 1800 db) és a szamizdat kiadványok (kb. 400 mű) feldolgozását. A Zeneműtárból átvett hangoskönyveket mint elektronikus dokumentumokat vettük állományba és indítottuk feldolgozásra.
- A külföldi csoport munkatársainak kárpát-medencei kiküldetései során lehetőség nyílt kárpátaljai és délvidéki személyes kapcsolatfelvételre, ezáltal külföldi cserepartnerreink száma 5 új partnerrel nőtt ezekről a területekről, így jelenleg 362 cserepartnerrel állunk kapcsolatban. Az év során, kétévi szüneteltetés után újra lehetőségünk nyílt a Corvina Alapítvány támogatásával külföldi megjelenésű hungarikumok vételére, rendelésére 5 millió Ft-os keretből. Az alapítvány kuratóriuma ugyancsak 5 millió forintot szavazott meg belföldi árverési vételekre a Törzsgyűjtemény és a Különgyűjtemények számára. A kapott összeget maradéktalanul elköltöttük, a megrendelt könyvek folyamatosan érkeztek be az év folyamán, és évek óta először tudtuk megvásárolni cserepartnerreinknek az általuk kért könyveket. Továbbra sem volt lehetőségünk az olvasótermek és a különgyűjtemények állományának célzott frissítésére sem hazai, sem idegen nyelvű szakirodalommal.

2.3.3 Állományapasztás

Az év során 11 fogyatéki jegyzőkönyv készült el. Jelentős mennyiségű hírlap leselejtezésére került sor, például a 3.sz fogyatéki jegyzőkönyvben 1148 kötet kiiktatása szerepel, mivel a társosztályokkal egyetértésben 6 országos napilap :3 és :4 példánysorát raktári helyhiány miatt felszámoltuk. Könyvből 770 mű 1760 kötetét iktattuk ki elavult tartalmuk, rongált állapotuk, illetve felesleges példányszámuk miatt.

2.3.4 Állomány-nyilvántartás

- A Nyilvántartó csoport befejezte a külföldi megjelenésű, 1945 utáni megjelent monografikus művek gépi példányadatainak rögzítését, és elkezdte az 1952 utáni megjelenésű, C méretű, hazai kötelesanyag többes és kihelyezett példányainak rögzítését.
- Ugyanebben a csoportban 152 e-book rendelése és érkeztetése történt meg az év során. Ez az e-book szám töredéke az előző, indító évinek (522 mű), amikor ennek az új típusú dokumentumnak gépi nyilvántartása a felgyűlt anyaggal elindult.

2.3.5 Könyvek védetté nyilvánításával és kiviteli engedélyezésével kapcsolatos szakértői munka

69 hazai árverés anyagát néztük át és képviseltük az árveréseken a gyűjtemények vételi szándékát, egyúttal a hiányzó vagy a fennmaradáshoz szükséges példányszámmal nem rendelkező, kiemelkedő jelentőségű műveket védelemre terjesztettük fel a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalhoz. Szakértői munkát láttunk el 8 kiviteli engedély esetében.

2.4 A törzsgyűjteménybe kerülő állomány katalóguscélú és kurrens nemzeti bibliográfiai feldolgozása

2.4.1 Könyvfeldolgozás

- Az év során folyamatosan, az osztályra érkezésük ütemében folyt a könyvek feldolgozása.
- Az OSZK és az OPKM között született gyűjtőköri megállapodás alapján a kiadványtípusokra vonatkozó részletes útmutató kidolgozásában részt vett az e dokumentumok feldolgozásáért felelős kolléga.

- A könyvtár cédulakatalógusainak retrospektív konverzióját egyrészt a 2006-ban elkezdett módon, az ún. sorozati jelzetek online rögzítésével folytattuk, másrészt kibővítettük a cédulák körét a monografikus jelzetű könyvekre. Ez utóbbi feladatot 2 fő folyamatosan végezte.
- Az őszi hónapokban célfeladatként feldolgoztuk a Zeneműtár állományából a törzsgyűjteménybe került hangoskönyveket (400 mű).

2.4.2 Periodika-feldolgozás

- A kurrens és az inkurrens gyarapításból származó időszaki kiadványok bibliográfiai, ill. állomány- és példányadatainak leírása, tartalmi feltárása folyamatosan zajlott.
- Folytatódott a P-s jelzetű évkönyvek retrospektív feldolgozása és tárgyszavazása. Ez a munka 2009 folyamán befejeződik.
- Folyamatos volt a részcímes periodikumok monografikus szintű feldolgozása.
- Januártól bevezetésre került az időszaki kiadványok részegységenkénti aktualizálása az előző évben kialakított munkamenet alapján. Ennek során 34 744 magyarországi részegységet hasonlítottunk be, 2381 rekordot egészítettünk ki a részegységhez kötött megváltozott megjelenési adatokkal, illetve közreadó testülettel. (A részegységenkénti aktualizálás nem terjed ki a napilapokra és az ún. csoportos anyagra, azaz az egyszerűsített módon feldolgozott időszaki kiadványokra).
- Az egységes tartalmi feltárás érdekében az aktualizáláshoz kötve szeptembertől megkezdődött a 2004 előtt indult kurrens periodikumok visszamenőleges tárgyszavazása. Ezek a rekordok addig csak ETO számmal voltak ellátva.
- Októberben az Amicusban feldolgozásra került az Elektronikus Periodika Archívumban archivált 191 cím. A digitalizált anyagok esetében a periodikum nyomtatott verzióhoz rekordjához újabb példányadatként rögzítettük az EPA-ban található állományadatokat, raktári jelzetként az EPA azonosítót, valamint az URN-t és a "digitalizált dokumentum" tárgyszót. A csak elektronikus (és az EPA-ban archivált) lapok esetében új bibliográfiai rekord készült. Az új digitalizált részegységekről automatikus e-mail értesítést kapnak a periodikafeldolgozók, és ennek alapján naprakész az OSZK online katalógusában az archivált EPA-állomány.
- Novemberben megkezdődött az Amicusban az iskolai értesítők retrospektív katalógusának feldolgozása "A magyarországi iskolai értesítők bibliográfiája 1850/51–1948/49" c. kiadvány, illetve az OSZK leltári naplók adatainak alapján. Az állomány a hagyományos "Ért" jelzettel kerül az adatbázisba.
- Elkezdtük – próbaként – a lezárt kardex behasonlítását az Amicus adatbázisban. A tapasztalatok alapján folytatni kell a behasonlítást 2009-ben is, mert állomány-, illetve jelzetváltozás, példányok módosulása történt több esetben, amit az OSZK integrált rendszere nem tükrözött.
- Célfeladatként, munkaidőn kívül folyik a mikrofilmen lévő időszaki kiadványok állományadatainak rögzítése az online katalógusban. 2008. december 31-ig 10 013 mikrofilmes állományadat került az Amicus adatbázisba. A rögzítés során felmerült állományi, illetve bibliográfiai problémákat 2009-ben fogjuk megoldani, a Mikrofilmtárral folyamatosan egyeztetve.

2.4.3 Kurrens nemzeti bibliográfia

- A *Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája* - WWW 63. évf. 1–24. füzetének elektronikus megjelenési formái összesen 14 576 tétellel időben elkészültek.
- Folyamatosan történt a feldolgozott időszak kiadványok válogatása a *Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok* - WWW számára, a 4 füzetben 809 új indulású, illetve megváltozott című időszak kiadvány leírását tettük közzé.

2.5 Cikkek és tanulmányok feldolgozása

2.5.1 Konzorcium és adatbázisfejlesztés:

- A Humántudományi Tanulmányok és Cikkek Adatbázisa (HUMANUS) építésére konzorcium alakult. Az együttműködési megállapodást 2008. február 5-én – az adatbázis bemutatásával összekapcsolt sajtótájékoztatót követően – írták alá az alapító tagok: Országos Széchényi Könyvtár, Országos Idegennyelvű Könyvtár, OFI Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, MTA Irodalomtudományi Intézet, MTA Politikai Tudományok Intézete, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. Az év folyamán csatlakozott a konzorciumhoz a Balassi Bálint Intézet, a Bod Péter Megyei Könyvtár (Sepsiszentgyörgy, Románia), a Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára, a Fórum Kisebbségkutató Intézet (Somorja, Szlovákia).
- Folyamatosan dolgoztunk a konzorciumi feladatok ellátásához szükséges segédleteken, amelyek a HUMANUS saját honlapjáról érhetők el. Ezek: a) a BODZA testreszabott súgója, a HUMANUS bemutatása, b) a konzorciumi munkamódszer ismertetése a potenciális konzorciumi tagok számára, c) a feldolgozandó folyóiratok, évkönyvek listája, d) a kapcsolatfelvételt segítő űrlap kidolgozása.
- Ugyancsak folyamatos volt az adatbázist működtető szoftver fejlesztése – kiemelten a bibliográfiakészítő „modul” létrehozása a Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár kiadványaira alapozva –, valamint a partnerek adatbázis-fejlesztőivel folytatott konzultáció a közös feldolgozás, illetve a rekordcsere megvalósítása érdekében. Elkezdődött az IKER adatbázis konverziójának előkészítése.

2.5.2 Anyaggyűjtés és feldolgozó munka:

- 2008 januárjától folyamatosan figyeltük/szemléztük a kötelezpéldányként beérkezett könyveket – a HUMANUS gyűjtőköréhez tartozó tanulmányköteteket analitikusan feltártuk.
- Folytattuk a kötelezpéldányként beérkező időszak kiadványok szemlézését is.
- A Humántudományi Bibliográfiai Osztály által feldolgozott részdokumentumok száma: 20 206 tétel.
- A bibliográfiai leírás mellett – a tudományterületi felelős szerepnek (irodalomtudomány, történelemtudomány) megfelelően – a rekordokat tudományterületi besorolással láttuk el.
- Elkészült az irodalomtudományi tárgyszókészlet. Használjuk, a tudományos kutatókkal folyamatosan teszteltetjük.
- Elkezdtük a külföldi hungarikumok feldolgozását célzó munkamódszer megtervezését, kialakítását.

2.6 Lelőhely-nyilvántartások

A Lelőhely-nyilvántartó osztály az OSZK új szervezeti egységeként 2008. szeptember 1-jétől kezdte meg a működését. Feladata a muzeális könyvtári dokumentumok (régikönyvek, kéziratok) központi nyilvántartásának (MOKKA-R, MOKKA-MS) szervezése és koordinálása, a hazai könyvtárak állományában lévő külföldi időszakos kiadványok központi katalógusának (NPA) karbantartása és építése, valamint a külföldi könyvek központi leelőhely-katalógusának (KC) építése és gondozása.

2.6.1 Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA)

- 2008-tól az NPA CD-ROM már nem került kiadásra, az adatbázis online módon hozzáférhető az OSZK integrált könyvtári rendszerében, az AMICUS-ban (külön nézetben).
- Az adatbázisban 2008 folyamán 1866 új rekord keletkezett, több mint 8000 rekordot és mintegy 2600 indextétel módosítottunk, közel 34 ezer állományadatot rögzítettünk.
- 2008 szeptemberétől megkezdjük az NPA adatbázisban lévő hibás és hiányos rekordok javítását.

2.6.2 Könyvek Központi Lelőhely-katalógusa (KC)

- 2008-ban összesen 5046 db leelőhely-meghatározás iránti kérés érkezett, ebből 2805-re, vagyis a kérések mintegy 56%-ára tudtunk pozitív választ adni.
- A könyvtárak egy része (főként kis, nem nyilvános könyvtárak) változatlanul küldi új bejelentéseit a KC számára: az év folyamán 19 könyvtártól 3758 cédulát kaptunk.
- A központi leelőhely-katalógusból 2008 elején 320 db 1801 előtt megjelent könyv katalóguscéduláját adtuk át a régi nyomtatványok központi katalógusa számára. 2008 folyamán megkezdjük az 1850 előtt megjelent könyvek katalóguscéduláinak leválogatását is.
- A katalógusok aktualizálása (törlés, új bejelentés, rekonstrukció) 14 000 tételt érintett.

3 Tájékoztatási és Olvasószolgálati Igazgatóság

2008-ban az Olvasó és Tájékoztató Osztály átalakult: önálló Tájékoztató Osztály jött létre. Az újonnan létrejött társosztályokkal - Olvasószolgálati Osztály, Reprográfia Szolgálat – együtt ki kellett alakítani a munkafolyamatokat, meg kellett határozni a feladatokat, és ki kellett dolgozni az együttműködés kereteit. A könyvtárközi kölcsönzés feladatait ellátó korábbi önálló Dokumentumellátó Osztály beolvadt az Olvasószolgálati Osztályba, és a jelentkező igények, valamint az informatika-technikai fejlődés hatására a korábbi Mikrofilmtár tevékenységét is újra kellett definiálnunk, átszerveznünk, így jött létre az Állományvédelmi Digitalizáló Osztály.

A fentiek értelmében át kellett szervezni az osztályok belső munkáját, fizikai értelemben is (költözések, helykialakítások) le kellett bonyolítani az átalakításokkal járó folyamatokat. Az Igazgatóság összes szervezeti egysége 2008-ban „mozgásban” volt. Az utolsó negyedév tapasztalatai, valamint az éves teljesítménymutatók bizonyítják, hogy a döntések helyesek és időszerűek voltak.

3.1 Tájékoztató Osztály

A Tájékoztató Osztály 2008-ban az OSZK stratégiai és cselekvési tervének megfelelően végezte hagyományos és új feladatait. Az osztály ellátta alapfeladatait: az olvasók nyilvántartását; a könyvtár központi tájékoztató szolgálatának ellátását; az olvasótermek tájékoztatói felügyeletét, illetve a szabadpolcos állomány gondozását, rendezését; a bibliográfiai és lelőhely-tájékoztatót; a szolgáltatással kapcsolatos általános tájékoztatás nyújtását helyben és a távfelhasználók számára. Az intézményi (TV-k, kiadók, közgyűjtemények) illetve a kutatói megkeresések száma 2008-ban jelentősen megnőtt és elmélyültebb kutatómunkát igényelt a munkatársaktól.

Az osztály egyéb tevékenységei:

Új munkakörként:

- Az OSZK honlapjának tartalmi frissítése és feltöltése.
- Az elektronikus úton érkező tájékoztató kérdések fogadása, megválaszolása illetve a könyvtáron belüli továbbítása. A megnövekedett távfelhasználói igények kiszolgálására új, webes felületű akta-adatbázis – inform@oszk.hu – létrehozása.

Korábban is végzett tevékenységek:

- Bibliográfiai összeállítások, képanyag gyűjtése és kiadványok előkészítése a különböző hazai kulturális intézmények számára (Magyar földrajzi felfedezők – Kossuth Kiadó; spanyol művek magyarul – Cervantes Intézet; Pál utcai fiúk – Petőfi Irodalmi Múzeum; A Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom stb.).
- Közreműködés az OSZK kiadványaiban: önálló munkával (pl. Holland bibliográfia), kereséssel, lektorálással (pl. Szőlőlövészet), képkereséssel.
- Vágóképek gyűjtése a közszolgálati televíziók, valamint kereskedelmi adók kulturális műsoraihoz (pl.: az MTV Magyarország története 21 kötetben háttérműsora, Magyar elsők; HírTV Ősök tere stb.).
- Cikkek keresése a sajtóban cégek és magánszemélyek részére (pl. Vízművek, Csatornázási művek, Kazinczy, Balázs Béla, Erdélyi Múzeum bibliográfia).
- Részvétel az OSZK tudományos, történeti honlapjainak, adatbázisainak építésében, fejlesztésében, a tartalomszolgáltatás fejlesztésben (Főigazgatók

munkássága, Marsigli-bibliográfia, hasonmás kiadások kigyűjtése és elhelyezése a honlapon stb.).

- Közreműködés a könyvtár kiállítótermeiben megrendezésre kerülő kiállítások, programok szervezésében (pl. 100 éves a Nyugat).
- Önálló kiállítások rendezése a 7. szinten (Nyugat, Horvátország magyar szemmel, Eugenia Musolino olasz képzőművész nő tárlata, Leonardo kéznyoma, A rendszerváltás sajtója, 2008-as Irodalmi Nobel-díj).
- Az új szabadpolcos állomány jelzeteinek Amicus-ba történő folyamatos rögzítése, valamint a retrospektív konverzióval párhuzamosan haladó bevitel (4.000 tétel).
- A könyvtár állományából hiányzó művek figyelése és jelzése a Gyűjteményfejlesztési Igazgatóságnak.
- Az FM3-as jelzetű mikrofilmek (periodikumok) évre kereshető adatbázisának befejezése, melynek folyamatos korrekcióját a Gyűjteményfejlesztési és Feldolgozási Igazgatósággal együttműködve végezzük.
- A mikrofilmes gyászjelentés-gyűjteménye szabadpolcra helyezésének megszervezése és lebonyolítása.

3.2 Olvasószolgálati Osztály

A 2007. január 1-vel létrejött DRSZ megnövekedett, és egyre sokrétűbbé váló feladatai, valamint a nagy osztálylétszám szükségessé tette, hogy az osztály kettéváljon. Így jött létre a *Olvasószolgálati Osztály*, mely a dokumentumforgalmazással foglalkozó csoportokat egyesíti magában.

Részlegei:

- Libinfo
- Könyvkiadó állomás
- Belső kölcsönzés
- Könyvtárközi kölcsönzés
- Elektronikus dokumentumok forgalmazása (Multimédia olvasóterem)

Személyi feltételek:

Az osztály létszáma 20 fő. 2008-ban 7 fő új dolgozó kezdett dolgozni az osztályon. Betanításuk az új munkaterületekre folyamatosan történik. Olvasóink elégedettek, állandó csapat áll rendelkezésükre a szolgálati helyeken.

3.2.1 LibInfo

2008-ban 14%-kal több kérdés érkezett a szolgáltatáshoz, mint 2007-ben. Az idén az OSZK LibInfo-csoportja a válaszok 60%-át adta önállóan, ami az előző évi aránynál némileg több. A korábbi évekhez viszonyítva sok kérdést moderáltunk a nem OSZK-s válaszadóknak, majdnem kétszer annyit, mint tavaly (7972 moderálás különböző válaszadóknak).

2008-ban megtörtént a 2007 decemberében bevezetett új honlap (php 4.3.10, php 2-ről) aktiválása és rendszeres működtetése. Az év végére célfeladatként elvégeztük a tapasztalt karakterhibák javítását.

Megkezdődött az új honlap Chat-felületének (azonnali válaszadás) tesztelése és működtetése is.

Előkészítettük a 2009-ben informatikailag szükségessé váló php 5-ös változatot, valamint a Libinfo Blog-felületét (amely újabb lépés a web 2.0-s alkalmazások felé – nemleges válaszok és nehéz kérdések eseteiben külső felhasználókat is bevonva a válaszadásba).

A rendszeres működtetés főbb statisztikai adatai az évben:

Bejövő kérdések száma: 3165 db (2007 éves: 2763)

Válaszok száma: 3434 db (2007 éves: 4014)

Moderálások száma: 7972 db (2007 éves: 4196)

OSZK-s (önálló) válaszok száma: 2086 db (2007 éves: 2247)

Digitalizált (10 oldal alatti) csatolt dokumentumok száma: 241 db (2007 éves: 227)

3.2.2 Dokumentum-forgalmazás

50 hellyel növeltük az olvasói félretételek számát. Az olvasói forgalom növekedésével összhangban a dokumentumforgalmazás darabszáma is jelentősen növekedett. 51%-kal csökkent a nem teljesített kérések száma. Ez egyértelműen a könyvkiadón dolgozók érdeme. A belső kölcsönzés forgalma összességében 10 %-kal nőtt. A Multimédia olvasóterem látogatottsága változatlan. A tavalyi évhez képest jelentősen növekedett a regisztrált könyvtárlátogatók száma. Ennek megfelelően a könyvtárhasználat és a raktári dokumentum-forgalmazás (köszönhető az online előkészítés bevezetésének) is emelkedett.

3.2.3 Könyvtárközi kölcsönzés

A Könyvtárközi kölcsönzés 2008-tól nem önálló osztályként, hanem a DRSZ, majd az Olvasószolgálati osztály csoportjaként működik. A szervezeti átalakítás nem okozott gondot az részleg munkájában. A 2008. évi munkatervben szereplő feladatokat maradéktalanul teljesítették.

Az összes iktatott kérés minimálisan (3%-kal) csökkent. Ugyanakkor a nettó 12 millió Ft fölötti bevétel kiemelkedő.

3.3 Reprográfiai Szolgálat

Az on demand szolgáltatáson keresztül mintegy **219.000** képfájlt rögzítettünk, illetve csere útján archiváltunk.

A digitalizálás terén az elmúlt években még az állományvédelmi digitalizálás volt a meghatározó, most viszont az olvasói megrendelésre történő digitalizálás ugrásszerű növekedésének lehetünk tanúi. A digitalizáló szolgáltatások – a MATARKA, az E-könyvek igény szerint (EOD) – ezt a növekvő igényt igyekeznek kielégíteni. Az európai uniós projektekben való részvételnek (EOD, Europeana, TEL+,) és bilaterális megállapodásoknak (DigiHung, DiFMOE) köszönhetően a digitalizálás felgyorsult, beindult a digitális állományok kölcsönös cseréje és szolgáltatása is, elkerülve a dokumentumok többszöri digitalizálását. A Hírlapállományból a Karpathenpost, a Pressburger Zeitung és melléklete, az EME kiadványok, valamint megrendelésre a Gyulai Hírlap, Ceglédi Hírlap és az EGIS Híradó teljes évfolyamainak digitalizálása fejeződött be. A digitális születésnap csomag-szolgáltatás rövid időn belül ugyancsak közkedvelt lett, havi átlagban a megrendelések száma eléri a kettőszázat. EOD pályázati keretből és saját forrásból a Digitalizáló Műhely technikai ellátottsága 2 darab, korszerű Zeuschel OS 12000-es géppel bővült, hozzájárulva a kapacitás növeléséhez.

3.4 Állományvédelmi Digitalizáló Osztály

2008-ban a Hold utcai részleg Várba történő felköltözése és az ezzel járó átalakítások miatt a 2007-es tervben leírtak módosultak. A költözés és az átalakítások júliusig

elhúzódtak, ezen időszak alatt csak a külső és belső szolgáltatási tevékenység volt teljes körű, az állományvédelmi digitalizálást a 2008-as tervben leírtaktól eltérően, de teljesítettük.

- Az év elején beinduló Brill projektet (reformációtörténeti könyvtár: 18.167 file / 103 kötet) befeleztük.
- A Kézirattár részére a Petőfi ereklyetár mikrofilmről való digitalizálása elkészült (1958 file). Elkezdtük és 2009-ben folytatjuk a Pesthy Frigyes helységnévtára digitalizálását,(3382 file),
- A Plakáttár részére a beállított 3000 file helyett 2000 file készült el.
- Az állományvédelmi mikrofilmezés keretében a Hétfői Híreket és a Veszprémi Hírlapot fotóztuk, ez 23.968 felvétel.
- A Táraknak előzetesen elkészült állományvédelmi negatívok pozitív filmre való átmásolása részben megtörtént, a Kézirattárnak 154 tekercest átadtunk.

3.5 Raktári Osztály

A Raktári Osztály 2008-ban folyamatosan ellátta a törzsgyűjteménnyel kapcsolatos feladatokat: biztosította a belső és külső raktárakban tárolt dokumentumok olvasói, és belső szolgálati forgalmazását, igyekezett megteremteni az állományvédelmi követelményeknek megfelelő raktározási feltételeket.

A törzsgyűjteményi dokumentumok olvasószolgálati forgalma a visszaosztási statisztika alapján 119909 kötet (2007: 126353), a Rezerv raktár forgalma 907 tétel volt (2007: 840). A kurrens raktár 9113 egységnyi periodikát kollacionált, és adott át a Feldolgozó Osztály periodika katalogizáló csoportjának (2007: 8826). Inkurrens gyarapodásként átvett időszaki kiadványok száma: 4343 egység (2007: 5376).

2008-ban a törzsgyűjtemény 42528 könyvvel, 9.594 periodikával gyarapodott (2007: 35609; 8845).

2008-ra tervezett és végrehajtott kiemelt feladatok:

- A törzsgyűjteményi periodika 2006-ban elkezdett nagyszabású állományrendezésének folytatása.
- 2008-ban folytatódik a törzsgyűjtemény hírlapállományának teljeskörű rendezése. Célja: az elmúlt harminc évben a hírlapállomány rekatalogizáció nyomán keletkezett üres helyek, valamint az utóbbi években a Gyarapítási osztály által az állományból kiiktatott hírlapévfolyamok helyének felhasználásával, az „élő” jelzettartományok növekedési helyének biztosítása. A raktári rend fenntartása érdekében 11090 polcfolyóméternyi hírlapanyag átrendezése 1344,2 munkaórát venne igénybe. (Ld. Mellékletek-Statisztikai Táblázatok)

A Hold u. 6. sz. alatti törzsgyűjteményi raktárak kiürítése március 13-án lezárult. Az itt tárolt törzsgyűjteményi hírlapokból az első világháborús külföldi napilapokat, valamint az MTI jelentéseket a Régi Fóti úti raktárban helyeztük el és tettük forgalmazhatóvá az olvasók számára. A többi visszakerült a jelzetrend szerinti helyére a vári raktárakba. A törzsgyűjteményből a Gyarapítási osztály által kiiktatott hírlapok (2/2006. sz. fogyatéki jegyzőkönyv) német nyelvű részét átadtuk az Andrassy Egyetemnek, a maradékot elszállítottuk a Szentendrei Papírgyár újrahasznosító telepére (1970 kg).

Az MHB jelzetű periodika növekedési helyének biztosítása érdekében a Régi Fóti úti telephelyre telepíti a JC és JD jelzetű jegyzetek régebbi, olvasók által kevésbé kért részét a már kint lévő J-s és Cutter számos jegyzetek mellé.

Az előzetes tervet módosítva a jegyzetek helyett a H 40-42 ezres jelzettartományba tartozó, zömében külföldi nagyméretű napilapokat tartalmazó periodika állományrészt telepítettük ki a Régi Fóti útra. Ezáltal a HB jelzetű periodika állománynak biztosítottuk a növekedési helyeket, illetve a kitelepített nagyméretű periodikát, az állományvédelmi előírásoknak megfelelően, fektetve helyeztük el.

A Régi Fóti úton a Csillaghegyi utcában és a Vár épületében állományrendezési és állománymegóvással kapcsolatos munkákat végeztünk.

Digitalizálás

Az év folyamán a Plakát- és Kisnyomtatványtártól átvettük és megőrizzük a könyvek forgalmazható példányainak borítóit. Az osztály tevékenységi köre szeptember 15-től új feladattal bővült. A Reprográfiai Osztály keretének terhére eseti megbízással a könyvborítók digitalizálása céljából alkalmaztunk egy főt. Év végéig 3625 felvétel készült az előzetesen átvett, majd a példány-nyilvántartó csoporttól heti rendszerességgel érkező könyvborítókról. Terv szerint 2009-től minden könyv borítólapjáról készül digitális felvétel, melynek célja, hogy a könyvek bibliográfiai leírása mellett képi információ is álljon az olvasók rendelkezésére.

A fölőspéldány tevékenység folytatása a Gyarapítási Osztállyal együttműködve.

A 2007. június 30-án lezárult felszámolási folyamatot követően, a tevékenység 2008-ban kizárólag a Gyarapítási Osztályon keletkező fölőspéldányok hasznosítására korlátozódott.

A Gyarapítási osztály által az állományból kiiktatott dokumentumok fogyatéki jegyzőkönyvei alapján összeállított 7 fölőspéldány jegyzéket, a Könyvtári Intézet segítségével, térítésmentesen kiejánlottuk a könyvtáraknak. A beérkezett kéréseket összesítettük, a könyvtárakat e-mail-ben értesítettük.

A Gyarapítási Osztálytól átvettük és a Régi Fóti úti telephelyre szállítottuk a jegyzékelt dokumentumokat (54 láda), illetve a jegyzékre nem kerülő fölőspéldányokat (164 láda). A magyarországi és határon túli könyvtárak és könyvtárral rendelkező intézmények a jegyzékre vett anyagból, illetve a helyszíni válogatást követően elvittek 2620 db könyvet és 865 db periodikát.

A könyvtárak által nem igényelt, tartalmilag elavult fölőspéldányokat kiselejteztük (15340 kg).

4 Különgyűjteményi Igazgatóság

A 2008-as év legfontosabb szervezeti változása a Különgyűjteményi Igazgatóság és a Tudományos Igazgatóság különválása volt. A szétválás folyamata rendben, zökkenőmentesen megtörtént. Az igazgatóság alatt két új osztály – a Fénykép és Fotóművészeti Tár és a Restauráló- és Kötészeti osztály kezdte el munkáját.

4.1 Kiemelt feladatok

A korábbi évhez hasonlóan 2008-ban is hangsúlyosan kiemelt feladat a táruk feldolgozásának meggyorsítása az AMICUS-ban. 2007-ben és 2008-ban valamennyi feldolgozást végző munkatárs elvégezte az AMICUS tanfolyamot, ezért a feldolgozó munka nagyobb lendületet kapott, közel 47000 rekord készült el. Több adatbázissal kapcsolatban megvizsgáltuk a más rendszerekben (FolioView, MOKKA-R stb.) elektronikusan rögzített katalógusrekordok AMICUS-ba konvertálásának lehetőségét, munka- és költségigényét.

Az igazgatóság részt vett a digitalizálással kapcsolatos munkálatokban (állományvédelmi szempontok kidolgozása, digitalizálandó egységek kijelölése, feldolgozás stb.). Fontosabb digitalizálások: Brill-projekt keretében száz RMK, archív hangfelvételek, az Esztergomi Székesegyház kottatárának digitalizálása, RNYT exlibris-gyűjtemény, Plakát- és Kisnyomtatvány Tár: 1926 előtti grafikai plakátok. Az igazgatóság koordinálja a Bibliotheca Corviniana Digitalis honlap fejlesztését. A Magyar Nyelvemlékek honlap 2009-re tolódot.

A muzeális dokumentumok kezeléséről és nyilvántartásáról szóló jogszabály alapján folytatódik az 1850 előtt megjelent könyvek és kéziratok központi nyilvántartásainak kiépítése (MOKKA-R, MOKKA-MS), valamint a jogszabály által előírt állományrevízió. A MOKKA-MS adatstruktúrájának megtervezése áthúzódott 2009-re. Az országos ősnymtatvány-katalógus (CIH) fejlesztésének első szakasza elkezdődött.

Az igazgatósághoz tartozó osztályok aktívan bekapcsolódtak a *Reneszánsz-év* munkáiba előadásokkal, kiállításokkal, kölcsönzésekkel, DVD-kel, katalógusokkal, kötetekkel.

A Fénykép és Fotóművészeti Tár munkájának elindítása, a Hold utcai részleg költöztetése, a raktározási-, munka- és kutatási feltételek megteremtése és a gyűjtemény alapvető rendezése megtörtént. Részletesebb leltárjának befejezése áthúzódik 2009-re. Az egyesített Restaurátor és Kötészeti osztály munkájának összehangolása megkezdődött.

Az KGYI munkatársainak publikációi és tudományos munkássága a Tudományos igazgatóság beszámolójában található.

4.2 Gyarapítás

2008-ban a különgyűjtemények állománya jelentős mértékben gyarapodott, amelyhez a forrásokat nagyrészt a Corvina Alapítvány biztosította, de jelentős állami támogatást kaptunk az OKM-től, továbbá saját erőforrásokból is sok tétellel sikerült gyarapítani a gyűjteményeket. Kötelempéldányként is jelentős mennyiség került a tárukba. A Zeneműtárban a Kovács-lemezhatyadék vásárlásának befejezése és a Király Ernő-hatyadék a mintegy 6 köbméternyi ajándékba kapott anyagának beszállítása megtörtént. Kiemelt gyarapodás volt a Haydn saját kézírásos bejegyzéseit tartalmazó Elssler-Verzeichnis megvásárlása. A Kézírtár részére sikerült beszerezni három értékes kéziratot, továbbá háromezer darab hatyateki anyaggal is gazdagodott a tár. A Plakát- és Kisnyomtatvány Tár 38000 dokumentummal gazdagodott. A Régi Nyomtatványok Tára 105 tétellel bővült. A Színháztörténeti Tár gyarapodása 2596 tétel volt. A Térképtár 1060 művel bővült. A Fénykép- és Fotóművészeti Tárba két jelentős gyűjtemény (Magyar

Hírlap, Magyar Nagylexikon) került letétként (kb. 150000 db). A gyarapodás részletes adatait lásd a Mellékletek Statisztikai táblák fejezetben

4.3 Feldolgozás

Világossá vált 2008-ban, hogy a különgyűjteményi táruk feldolgozási teljesítményét differenciáltan kell megközelíteni és kezelni. A csoportos feldolgozású dokumentumok rendezése és jegyzék szintű feldolgozásának mérése és paramétereinek kidolgozása fontos feladat. A differenciált teljesítménymutatók megfogalmazása 2009-re húzódik.

4.3.1 Fénykép és Fotóművészeti Tár

A költözési munkák és az utólagos szobarendezések elhúzódása miatt késve indult meg az anyag feldolgozása. Elkészült a fényképekre vonatkozó feldolgozási szabályzat. A kollégák elvégezték az AMICUS tanfolyamot. 200 AMICUS rekord rögzítésével elindult az I. Világháborús Gyűjtemény feldolgozása. Jelentős előrelépés történt az Escher-hagyaték rendezésében és állományvédelmi munkáiban. Az Escher-negatívgyűjtemény feldolgozásához szükséges alapvető nyilvántartás folyamatosan készül. Az év végére 30000 negatív alapadatait rögzítettük. NKA pályázaton nyert összegből elvégeztük a nitrátos negatívokhoz kapcsolódó állományvédelmi munkákat és beszereztünk tárolóeszközöket. Digitalizáltuk az Escher Károly hagyaték 1400 negatívját, a Babits hagyaték 300 db. síkfilmjét és kb. 400 db. 9x12 cm-es üveglemezét, valamint az I. Világháborús gyűjtemény kb. 900 fényképét.

4.3.2 Kézirattár

2008-ban folytattuk a nyelvemlékek kodikológiai feldolgozását, a fondok előrendezését, rendezését (7000 tétel, Héderváry-anyag rendezése, duplumok felülvizsgálata), az oral history anyag digitalizálását az '56-os Intézettel együttműködve (120 kazetta), valamint egyedi kéziratok és latin kódexek feldolgozását. A Babits-fond fotóanyagának állományvédelmi munkái és részletes feldolgozása előrehaladt, befejezése 2009 tavaszára várható.

4.3.3 Plakát- és Kisnyomtatványtár

Elkezdődött az 1945 előtti képes levelezőlap gyűjtemény - elsősorban a már digitalizált állományrész - folyamatos leírása AMICUS-ban. Az 1601-1711 közötti nem hungarika gyűjtemény feldolgozása is tovább folytatódott. Az 1861-1945 közötti kisnyomtatványok leírása és a beérkező grafikai plakátok leírása állandó feladatunk. Az Informatikai Igazgatóság segítségével a „Ponyva-gyűjtemény” cédulakatalógusának feldolgozását és AMICUS-ba konvertálását elkezdtük, befejezése 2009 februárjára várható. Az év folyamán tárunkba beérkezett köteles-példányok és ajándék dokumentumok selejtezése, dokumentumtípusok szerinti szétválogatása, a fennmaradó rész naplózása, gyűjteményrészért felelősnek való szétosztása, rendezése és raktározása történt meg.

Aprónyomtatványok és csoportos feldolgozású kisnyomtatványok ETO, vagy tárgyszó szerinti szakozása: Az év folyamán 7905 db aprónyomtatvány, 441 db szöveges plakát, 1695 db csoportos feldolgozású kisnyomtatvány, 68 db oklevél lett ETO, vagy tárgyszó szerint rendezve. Képeslapok, üdvözlőlapok, naptárak, kártyák, hungarika nyomtatványok szétválogatása, számbavétele, pecsételése és beosztása: 2008-ban 1379 db képeslap, 383 db üdvözlőlap, 540 db különböző típusú naptár válogatása, számbavétele és pecsételése; 3293 db hungarika aprónyomtatvány országonkénti válogatása és számbavétele történt meg, 364 db hungarika grafikai plakát és 52 db hungarika szöveges plakát került szétválogatásra és beosztásra.

Az év folyamán összesen 9.026 db AMICUS tétel készült el a tár gyűjteményében található dokumentumok feldolgozása során. Az említett korai (1926 előtti) grafikai plakátok MDK pályázathoz kapcsolódó és többszintű revíziója elkezdődött, a munka várhatóan a 2009-es év végére zárul le.

Hagyatékok, még teljesen rendezetlen gyűjteményrészek feldolgozása (Diskay Lenke grafikusművész teljesen rendezetlen és feldolgozatlan 17. 361 db-ból álló ex libris hagyatékának szétválogatása és rendezése: azonosítás, tasakolás, jelzeteles, elsődleges nyilvántartás) és azok AMICUS feldolgozásának előkészítése folyamatban van.

4.3.4 Régi Nyomtatványok Tára

Az RNYT Amicus feldolgozása 2880 rekord volt.

Kiemelt munkák az RNYT-ben:

- CIH-projekt. Magyarország legnagyobb, hozzávetőlegesen 1800 kötetből álló ősnymtatvány-gyűjteményének AMICUS-ban történő feldolgozása, részben autopsziával, részben retrokonverzióval. Folyamatosan készül a hazai ősnymtatványok elektronikus katasztere, amely kiterjed már a magántulajdonban lévő kötetekre is. Elkészült az 1970-es CIH elektronikus változata, s online elérhető a Magyar Elektronikus Könyvtárban.
- Brill-projekt: a Brill Kiadóval kötött megállapodás értelmében digitalizáltatták és Amicusban teljes körűen feldolgozták a magyar protestantizmus 16-18. századi, 100 kötetre terjedő alapműveit. Elindult a kötetek digitális másolatának feltöltése az OSZKDK-ba.
- Apponyi-projekt: 677 db 16–18. századi önálló illetve kötetes metszet digitalizálása és Amicusban történő teljeskörű feldolgozása történt meg. A Nemzeti Kulturális Alaphoz benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően 2009-ben befejeződik a még hátralevő metszetek állományvédelmi kapszulázása is. Elindult a metszetek feltöltése a Digitális Képkönyvtárba.

4.3.5 Színháztörténeti Tár

A Színháztörténeti Tár AMICUS feldolgozása 3828 rekord volt. Nagyállományi jelzetek módosítása: 512 AMICUS-rekord. Szöveggönyvtári dokumentumok leírása az AMICUS-ban.

4.3.6 Térképtár

A Térképtári feldolgozás, valamint a gyarapítás minden fázisa az AMICUS kínálta keretek között történik (7804 rekord). Jelen formában az AMICUS adatbázisban még nem tudjuk feldolgozni a periodikus kartográfiai dokumentumokat. A Térképtár gyűjteményének alapját képező eredeti Széchényi-térkép- és atlaszgyűjtemény tervezett katalógusának elkészítése folyamatban van. Az ARCANUM Kft. által AMICUS adatbázisba bevitt leírások ellenőrzése, kiegészítése, hitelesítési szintjük beállítása is a kiemelt feladatok közé tartozik és tovább folyt 2008-ban. További fontos feladat volt a könyvtár integrált adatbázisa Földrajzi nevek részének karbantartása is.

4.3.7 Zeneműtár

Az Esterházy-gyűjtemény és egyéb kéziratok retrospektív adatkonverziója és az AMICUS-ban (12000 rekord) az év első felében befejeződött. Az adatok javítása, kiegészítése folyamatosan történt (2009-ben is további munkát igényel). A nemzetközi együttműködés keretében megjelenő Esterházy szakkönyvtár (Kirchenmusikalien – közös munka a kismartoni Esterházy Stiftung-gal) munkálatai 2008 őszén megkezdődtek. Az archív

hangfelvételek digitalizálása folyamatosan működött. Az Esztergomi Székesegyház kottatárának digitalizálása a tárban belső erővel folyamatos volt.

4.3.8 Történeti Interjúk Tára

A kötelezpéldányokról elkészült 1560 film/rekord, a Figyelő (Öt országos csatorna hírműsorai) feldolgozásának eredménye: 148205 rekord. A Mozgóképkincs teljes mélységű feldolgozás során 230 film (archív filmhíradó, kisfilm, dokumentumfilm) leírása készült el. A SZER teljes mélységű feldolgozás során 3400 hangfájl (rekord) leírása készült el. BBC: 250 hangfájl (rekord), interjúk: 31 interjú (adatok rögzítése, szöveg legépelése), 3 régi interjú (21 óra) teljes mélységű feldolgozása. Nagy Imre és társai pere: 72 óra hangzó dokumentum illetve 90 perces propagandafilm részletes feldolgozása.

4.4 Állományvédelem

Többszöri kísérlet ellenére a Digitalizálási szabályzatot nem sikerült sem az Állományvédelmi-, sem a Digitalizálási Bizottsággal elfogadtatni. Az állományvédelmi tevékenység megfelelő volt. Jelentős fejlesztések történtek: fém tárlószekrényeket szereztünk be nagyméretű leveles anyagok és fényképek számára. A volt biztonsági raktár átalakítása megtörtént, és a Különgyűjteményi Igazgatósághoz tartozó táruk használatba vették.

4.4.1 Restauráló csoport

A restauráló csoport a tervezett keretnél 299 órával többlet, 9929 órát fordított az alaptevékenységének számító munkák elvégzésére, amely nagyrészt a különgyűjteményi táruk anyagának restaurálásából állt. Nem tervezhető egyéb restaurálási munkák 408 órát vettek igénybe, így az éves munkaidő keret 10337 óra. A tervezettnél nagyobb óraszámúban dolgozott a RNYT-nak az exlibris-gyűjtemény sürgős digitalizálása, illetve a Plakáttárnak a valenciai kiállítás előkészítése miatt. Elsőbbséget élvezett a Kézirattári Babits-hagyaték fotóanyagának tisztítása, konzerválása, valamint az első világháborús képek és az Escher-gyűjtemény megmentése. Elkészült a zirci éggömb restaurálása.

Rendkívüli esemény volt a Csillaghegyi úti raktár beázása, az anyag mentését három kolléganő végezte a helyszínen. A gyors beavatkozás eredményeképpen kevesebb kár keletkezett a dokumentumokban, az utómunkálatok elvégzésére már a restaurátor műhelyben került sor.

Az OSZK Múzeum anyagának tisztítását, konzerválását két kolléganő végezte a nyári zárás alatt.

Elkezdődött a Haydn-anyagok gyorsjavítása, tisztítása.

Hosszas tárgyalások után 2008 októberében sikerült elhozni az Apor kódexet Sepsiszentgyörgyről, amelynek gondosan dokumentált restaurálási előkészítése megtörtént. A restaurálás 2009-ben készül el, a nyelvemlék kiállításra.

4.4.2 Kötészet

A kötészet a munkatervben meghatározott alapfeladatainak teljesítésére 15923 órát fordított. A költözés, a belső megrendelések (Születésnap csomag), a megnövekedett belső adminisztráció az állományvédelmi és szakmai feladatok rovására több munkaidőt vett igénybe.

2008-ban is nehézséget jelentett a hírlapok, folyóiratok muzeális példányainak tároló-eszközbe helyezése. A „B” méretű hullámkarton dobozok helyett továbbra is általunk készített tékákat használtunk. Ez a feladat több munkaidőt igényelt, mint a dobozok

hajtogatása. Decembertől újra megrendelhetjük a megfelelő méretű hullámkarton dobozt, sőt kibővítettük a méretválasztékot.

2008-ban két állományvédelmi pályázatot nyertünk a Régi NyomtatványokTárával és a Fénykép- és Fotóművészeti tárral a nitrátos-filmek és az Apponyi metszet-gyűjtemény megfelelő tárolási körülményeinek kialakítására.

4.5 Szolgáltatások

A szolgáltatásfejlesztés nem tartozott az év kiemelt feladatai közé, de az igazgatósághoz tartozó osztályokon jelentős erőfeszítések történtek a szolgáltatások és tájékoztatás gyorsítására és szabályozására. A megnövekedett reprodukciós kérések és kiállítási kölcsönzések száma jelentős terhet ró az osztályokra. Nagymértékben megnőtt a helyszíni tárlatvezetések és csoportvezetések száma is. Az írásbeli (főként email, LIBINFO) tájékoztatások száma folyamatosan emelkedik. A különgyűjtemények dokumentumairól készült digitális másolatok nagy számban kerültek föl az OSZK internetes tartalom-szolgáltatásaiba. Az igazgatósághoz tartozó osztályok munkatársai rendszeresen részt vesznek az OSZK kiállításainak, (kamara kiállítások, Erekye-tér) rendezésében, előkészítésében, installálásában, és más intézményeknek rendszeresen kölcsönöznek dokumentumokat.

Többszöri próbálkozásra sem sikerült megújítani a Különgyűjteményi Igazgatósághoz tartozó osztályok honlapjait. Ez a munka 2009-re tevődött át.

4.6 Történeti Interjúk Tára

A TIT működésének egy részét a korábbi évek hagyományainak megfelelően külön tárgyaljuk.

- Audiovizuális kötelezpéldányok archívumának fejlesztése

2008-ban megkezdődik az archívum állományának digitalizálása. 2008-tól a Parlament plenáris ülésein készített, az OSZK-nak kötelezően beszolgáltatott felvételeket csak digitális formában fogadjuk.

- Interjúgyűjtemény

2008-ban mintegy 30 interjú készül. Folyamatos feladat a 2006-ban megkezdett interjúfeldolgozás: az interjúk legépelése, a már legépelte szövegek adatbázisba való bevitele, a számítógépre vitt interjúszövegek javítása és lektorálása, valamint lehetőség szerint a veszélyeztetett interjúk átjatszása, digitalizálása.

- Jelenkortörténeti Adattár

2008-ban elkészítjük az 1956-os forradalomról 2006-ban készült DVD bővített kiadását. A DVD kiadvány magában foglalja az OSZK állományában található rendszeres és időszaki kiadványok digitális másolatait, a magyarországi rádiókat, a külföldi rádiók magyar adását – elsősorban a Szabad Európa Rádió és a BBC adásainak fennmaradt anyagát, valamint a Magyar Országos Levéltárban és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött audiovizuális dokumentumokat is.

- BBC gyűjtemény

A BBC hetvenezer órányi (1100 CD-ROM-on található) digitális archívum-másolatának átadásáról-átvételéről 2006-ban írt alá megállapodást az OSZK és a BBC Magyar

Adásának képviselője. Az archívumból másolatot kapott a Magyar Rádió is, de az anyag feldolgozását, átírását, rögzítését és közzétételét 2007-től az OSZK végzi.

- Mozgóképkincs Gyűjtemény

A gyűjtemény gyarapodása évente mintegy 150 videódokumentum (film), feldolgozásuk folyamatos. A felhasználó igények szerinti digitalizálás rövid időn belül lehetővé teszi, hogy a Történeti Interjúk Tára a kutatói érdeklődésre számot tartó, mind teljesebb gyűjteményét NAVA-kompatibilis olvasóhelyeken tudjuk a kutatók számára hozzáférhetővé tenni. 2008-ban tervezett filmek: Mesteriskolafilm, Tánfilm oktatósorozat folytatása, Losonczy Géza, Nyers Rezső és Donáth Ferenc portréfilmjei, Kosáry Domokos olvasónaplója.

Öt országos televíziós csatorna főműsoridőben sugárzott híradóinak digitális rögzítése, feldolgozása (m1, m2, Duna TV, TV2, RTL). 2001. január 1-től az országos televízió csatornák fő műsoridőben sugárzott (az 1996. évi I. törvényben foglaltaknak megfelelően) legalább 20 perc időtartamú hírműsorait digitálisan rögzítjük, feldolgozzuk, és DVD-n archiváljuk, az adatbázist interneten elérhetővé tesszük. Az Országos Széchényi Könyvtár az Országos Rádió és Televízió Testülettel kötött támogatási szerződés 1.9 pontja szerint a Nemzeti Audiovizuális Archívum — annak a Nemzeti Audiovizuális köteles példányok szolgáltatásának részletes szabályairól szóló 15/2005. (XI.29) IHM-NKÖM együttes rendeletben foglaltak alapján — rendelkezésére bocsátja a digitálisan feldolgozott híradóműsorszámokat.

4.7 Kiállítások

A kiállítások döntő többségében az igazgatóság munkatársai jelentős szerepet játszanak (lásd Melléklet – Statisztikák: 9.13-as fejezet), kurátori és szerkesztői feladatokat is ellátnak. Szinte minden esetben a háttér munka jelentős része (előkészítés, berendezés, szervezés, kölcsönzés, adminisztráció stb.) is a táruk munkaidejét terheli. A Restauráló és Kötészeti Osztály munkatársai minden kiállítás, kölcsönzés, szállítás esetében biztosítják az állományvédelmi szempontok érvényesítését.

Belső kiállítások: lásd Mellékletek – 9.13-as fejezete

Külső kiállítások kölcsönzéssel:

Diafilm-kiállítás (Sajdik, Zórád, Hincz, Borsos) – (Fénykép és Fotóművészeti Tár)

Magyar Fotóművészek Szövetsége Senior Fotóklub – (Fénykép és Fotóművészeti Tár)

„*Hunyadi Mátyás, a király*” Budapesti Történeti Múzeum

„*Mátyás király öröksége*” Magyar Nemzeti Galéria

60 Watt című kiállítás, Országos Műszaki Múzeum, 2008. nov. 10 – 2008. dec. 20; meghosszabbítva 2009. febr. 28-ig.

Legendás lények, varázslatos világok: a közkedvelt reneszánsz, Néprajzi Múzeum, 2008. nov. 4 – 2009. május. 10.

A Másik – A Genfi Néprajzi Múzeum Kiállítása, Néprajzi Múzeum, 2008. szept. 18 – 2009. ápr. 10.

Corvin tükör – A kultusz évszázadai, Budapesti Történeti Múzeum, 2008. július – 2009. január 15.

Rudolf trónörökös a reménytelen imádó, Gödöllői Királyi Kastély, 2008. jún. 5. – szept. 28.

100 éves a Nyugat c. kiállítás, PIM

Kunoss Endre községi-iskolai Könyvtár helytörténeti kiállítása

Egy kaptafára... A Zichy-kastély és Óbuda története az 1848-49-es forradalom és szabadságharcban c. kiállítás, Óbudai Múzeum

A dimenziók éve – 1968 c. kiállítás, Terror Háza

Örök Reneszánsz – megújuló technika c. kiállítás, Közlekedési Múzeum

„Séta a faluvárosban”- Berettyóújfalu egykor és ma c. kiállítás, Bihari Múzeum

Jeges Ernő kiáll., Pestmegyei Múzeumok Igazgatósága – Ferenczy Múzeum,

A magyar film 100 éve c. kiállítás, Magyar Nemzeti Filmarchívum és KOGART,

„A reneszánsz másodvirágzása”, MNM, Sárospatak

„Tokaji író tábor”, Tokaj Önkormányzat

„Reneszánsz utak”, Petőfi Irodalmi Múzeum

„Szent Márton kultusza”, Szombathelyi Képtár

„Legendás lények”, Néprajzi Múzeum

A compiègne-i Esterházy II. Miklós kiállítás lezárása

100 éve született Orosz Júlia, Osváth Júlia, Márk Tivadar

Márk Tivadar-kiállítás (Miskolci Operafesztivál)

Márk Tivadar-kiállítás (rákosligeti Csekovszky Árpád Művelődési Ház)

Katona Piroska- kiállítás (Csekovszky Árpád Művelődési Ház)

„Tudósa éppúgy, mint gyakorlója művészetének” (Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

Virtuális kiállításaink 2008-ban:

Évfordulók – önarcképek

Céhes élet

A Holnap

Mikoviny Sámuel (Magyar Országos Levéltár-OSZK)

5 Tudományos Igazgatóság

Az igazgatóság 2008 folyamán az intézményi szervezett tudományos kutatás általános felügyelete (publikációk, kiadványok, tudományos konferenciák és ülésszakok, több sikeres rendezvény és nagykiállítás szervezése, koordinálása) mellett, elsődleges feladatként a retrospektív nemzeti bibliográfia rendszerének továbbépítésén és hatékony működtetésén fáradozott. A kodikológiai, könyv- és sajtótörténeti kutatások irányítása, az ezekkel kapcsolatos intézményi munkák összehangolása s az eredmények folyamatos publikálása a 2008 év során igen sikeres fordulatot vett, melyhez alapvetően járult hozzá az önálló igazgatóság létrehozása.

Kiemelt feladataink:

- Folytatódott az MTA-val közös Res Libraria Hungariae kutatócsoport *Fragmenta codicum* műhelyének az ország egész területére kiterjedő, a középkori magyarországi írásbeliséggel, kódexekkel és kódextöredékekkel kapcsolatos rendszeres forráskutatása.
- Sikeresen befejeződött Ferenczy Endréné vezetésével folyó több éves bibliográfiai munka, mely révén a közeljövőben, adatbázisban és könyv alakban is megjelenhet a *Magyar Nemzeti Bibliográfia, Időszaki Kiadványok 1921-1944* anyaga.
- Elkészült az 1656 és 1670 között nyomtatott és feltételezhető magyar nyelvű és a történelmi Magyarország területén bármely nyelven megjelentetett nyomtatványok leírása az RMNy IV. kötete számára.
- Folytatódott a sikeres kapcsolattartás az akadémiai intézetekkel és egyéb tudományos tevékenységet ellátó testületekkel. A tervezett 2009-es Magyar Nyelvemlékek kiállítás kapcsán hosszú távú együttműködés kezdődött az MTA Nyelvtudományi Intézetével, különböző tanszékek kutatóinak bevonásával.
- Kiállításaink, tudományos kiadványaink esetében szakértői cserékre, illetve szakértői csoportok kialakítására került sor számos más kutatóintézménnyel és szervezettel együttműködve.
- Szakmai (kurátori és rendezői) irányításunkkal sikeresen megnyílt az idei Biblia éve keretében a nemzeti könyvtár bibliatörténeti kiállítása, mely *A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008* c. kezdeményezés részeként tavaly év végén komoly elismerésben részesült.
- Restaurálási és kiállítási célra kölcsönkértük a Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban őrzött Apor-kódexet. A kódex a 2009 őszére tervezett Magyar Nyelvemlékek nagykiállításon először lesz látható az ún. huszita biblia egyéb fennmaradt töredékeit őrző kódexekkel.
- Tudományos igényű kiadványaink száma 2008-ban elérte a 35-t.
- Megélénkült a zirci műemlékkönyvtár tudományos és muzeális élete, programjainak tudatos szervezése és koordinálása által a műemlékkönyvtár igen sikeres évet zárt.

5.1 Res Libraria Hungarie (MTA-OSZK Kutatócsoport)

A kutatócsoport – mely 2007-2011 évekre nyert támogatást – két részből áll: a *Fragmenta codicum* műhely az ország egész területén végez a középkori magyarországi írásbeliséggel, kódexekkel és kódextöredékekkel kapcsolatos rendszeres forráskutatást. A

19. századi munkacsoport a jelzett század társadalom- és művelődéstörténeti irányultságú könyv- és sajtótörténeti forrásait kutatja.

Főbb feladatok:

- 2008 folyamán hat új kódextöredék lefejtésével gyarapítottuk az OSZK állományát és hárommal a Győri Egyházmegyei Levéltárét. Sor került továbbá az OSZK 100 kódextöredékének teljes feldolgozására.
- Megkezdődött egy kódexeket és kódextöredékeket egyaránt tartalmazó adatbázis kiépítése.
- Folytatódott a középkori kéziratosság és művelődéstörténet körében a publikációs és szakmai kutatórendszerek intézményközi kiépítése. Rendszeres szakmai tájékoztatást végeztünk középkori kódexekkel és kódextöredékekkel kapcsolatban.
- A 19. századi munkacsoportban folytatódott a Magyar Országos Levéltárban, a Budapest Főváros Levéltárában és egyéb gyűjteményekben fellelhető dokumentumok begyűjtése és feldolgozása. Folytatódott a Budapest Főváros Levéltár tanácsi és elnöki iratanyagában fellelhető, az 1850-1873 közötti periódusra vonatkozó iratanyag áttekintése, digitális rögzítése, az 1873-1914 közötti korszakra vonatkozó dokumentumok feltárása.
- Elkezdődött a 19. századi sajtó- és kiadótörténet témakörében a kutatás eredményeinek adatbázisszerű feldolgozása. Az adatbázis-építés arra szolgál, hogy kutatás céljára elérhetővé, visszakereshetővé tegyük a dokumentumokat, hogy azok tartalmilag feldolgozásra kerülhessenek publikálás céljából.
- A munkacsoport hatékonyan működött együtt a könyvtár megfelelő osztályaival (Kézirattár, könyvtörténeti osztályok, Sajtótörténeti Osztály). Eredményeit nemzetközi és hazai konferenciákon, katalógusokban, szövegkiadásokban és tanulmányokban tette közzé.

5.2 A XV.-XVIII. századi Könyvtörténeti Osztály (RMNy)

- A retrospektív nemzeti bibliográfiai munkálatok keretében az év végére elkészült az 1656 és 1670 között nyomtatott és feltételezhető magyar nyelvű és a történelmi Magyarország területén bármely nyelven megjelentetett nyomtatványok leírása az RMNy IV. kötete számára. A kötetben tárgyalt nyomtatványok példányainak a teljességét Erdélyben Gyulafehérváron, Kolozsváron, illetve Szlovákiában Eperjesen, Kassán, Késmárkon és Lőcsén ellenőriztük. Marosvásárhelyre az ottani könyvtári átalakítási munkálatok miatt nem jutottunk el.
- A nyomdatörténeti és betűtípus-kutatás előrehaladtával továbbfolytatódott a XVII. századi hely nélkül megjelent, vagy töredékesen fennmaradt nyomtatványok nyomdahelyének meghatározása, elsősorban a bécsi magyar nyelvű nyomtatványok esetében.
- E témakörben két új kiadvány kézírata is elkészült, amelyek a *Hungaria Typographica* sorozat második és harmadik kötetei lesznek: V. Ecsedy Judit és Simon Melinda: *Kiadói és nyomdászjelvények Magyarországon a kezdetektől 1800-ig* c. kétnyelvű, magyar és angol nyelvű kézikönyv és V. Ecsedy Judit munkája: *A felső- magyarországi és nyugat-magyarországi nyomdák betűi és díszei a XVII. században* címmel.
- Tovább folytatódott a XVIII. században megjelent, nyelvi és területi hungarikumok példányainak felkutatása, azonosítása és nyilvántartásba vétele, illetve a

bibliográfiailag ismeretlen tételek ellenőrzése és autopszia alapján történő leírásuk elkészítése, másolatuk beszerzése.

1. Belföldi gyűjtemények: OSZK, új gyarapodás: 32 új tétel (180 további tétel nyilvántartásba-vétele). Az 1801-1850 közötti új leírások rendszerezése a belföldi és külföldi nyomdahely-katalógusok számára: 900 tétel.
 2. Külföldi gyűjtemények: Turócszentmárton, a szlovák Nemzeti Könyvtár XVIII. századi bibliográfiai adatbázisából az általuk újonnan feldolgozott tételek kigyűjtése: 440 tétel.
 3. Kaplony (Románia) a ferences könyvtár katalógusának kiértékelése: 260 tétel. (ebből 30 új tétel leírása).
 4. Szatmárnémeti római katolikus püspökség katalógusának átnézése: 24 új cím.
 5. Nagyenyedi Minorita Könyvtár: 5 új cím.
 6. Moszkva, Idegennyelvű Könyvtár, (a Kismartonból Moszkvába került könyvek jegyzékének az átnézése: 1321 tétel. (ebből a XVIII. századi Petrik-bibliográfiához tartozó tételek kiértékelése és a példányok nyilvántartásba-vétele: 60 tétel.).
- Felgyorsult ütemben folyt tovább a *Typographia* honlap anyagának szerkesztése, gondozása és angolra fordítása az NKA támogatásával (www.typographia.oszk.hu).
 - Megjelent a *Régi Magyarországi Szerzők I. A kezdetektől 1700-ig* című kötet az OTKA Publikációs Pályázatának köszönhetően. A Wix Györgyné által elkezdett munka befejezői az osztály jelenlegi munkatársai voltak: a szerkesztő P. Vásárhelyi Judit munkáját Kis Elemérné és Kovács Zsuzsanna segítették. A kötet mintegy 15000 egységesített névalakjából adatbázis épül a MOKKA-R-ben.
 - Forráskutatás, egyéb tudományos tevékenység:
 1. Az OTKA támogatásával a Régi Nyomtatványok Tára munkatársaival közösen tovább folytatódott V. Ecsedy Judit vezetésével a *18. századi magyar vonatkozású nyomtatott és illusztrált könyvek feltárása* elnevezésű kutatás.
 2. V. Ecsedy Judit a *Consortium of European Research Libraries (CERL)* magyarországi koordinátora.
 3. Heltai János és Bánfi Szilvia jelentős részt vállalt a 2008. november 21-én megnyílt Biblia Sacra Hungarica kiállítás katalóguskötetének megírásában, szerkesztésében és a kiállítási munka koordinálásában.
 4. Szakmai irányításunkkal folytatódott a "*Magyarországi gyűjtemények 16. századi antikvakatalógusa*" elnevezésű kutatás.
 5. Nyomdába került *A székesfehérvári Püspöki Könyvtár 1601 előtt megjelent nyomtatványainak katalógusa* Velencei Katalin szerkesztésében.
 6. Szakmai felügyeletünkkel folytatódott a munka a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában, a Pálos Könyvtárban, az Evangélikus Országos Könyvtárban, a Központi Kegyesrendi Könyvtárban.

5.3 XIX–XX. századi Könyvtörténeti Osztály

Retrospektív magyar nemzeti bibliográfia.

Az 1801–1920 között megjelent monografikus nyomtatványok adatbázisának munkálatai.

- Az osztály alapfeladatának szellemében, (hogy – a magyar nemzeti bibliográfia kidolgozásra kerülő webes megjelenítési programjának megfelelően – hálózaton

elérhető, hitelesített nemzeti bibliográfiai alaprekordot szolgáltatson egyrészt a korszakra vonatkozó tudományos kutatás, másrészt a hazai és külföldi könyvtárak retrospektív katalóguskonverziói számára), a *Magyarország területén, illetve magyar nyelven bárhol megjelent könyvek bibliográfiai adatbázisa, 1801-1920* című általános koncepció szerint a megszabott irányban, de felgyorsult tempóban és részben új munkamódszerekkel folytatódott a Petrik-féle könyvészeti tételek adatbázisba-gyűjtése. Elkészült az 1801-1875 közötti szakasz teljes tételsorának (mintegy 48.000 tételnek) az adatbázisba vétele, s elkezdődött ezzel párhuzamosan az ellenőrzési munkafolyamat.

- Év végéig megtörtént a Petrik-féle könyvészetek utolsó ciklusaiban (1876-1885, 1886-1900, 1901-1910, 1910-1920) található, a RETROBI-Könyvek gyűjtőkörébe tartozó monografikus tételek kiválogatását, előkészítését követően azok részleges betöltése az adatbázisba. (A teljes, 1801-1920 közötti időszak Petrik-könyvészetek alapján létrehozott rekordjainak száma előzetes becslések alapján 200.000 tétel körül lesz.)
- A bibliográfiai rekordok előkészítése mellett folytatódott az egységesített testületi név (nyomda- és kiadónév) besorolási adatállomány kialakítása. A személy- és földrajzi nevek egységesített besorolási adatai már elkészültek, és betöltésre kerültek az adatbázisba.
- Elkezdődött a *Magyar Könyvészet 1712-1920* című CD-ROM anyagának összevetése a nyomtatott kötetekkel: a digitalizálás során kihagyott tételek összegyűjtése folyamatosan történik.

Egyéb feladatok:

- A Magyar Nemzeti Bibliográfia weboldal szerkesztési munkáinak segítése, az eddig beérkezettek közül hat fordítás elkészítése, egységesítése, programozásra való átadása.
- Cseh, szlovák és lengyel nemzeti bibliográfiák folyamatos átnézése az OSZK gyűjtőköri szempontjai alapján a Gyarapítási Osztály számára.

5.4 Sajtótörténeti Osztály

5.4.1 A sajtóbibliográfiai munkálatok előkészítése

A *Magyarország területén, illetve magyar nyelven bárhol megjelent hírlapok és folyóiratok bibliográfiai adatbázisa, 1705-1985* című program keretében az osztály munkatársai felmérést készítettek:

- a Magyarország sajtóbibliográfiája 1705-1849 I. kötet által felvett kiadványok nyelvi megoszlásáról, a korszakba tartozó kiadványok elérhetőségéről (OSZK-állomány, egyéb lelőhelyek kimutatása), a feldolgozandó címek mennyiségi mutatóiról,
- az említett bibliográfia leírásaiból, a cédulakatalógusokról, az Amicus rekordjaiból és a kiadványokról nyerhető adattartalom eltéréseiről,
- a Res Libraria Hungariae kutatócsoporttal együttműködve az általuk meghatározott három sajtótörténeti korszakból – 1705-1849, 1850-1875, 1876-1920 – egy-egy kiadványtípus (hírlap, folyóirat, rendszertelen kiadvány) teljes adatsoráról,
- a megyei, városi sajtóbibliográfiák által közölt jellemző bibliográfiai adatokról,
- valamint az interneten elérhető könyvtári OPAC-ok adatmegjelenítési (címkézési) eljárásairól.

Ezek az adatsorok a munkafolyamatok tervezésének véglegesítéséhez, illetve az adatbázis megjelenítési munkálatainak befejezéséhez adtak alapot.

Az OSZK elektronikus katalógusából leválogatásra, majd 2008 nyarán a Retrobi-Sajtó adatbázisba betöltésre kerültek a gyűjtőkörbe tartozó kiadványok rekordjai (katalógustétel szintű adatsor).

5.4.2 A Retrobi-Sajtó adatbázis technikai fejlesztése

Sor került a Hírlapok, folyóiratok adatbázisa vonatkozásában az alkalmazni kívánt megjelenítési formátumok – Dublin Core; címkés formátum – kidolgozására, és ezzel összefüggésben az adatszerkezet többszintű változtatásaira.

Az év végén a megyei sajtóbibliográfiákból kigyűjtésre kerültek azok a címek, amelyek az Országos Széchényi Könyvtárban nem találhatóak meg. Mintegy kétszáz rekord került feldolgozásra.

Egyéb feladatok:

Folytatódtak a Magyar Nemzeti Bibliográfia weboldal <http://mnb.oszk.hu/> szerkesztési munkái. Az oldal ismertetésére, használatának segítésére példaértékű, tíz nyelven olvasható (köztük a szomszédos országok nyelvei!) leírások készültek.

5.5 Reguly Antal Műemlékkönyvtár

5.5.1 Könyvtári feladatok

A könyvtári állomány 2008-ban 732 új dokumentummal gyarapodott, melyből 32 könyv, 697 periodika és 3 elektronikus dokumentum volt.

A könyvtárat 78 alkalommal keresték fel kutatók, akik 519 dokumentumot használtak helyben. Telefonos és elektronikus kutatói megkeresésre 59 alkalommal reagáltunk.

A helytörténeti gyűjtemény építését (megyei és helyi sajtó helytörténeti szempontú figyelését) Nick Szilvia végezte, munkája során 478 új tétellel gyarapította a helytörténeti katalógust.

Több alkalommal keresték meg a könyvtárat kiállításra való kölcsönzési kérésekkel. Elsődlegesen a Pápai Református Gyűjtemények által rendezett kiállításra, illetve a Nemzeti Könyvtár „Biblia Sacra Hungarica” c. nagykiállítására. A kiállítások számára címeírást, illetve kiállítási feliratot is szövegeztünk, a kiállítás katalógusa számára tételleírást adtunk. Ilyen típusú kölcsönzés 2008-ban történt először a műemlékkönyvtárban.

Kiállítások és konferenciák:

Cartographicae Margaritae – Kartográfiai Gyöngyszemek című kiállításunkhoz kapcsolódóan április 11-én rendeztünk tudományos konferenciát

5.5.2 Múzeumi feladatok

Az évben a múzeumi funkcióval kapcsolatos feladatok is előtérbe kerültek. 2008 során 14.500 látogatót fogadtunk, s mutattuk be a könyvtárat szakszerű idegenvezetéssel.

2008-ban két nagy időszaki kiállítást rendeztünk:

- **Cartographicae Margaritae – Kartográfiai Gyöngyszemek** (2008.április 11 -

augusztus 31.) A tárlaton a műemlékkönyvtár földrajzi és csillagászati témájú könyvein és a 17. századi föld- valamint éggömbjén kívül az OSZK Térképtárának 4 glóbuszát mutattuk be. A kiállítást dr. Plihal Katalin és Németh Gábor rendezte.

- **Bibliakiállítás** (2008.szeptember 15 - december 31.) A Biblia Évéhez kapcsolódva a kiállításhoz a Műemlékkönyvtár mellett, az OSZK különgyűjteményeinek (elsősorban zene- és térképtár) és törzsgyűjteményének anyagát is felhasználtuk. Külön öröm, hogy a sikeres szervezőmunka eredményeként a Bakonyi Természettudományi Múzeum is kapcsolódott egy kamara-kiállítással a műemlékkönyvtár tárlatához. A kiállítást Németh Gábor rendezte.

5.6 Gyűjteményi tudományos alap kutatás

A retrospektív nemzeti bibliográfiai munkák mellett – melyek könyvtörténeti alap kutatásnak minősülnek – számos egyéb tudományos területen folyt kutatómunka a könyvtárban. Az ún. hungarika-kutatás mellett a humántudományok egészét érintő a nemzeti és gyakran nemzetközi kutatásokat, kiemelt projekteket, szakértői rendszereket tekintve is megkerülhetetlennek bizonyult a könyvtár gyűjteménye.

A nemzeti könyvtár Tudományos Bizottságában 2008 során huszonhárom tudományos fokozattal rendelkező munkatárs dolgozott, akik a hazai tudományos közéletben, a felsőoktatásban és a doktor-képzésben is részt vesznek. Mellettük ugyanennyi kutatónappal rendelkező munkatárs vett részt a törzs- vagy különgyűjteményi tudományos alap kutatásban, feltárásban, a könyvtári kiadványok, katalógusok szerzői, szerkesztői, lektori, fordítói tevékenységében, illetve a különböző kiállítások szakmai háttérének a biztosításában.

A munkatársak 2008. évi részletes tudományos munkásságát a kutatónap jelentések tartalmazzák.

6 Elektronikus Dokumentum Központ

Az Elektronikus Dokumentum Központ (EDK) mint önálló szervezeti egység 2008-ban kezdte meg tevékenységét.

Az elektronikus dokumentumokkal kapcsolatos teendők OSZK szinten is megnövekedtek, az ezekkel kapcsolatos teendők súlypontja fokozatosan terelődik át az új szervezeti egységbe. Ez egyúttal a feladatok számának növekedését, és összetételének változását is jelenti. Az év során egyre nagyobb mennyiségben érkezett digitális dokumentum az OSZK-ba, ezek regisztrálása, archiválása, és esetenként a szolgáltatható formátumok előállítására részben új feladatokat is jelentett. A létszámot is növelni kellett és a munkatársakat is részben átcsoportosítottuk. A belső struktúra átrendeződött. Év végén 20 fővel láttuk el a feladatokat. Decembertől két osztály és egy projekt tartozik az EDK felügyelete alá.

6.1 Digitális Gyűjtemény Osztály

Ide tartozik a MEK, az EPA és a Digitális Képtár működtetése, majd az év második felében a **Magyar Digitális Képtár** (az OSZK egyik kiemelt feladata), mint új szolgáltatás létrehozása is itt történt. Itt folynak továbbá a konverziós és egységesítő munkálatok a különböző forrásokból beérkezett dokumentumok esetében, és ez az osztály gondoskodik a mesterfájlok archiválásáról, a szolgáltatási példányok elkészítéséről, valamint kezeli az OSZK Digitális Könyvtár beadási felületét. Itt folyik az offline elektronikus dokumentumok kezelése, előkészítése szolgáltatásra.

6.1.1 Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK)

Az elsősorban önkéntes beadással és tudatos gyűjtéssel gyarapodó gyűjtemény és szolgáltatás ebben az évben 1004 új dokumentummal gyarapodott, így mintegy 6500 dokumentum érhető el ezen a felületen.

Főbb eredmények:

- az olvasói igények mentén fejlesztettük a keresőszolgáltatást (pl. keresés a fülszövegben),
- az iGoogle felhasználói számára készült egy MEK-modul a legfrissebb feltöltésekről szóló információkkal,
- helytörténeti munkák digitalizált változataival is gyarapodott a gyűjtemény,
- rendszeressé tettük a MOKKA-ba való feltöltést (havonta kerülnek át az új tételek),
- növeltük határon túli tükrözéseink kapacitását,
- újabb tükörszervert indítottunk be Kárpátalján,
- A jelentős olvasói forgalom jobb kiszolgálása érdekében terhelésmegosztást indítottunk, így a NIIF-es tükrözés bevonásával gyorsabban tudjuk kiszolgálni a kéréseket.

A MEK látogatottsága 2008-ban jelentős volt (14,5 millió belépés)

6.1.2 Elektronikus Periodika Archívum (EPA)

Az év során 188 új címmel bővült a katalógus, ebből 39 címet archiváltunk is. Az év végén az összes archivált füzetek száma 14379 db. A látogatók száma 2008-ban 3,257 millió volt.

Fejlesztések:

- Digitalizáltattuk és az EPA állományába vettük a MEK Egyesület, ISZT (Internet Szolgáltatók Tanácsa) támogatásával az Irodalomtörténeti Közlemények 90 évfolyamát, valamint a Vasárnapi Ujság elektronikus változatának 46 évfolyamát (1854-1900.)
- Megoldottuk az EPA tükrözését is, egy napos késéssel, de teljes értékű szolgáltatás érhető el a <http://epa.niif.hu/> címen.
- Megjelent az "EPA ajánlás elektronikus folyóiratok kiadóinak, szolgáltatóinak elektronikus időszaki kiadványok public domain publikálásához" c. CD-ROM. Az OSZK-ban készített módszertani ajánlás valódi és sikeres könyvtárosi kísérleteken alapul. Az Ajánlás a 2005-ben készített változat második, javított kiadása.
- Szorosabbra fűztük a kapcsolatot az NPA-val és a MATARKA-val. Utóbbi esetében a TÁMOP pályázatban szerepet kap az EPA gyűjteménye.

Online tájékoztatás

A MEK és az EPA felé érkező online tájékoztatási kérésekre, valamint a tematikus@oszk.hu postafiókba érkező levelekre kollégáink válaszolnak, ez átlag napi 4-5 kérdést jelent. A saját szolgáltatásainkra vonatkozó kéréseket megválaszoljuk, de sok esetben a Libinfo-hoz irányítjuk tovább az olvasókat.

6.1.3 Magyar Digitális Képkönyvtár (MDK)

Az év második felében indult fejlesztés, külső vállalkozó igénybevételével. 47 partnerkönyvtár és az OSZK együttműködése során kialakítandó újszerű webszolgáltatás a www.kepkonyvtar.hu címen lesz elérhető. Az év végéig elkészült az adatbázis, létrejött az archívum és a szolgáltatási felület. Felvettük a könyvtárakkal a kapcsolatot, és megtörténtek a tesztbetöltések. Folyamatosan fogadjuk a könyvtárakból érkező képanyagokat és a betöltések tapasztalatai alapján finomítjuk a programot. Az év végén elkezdődtek a tényleges betöltések, várhatóan tavasszal már több tízezer kép lesz kereshető.

6.1.4 Digitális Képarchívum

Az MDK gyűjtőkörébe nem tartozó, főként önkéntes felajánlásokból beérkező képi dokumentumok gyűjtő- és szolgáltató helye. Könyvtáraktól, múzeumoktól és magánszemélyektől érkező képeket fogadjuk be és szolgáltatunk egy kereshető adatbázisból. Az év végén több mint 6000 dokumentumot lehet elérni a <http://keptar.oszk.hu> címen.

6.1.5 Digitális Gyűjtemény

2008-ban mintegy 629 000 dokumentumot gyűjtöttünk össze az OSZK dokumentumairól készült digitális példányokból. Ezek között található a gyászjelentések, továbbá mintegy 2000 térkép a Térképtár anyagából. 2008. december végén a digitális raktári állomány

mennyisége megközelíti az 1 milliót. 2009-ben új tárhelyre lesz szükség a gyűjtemény elhelyezéséhez.

6.1.6 Multimédia gyűjtemény, offline dokumentumok

2800 darabbal gyarapodott a gyűjtemény elsősorban a kötelezpéldány szolgáltatásnak köszönhetően. Állományvédelmi céllal mindegy 500 Gbyte mennyiségű adatmentést végeztünk. Digitalizálási tevékenység keretében 1200 oldal borítókép készült el, hangkazettákat digitalizáltunk, és látássérültek számára készítettünk digitális tartalmakat.

Az év során még részt vettünk a CD-hálózat és a multimédia olvasó üzemeltetésében. Az ezzel kapcsolatos feladatokat folyamatosan adjuk át a Tájékoztatási, illetve az Informatikai Igazgatóságnak. Az olvasóban 9500 látogatót fogadtunk, 4500 olvasótermi tájékoztatás történt, és telefonon 1500 kérdésre választunk.

6.2 Tartalomszolgáltató Osztály

Az osztály a tematikus honlapok létrehozásával és azokhoz kapcsolódó rendezvények megvalósításával járult hozzá az OSZK digitális tartalmainak fokozatos megismertetéséhez, népszerűsítéséhez és a szolgáltatások megújításához.

Új honlapok

Nyugat-honlap (<http://nyugat.oszk.hu>)

A honlap munkálatai már 2007 végén elkezdődtek, de az oldal feltöltésének szerteágazó feladata folyamatos munkát adott az egész esztendő során és átnyúlik a 2009-es esztendő első negyedévére is.

Jelenleg csaknem 800, az OSZK egyes táraiban fellelhető, különböző egyedi dokumentum fotóját tekinthetik meg a felhasználók a „három szintes” galériákban.

A 111 alkotó primer és szekunder bibliográfiájának elkészítése 2009 tavaszára várható. (Jelenleg 40 alkotó teljes bibliográfiája készül el kattintható tételekkel.) Tervezzük a bibliográfiák folyamatosan frissítését. (A honlaphoz 2 millió forint külső támogatás érkezett a PIM-en keresztül.)

Mesék Mátyás királyról (<http://matyasmesek.oszk.hu/>)

A mesemondó verseny előkészületei során együttműködtünk az Egyszervolt a Magyar Gyermekművelésért Alapítvánnyal, így országos szinten háromezren jelentkeztek a versenyre. A középdöntők szervezésén, és a zsűrizésen kívül feladatunk volt még egy sajtótájékoztatón és a könyvtárban megrendezett döntő lebonyolítása.

Több mint 200 szöveg, 3 galéria (18 művészi illusztráció, 45 kép, 86 fotó, 25 hanganyag), 109 hanganyag készült el. A sajtóbemutatónak jelentős médiavisszhangot generált.

Janus Pannonius honlap (<http://www.januspannonius.hu/>)

A szolgáltatás magánszerveren jött létre, de az OSZK támogatásával, és a Különgyűjteményi Igazgatóság együttműködésével valósult meg.

Előkészületben

Előkészítettük a 2009-re tervezett *Örkény-honlapot*, valamint megkezdődött a *Nyelvemlékeket bemutató honlap* szerkesztése.

Folytatólagos munkák

Folytattuk a *Jeles napok* oktatási segédanyag tartalmi feltöltését az OSZK-ban digitalizált értékes dokumentumokkal, és folytatódott az *OSZK történeti honlap* bővítése is.

Együttműködésben készülő szolgáltatások

További honlapok, melyeknek a tervezésében vagy a kialakításában részt vettünk a társosztályokkal együttműködve:

- *Clavis Typographia* honlap tartalmi feltöltése;
- *Margarithae Cartographicae* arculattervezés és kivitelezés;
- A *Holnap* kiállítás pdf bemutatójának elkészítése;
- *Mikoviny Sámuel virtuális kiállítás* (a MOL-lal együttműködésben);
- *Kossuth Lajos hangja* készítése (Zeneműtár);
- Az *MNB honlap* többnyelvű verziójának elkészítése;
- A *Libinfo honlap* fejlesztése és karbantartása;
- A félretételi adatbázis, belső kölcsönzési adatbázis, könyvkiadói adatbázis fejlesztése és karbantartása.

6.3 MOKKA

Az OSZK másik kiemelt feladata a MOKKA projekt szervezése és irányítása, mely az EDK felügyelete alatt történik, együttműködve a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárával és a Szegedi Egyetemi Könyvtárral. Az év során elsősorban a fejlesztésre vonatkozó TÁMOP pályázat megírása adott jelentős munkát.

A MOKKA projekt feladatai:

- Jelentős eredményhez vezettek a tárgyalások a jelenlegi fejlesztői csoporttal, az eCorvina vezetőivel, és kedvező licenz-feltételeket sikerült elérni.
- A személyi feltételek nem változtak: Koltay Klára projektvezető, Sándor Ákos rendszergazda és Szabó Julianna rendszerkönyvtáros külső munkatársként látja el a feladatokat.
- Kéthetenként videokonferencián egyeztetjük a soron következő feladatokat.
- Elkészült a migrálás, felélesztettük és feltöltöttük az adatbázist az új szerveren.
- A migrálás mentén elvégeztünk néhány kisebb javítást és adattisztítást végeztünk.
- Bugreportban követjük a felmerült problémák megoldását.
- 2 alkalommal fórumot szerveztünk, ahol lehetőséget adtunk a könyvtári szakemberek és az integrált rendszerek fejlesztői közötti egyeztetésre.
- Megbeszéléseket folytattunk a fejlesztői csoportokkal a tervezett fejlesztési lehetőségekről és az együttműködés formáiról.
- Az ODR találkozón ismertettük a hosszú távú fejlesztési javaslatokat.
- A TÁMOP pályázathoz elkészítettük a MOKKA fejlesztésre vonatkozó terveket.
- Tárgyaltunk a Köztaurusz fejlesztőivel a lehetséges együttműködésről.

6.4 EDK egyéb feladatai

Nemzetközi programok

- A MEK adatai kereshetőek az Europeana projekt kertében.
- A TELPlusz projektben egyik munkatársunk munkacsoport vezetőként vesz részt.

Könyvtári gyakorlat

Rendszeresen fogadunk könyvtári gyakorlatra érkező egyetemi hallgatókat a Szegedi Tudományegyetemről, valamint a Nyugat-magyarországi Egyetemről.

Nyáron a Ciprusi Egyetemi Könyvtárból 4 munkatársat fogadtunk, akik 3 hetet töltöttek a könyvtárban végzett digitalizálási tevékenység megismerésével.

Egyebek

- A Román Nemzeti Könyvtár 10 munkatársát fogadtuk, bemutattuk az igazgatóságon folyó munkát.
- Részt vettünk a Múzeumok éjszakája rendezvényén.
- Sajtódigitalizálás a könyvtárban címmel konferenciát szerveztünk.
- Műsoros sajtóbemutatót szerveztünk a *Mátyás-honlap* bemutatására és a kapcsolódó országos verseny döntőjének lebonyolítására.
- Munkatársaink oktatnak felsőoktatási programok, illetve könyvtári akkreditált képzések keretében.
- Rendszeresen tartunk előadásokat konferenciákon, továbbképzéseken. (Részletek az osztályok belső beszámolójában)

7 Informatikai Igazgatóság

7.1 Amicus üzemeltetés

- Állandó feladatunk az adatok tisztítása. 2008-ban programot írtunk a kötelezpéldány nézet neveinek karbantartására, kiszűrtük a hibásan bevitt karaktereket, elkészítettük a dokumentum nélküli indextételek automatikus figyelését végző programot, segítettünk a Nemzeti Periodika Adatbázis nézetbe tartozó kapcsolódó tételek javításában.
- Az Amicust használó osztályok igényeinek megfelelően új felhasználókat, fiókokat, elhelyezéseket, és gyűjteményeket hoztunk létre. Segédkeztünk a napi problémák megoldásában (rekordzárolás feloldása, stb.)
- Teszteltük a 3.5.4-es verziót. Sajnos olyan hibákat tartalmazott, amelyekkel nem lehetett bevezetni. Ezért az új verzió birtokba vétele áthúzódik 2009-re.
- Kihoztuk a teljes adatbázist HUNMARC formátumban, a megszűnő nemzeti bibliográfia CD-ROM egyik felhasználási területének fenntartására: a bibliográfiai rekordokról így rendszeres időközönként továbbra is készül egy lenyomat, amely megmutatja, hogy adott időpontban hogyan is néztek ki a rekordok.
- A képkönyvtár számára Amicus rekordokat hoztunk ki.
- 37 db egyedi listát állítottunk össze a társosztályok kérésére.
- A társosztályok számára rendszeresen készítünk feldolgozási statisztikákat.
- Részt vettünk a Nektár Alkalmazói Tanács munkájában.
- Elkészült az Amicus tükörszerver. Éjszakánként szinkronizálódik. Az éles szerver leállása esetén a külső szolgáltatások (LibriVision, Z szerver, stb.) automatikusan a tükörszerverre kapcsolnak át.
- Új Amicus teszt szervert hoztunk létre.
- Lefordítottuk magyarra az Amicus 3.5.4 „release note”-jét.
- Segítettünk a tárgyszavak karbantartásában.

7.2 Amicus fejlesztések

- Az s_cache táblában tárolt rövidített bibliográfiai adatok helyes központosással kerülnek be az Amicushoz szállított „gyári” tárolt eljárás módosítása révén. Ennek hatására a LibriVision rövid találati listájában is helyes központosással jelennek meg az adatok.
- Továbbfejlesztettük a gyarapítási statisztikát.
- Automatikus rekordkihozást programoztunk a MOKKA és az OSZKDK számára.
- Az NPA visszaigazoló listákat készítő programot átírtuk Java nyelvre. Ezáltal a PHP szervert le tudtuk kapcsolni és most már minden programunk szabványos ODBC meghajtón keresztül kapcsolódik az Oracle adatbázishoz. A már több éve tartó PHP-Java programköltöztetési projektünk ezzel befejeződött.

7.3 LibriVision fejlesztések

- Kijavítottuk a több adatbázisban való egyidejű keresés hibáit.
- A 900-as mező megjelenítését a találati képernyőformátumokon letiltottuk.
- A kapcsolódó rekordok megjelenítése szebb, rendezettebb lett.
- Bookmark szolgáltatást illesztettük a címkés megjelenítési formátumba, melynek segítségével az adott bibliográfiai rekord URL-je eltárolható bármelyik bookmark szolgáltatónál, ill. a saját böngészőnk kedvencei közé.
- A Google Books szolgáltatást igénybe véve könyvborítókat jelenítünk meg a címkés megjelenítési formátumon.
- Bevezettük a Permalink szolgáltatást, melynek segítségével az adott dokumentum URL-je bárhova könnyen bemásolható.
- A besorolási rekordok megjelenítését javítottuk az összes megjelenítési formátumban.
- A bibliográfia rekordra épülő szolgáltatásokat vizuálisan elkülönítettük a bibliográfiai adatoktól.
- Coins mikroformát építettünk be a LibriVision megfelelő oldalaiba, ezáltal a Zotero nevű, széles körben használt irodalmazást segítő alkalmazásba automatikusan átkerülnek a bibliográfiai adatok.
- LibriMonkey néven a Firefox böngészőbe beépülő alkalmazást fejlesztettünk, melynek révén a böngészőben megjelenő ISBN szám a LibriVision megfelelő rekordjára mutató linkké alakul, ha az illető könyv megvan az OSZK-ban.
- Integráltuk az OpenSearch protokollt a LibriVisionbe, aminek a segítségével minden OpenSearch kliens (mint például az Internet Explorer és a Firefox böngészők) képesek keresni a LibriVisionben a saját „azonnali keresőmezőjükön” keresztül.
- Az FRBR modell egy lehetséges megvalósításaként tanulmányoztuk az egyéb kiadások megmutatásának lehetőségét a LibriVision felületén. Működőképes részeredmény jött létre. A munka befejezése áthúzódik 2009-re.
- Személyi honlapokba és közösségi portálokba illeszthető LibriVisionben keresést végző kisalkalmazásokat készítettünk.

7.4 OSZKDK fejlesztések

- Elindult az éles OSZKDK szolgáltatás, több OSZKDK tanfolyamot tartottunk.
- Elvégeztük a kezdeti feltöltést Pétery Kristóf műveivel.
- Az OSZKDK-ba bekerülő új könyveket és a sikerlistát RSS formában is közzé tesszük.
- Elkészült az OSZKDK angol nyelvű verziója.
- Készítettünk egy tesztelésre, tanulásra alkalmas demo verziót is, melyet egy feltűnő demo felirat különböztet meg az éles verziótól.
- Az OSZK pontok aktiválása a webserveren automatikusan megtörténik az OSZK pontokat nyilvántartó adatbázisban való engedélyezés alapján.
- Az OSZKDK szerzői jogilag védett művei az OSZK-án belül is csak az arra jogosultak tekinthetik meg munkavégzés céljából is.

- Bookmark szolgáltatást illesztettünk az elektronikus dokumentumok úgynevezett borítólapjába, melynek segítségével az adott bibliográfiai rekord URL-je eltávolítható bármelyik bookmark szolgáltatónál, ill. a saját böngészőnk kedvencei közé.
- Bevezettük a Permalink szolgáltatást, melynek segítségével az adott dokumentum URL-je bárhova könnyen bemásolható.
- Coins mikroformát építettünk be az OSZKDK megfelelő oldalába, ezáltal a Zotero nevű, széles körben használt irodalmazást segítő alkalmazásba automatikusan átkerülnek a bibliográfiai adatok.
- Integráltuk az OpenSearch protokollt az OSZKDK-ba, aminek a segítségével minden OpenSearch kliens (mint például az Internet Explorer és a Firefox böngészők) képesek keresni az OSZKDK-ban a saját „azonnali keresőmezőjükön” keresztül.
- Az OSZKDK-át elérhetővé tettük SRU protokollon keresztül is.
- Személyi honlapokba és közösségi portálokba illeszthető OSZKDK-ban keresést végző kisalkalmazásokat készítettünk.
- Az OSZKDK borítólapjai ún. „Cool URI” segítségével érhetőek el.
- Az OSZKDK teljes tartalmát publikáltuk a szemantikus weben.
- Az OSZDK teljes tartalmát leindexeltettük a Google keresővel.
- OSZKDK dedikált hálózati végpontokat alakítottunk ki az OSZK-án belül (a régi NAVA pontos gépeken).

7.5 Az ISIS adatbázissal kapcsolatos munkát

- Színháztörténeti tár ISIS adatbázisának hunmarcosításához nyújtottunk segítséget. Ennek révén indulhatott el az anyag Amicusba való átemelése.
- Informatikailag segítettük a MANCI építését és a webes katalógus üzemeltetését.
- Karbantartási munkálatok: az ETO kiadáshoz elkészítettük az ETO konkordancia listát.

7.6 ISBN adatbázis fejlesztés

- Elkészült az ISBN szám kiadók általi igényléséhez a webes felület. Hátra van még a belső rendszer továbbfejlesztése, hogy a kiadók által végzett tevékenységet belülről is nyomon lehessen követni, valamint, hogy az adatokat MARC formátumban lehessen exportálni.

7.7 Honlap fejlesztés

- Nemzeti Periodika Adatbázis gyorskereső ikon került a nyitólapra.
- A honlapunkhoz saját keresőt (Nutch) implementáltunk.
- A Mátyás mesék honlap kialakításához segítséget nyújtottunk.
- Kifejlesztettük a közadatokat publikáló és archiváló rendszert, valamint telepítettük és beüzemeltük a közadatok metaadatait szolgáltató OAI-PMH szerveret.

- A honlap tényleges szerkesztését átadtuk a Tájékoztatási Igazgatóságnak. A honlap informatikai jellegű fejlesztése és a honlap szerver üzemeltetését továbbra is az Informatikai Igazgatóság végzi.

7.8 Egyéb fejlesztések, kutatások

- A könyvtár kapcsolatainak címadatait nyilvántartó és etikett nyomtatására alkalmas adatbázist készítettünk.
- Arculattervezést végeztünk az OSZK több kiadványához.
- Alkalmazásba vettük az Ajax és Json programozási technikákat.
- Elkészült a Microsoft Active Directoryra épülő új webes telefonkönyv, amely már mikroformában, valamint spamekhez címeket gyűjtő robotok által olvashatatlan formában mutatja meg az eposta címeket. Az elkészült alkalmazást az SZMSZ elhúzódo elfogadása miatt nem sikerült bevezetni.
- Elkészült a WebMnb 2.0. Főbb tulajdonságai: a javított rekordok külön listában jelennek meg, a rendszer helyesen jeleníti meg a görög betűket, a többkötetes dokumentumoknál a közös adatok szakrendi besorolását veszi figyelembe.
- Áttekintettük a CIDOC/CRM rendszert.
- Kidolgoztunk a ponyva cédulaanyag HUNMARC minősítőkkal való ellátását.

7.9 ISIS adatbázisok karbantartása

7.10 Részvétel az Európa Könyvtár (TEL) munkájában

- Részt vettünk a TEL munkájában. Képviseltük a könyvtárat a technikai és a kontakt munkacsoportban, koordináltuk a szerkesztői munkacsoportbeli munkát.
- Részt vettünk a TEL portál honlapjának fordításában és a portál tesztelésében.
- Telepítettük a Google analytics szolgáltatás TEL-el (is) összefüggő webstatisztikák készítése céljából.

7.11 TELplus projektben végzett fejlesztések

- SKOS formátumba konvertáltuk a földrajzi nevek és a fogalmak tezaurusát, valamint a nevek besorolási fájlját. Az SKOS rekordokat indexeltük a Zebra program segítségével és a Yazproxy alkalmazás segítségével SRU protokollal kereshetővé tettük.
- Telepítettük, teszteltük a Repox nevű OAI-PMH szerveret. Elkezdtük a teljes OSZK katalógus visszamenőleges és folyamatos arathatóvá tételének előkészítését.
- Folyamatosan végezzük a TELplus projekt eredményeinek terjesztését.

7.12 Üzemeltetési feladatok

- Az informatika biztonság és az informatikai üzemeltetés témakörében un. Service Level Aggrimenteket készítettünk és elhelyeztük azokat a belső honlapon.

- Megvizsgáltuk az un. szerverhosting lehetőséget. Úgy találtuk, hogy a saját gépterem üzemeltetése – sok más előnye mellett – olcsóbb, mint a szerverhosting megoldás.
- Megvizsgáltuk a személyi számítógépbérlés lehetőségét. Úgy találtuk, hogy sokkal drágább és rugalmatlanabb megoldás, mint a vétel. Nem lehet garantálni, hogy a szükséges havi törlesztő részletek mindig rendelkezésre álljanak.
- Részt vettünk az új nyomtató szerver és a nyomtatók beüzemelésében, a nyomtatás, scannelés, másolás oktatásában. A könyvtár összes személyi számítógépén kellett módosításokat végeznünk ebben az ügyben, hogy minden felhasználót be tudjunk léptetni az active directoryba.
- Részt vettünk Hold utcai és egyéb részlegek informatikai költöztetésében.
- A Firefox böngészőt a standard OSZK számítógépek és az OPM gépek részévé tettük és mindegyikre telepítettük.
- Elvégeztük az informatikai eszközök esedékes selejtezését.
- OPAC gépet helyeztünk el a bejáratnál.
- Beállítottuk a negyedik Amicus terminálszervert. Ettől azt vártuk, hogy gyorsulni fognak az Amicus kliensek.
- Belépési űrlapot készítettünk, hogy megkönnyítsük az informatikai jellegű szolgáltatások teljeskörű, egységes, egyszeri megrendelését.
- Részt vettünk a képkönyvtár projekt megvalósításában: szerver vásárlás és telepítés, konfigurálás. Az archiválási rendszer programozása.
- Bevezettük az ILO-k használatát, amivel távolról is lehet alapvető műveleteket végezni a szerverekkel: akár ki és be is lehet kapcsolni őket. Az ILO-kat külön VLAN-ba szerveztük.
- Újra megterveztük a gépteremünket. Az eddig legrészletesebb terv készült el. Sajnos idén sem nyílt lehetőség a bevezetésére.
- Segítettük a Gazdasági Igazgatóságon az új pénzügyi rendszer (FORRÁS_SQL) bevezetését. A Gazdasági Igazgatóság megfelelő embereinek biztosítottuk, hogy otthonról VLAN segítségével hozzáférjenek az alkalmazáshoz.
- Egy 10 TB-os háttértárat üzembe helyeztünk.
- VPN-en keresztül lehetővé tettük, hogy akár otthonról ADSL vonalon keresztül az Amicus klienst a kollégák elérhessék.
- Átvettük a Jeles napok szerver üzemeltetését, majd új szerverre költöztettük.
- Elkezdtük a szerver virtualizációra való felkészülést.
- Kipróbáltuk a Windows 2008-as szerveret. Jók voltak a tapasztalatok.
- Az OPM-be új típusú vékonyklienseket telepítettünk. A távoli vezérlésük nagyon sok gondot okozott. Nagyon sok hibával kellett megküzdenünk.
- Elindítottuk a levelezést, open office-t és böngészést biztosító un. általános terminálszervert.
- Linux alapú terminálszerver klienseket készítettünk a régi „sem mire nem használható” C466-os gépekből.
- Megoldottuk a Linux szerverek automatizált mentését a nagy kapacitású háttértárra.

- Szerverek működését figyelő szoftvert (nagios) telepítettünk. A szoftver kritikus helyzetekben figyelmeztetést küld, a begyűjtött adatait elemezve pedig további fejlesztéseket lehet megalapozni, illetve szükséges beavatkozási pontokat lehet meghatározni.
- Az év elején felmértük a könyvtár tároló hely igényét az elkövetkező 5 évre. Az év végére az összes adat elavulttá vált és az eredeti igény harmincszorosára jelentettek be igényt a társosztályok. Ennek fényében teljes egészében átdolgoztuk a nagytömegű háttértárra vonatkozó koncepciónkat.
- Elvégeztük a MOKKA szervertének alapkonfigurálását, majd átadtuk a szervert a MOKKA rendszergazdájának.
- Elkészült az SVN szerver.
- Telepítettük a Trac nevű feladatütemezőt és nyilvántartót.
- A Debian Linux szervereken áttértünk az Etch verzióra.
- A DNS szolgáltatást új alapokra helyeztük, amelynek segítségével a DNS szerverekben a nem régen felfedezett biztonsági rést sikerült kiküszöbölnünk.

7.13 Belső ellenőrzés

- Az Informatikai Igazgatóságon belső ellenőrzés zajlott le 2008-ban. Az ellenőrzés nagyobb hiányosságot nem állapított meg. A hiányok felszámolására intézkedési terv készült.

7.14 PR tevékenység

- Horváth Ádám három előadást tartott az ADLUG konferencián.
- Az OSZKDK-ról Bíró Szabolcs cikket készített az OSZK éves kiadványába.
- A Networkshopon Bíró Szabolcs tutoriált tartott.
- A Networkshopon Horváth Ádám három előadást tartott, egyet Andrásiné Boros Tímeával közösen.
- Bíró Szabolcs az ELTE-n vendégelőadóként szerepelt.
- Horváth Ádám és Németh Márton a 3K-ban cikket írtak az OSZK web2-es fejlesztéseiről.
- Németh Márton cikket írt a 3K-ba a kereskedelmi célú ebook szolgáltatásokról, valamint az észak amerikai könyvtárakról.

8 A Könyvtári Intézet beszámolója a 2008. évi tevékenységről

Az év második felében az Intézet struktúráját átalakítottuk, a jelenleg működő egységek:

- Igazgatóság-titkárság,
- Kutatási és Szervezetfejlesztési osztály,
- Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési osztály,
- Könyvtörténeti és Könyvtártudományi osztály.

A megszüntetett Gyűjteményfejlesztési osztály munkatársai eddigi feladatukkal együtt vagy új feladatokra felkérve a KI fenti osztályaira kerültek át.

8.1 Igazgatóság – Titkárság

Az Országos Széchényi Könyvtárral együtt elkészítettük a Könyvtári Intézet új stratégiai tervét a 2009-2013-as időszakra vonatkozóan, valamint az új Szervezeti és Működési Szabályzatát, az átszervezésnek megfelelően pedig megújítottuk a munkaköri leírásokat.

Tovább folytattuk a KI belső minőségirányítás – fejlesztési programját. Ennek keretében a Könyvtári Intézet szolgáltatásait véleményező ún. omnibusz vizsgálatot folytattunk le és elvégeztük annak értékelését. Az Euline cég munkatársaival szoros együttműködésben áttekintettük és értékeltük az Intézet SWOT analízisét, elkészítettük a KI tevékenységét tükröző munkafolyamatok folyamatábráit, tevékenység-leírásokat, és ezeket összhangba hoztuk a munkatársak munkaköri leírásaival is.

Az OKM támogatásával „A határon túli könyvtárak ellátásának koncepciója” alapján folytattuk az elektronikus dokumentumküldő szolgálat határon túlra való kiterjesztését, a határon túli képzési bázishelyek stabilizálását, valamint az aktív, tervszerű kapcsolattartás lehetőségeinek szélesítését.

NKA támogatással megjelentettük a Könyv Könyvtár Könyvtáros 1-12. számát nyomtatott formában, az elektronikus változatot pedig hat hónapos követéssel. Kiadványok műszaki szerkesztését, nyomdai előkészítését végeztük.

8.2 Kutatási és Szervezetfejlesztési osztály

A rendszeres feladatok ellátása:

Az osztály koordinációs tevékenysége során folyamatosan tájékoztatja a könyvtáros társadalmat a könyvtári stratégiában meghatározott feladatok végrehajtásáról.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a Kistérségi Könyvtári Ellátás helyzetére. Folyamatos adatbázist építünk a KSZR könyvtárakról. Közreműködtünk a Regionális Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (RKSZR) megtervezését előkészítő munkabizottságban, háttéranyagokat, elemzéseket készítettünk.

Folytattuk a hazai könyvtári trendek kutatását:

- az olvasási és kultúralórási szokások változásainak, trendjeinek vizsgálatát, („Hídszerepek” kötet megjelentetése.)
- a kisvárosok könyvtári ellátásának vizsgálatát,
- nem települési könyvtári ellátás vizsgálatát.

Elláttuk a könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás meghonosításával és széles körű elterjesztésével kapcsolatos feladatokat, működtettük a szükséges munkabizottságokat.

Végezzük a jogszabályilag előírt éves feladatainkat:

- feldolgoztuk és elemeztük a minisztérium által átadott 2007. évi szakfelügyeleti jelentéseket, az adatokat beépítettük a szakfelügyeleti adatbázisba. Trendeket, javaslatokat fogalmaztunk meg.
- Elláttuk a Nyilvános Könyvtári Jegyzék vezetésével kapcsolatos, jogszabályban előírt feladatokat.
- Nyilvántartottuk és szerveztük a könyvtárak érdekeltségnövelő támogatásának lebonyolítását.
- Az adatszolgáltató könyvtárak éves statisztikai adataiból összerendezett és kontrollált formában teljes (T) és válogatott (V) verziót készítettünk. Az év második felében elvégeztük az adatok elemzését, a trendek megállapítását, publikáltuk a 2007. évi könyvtári teljesítménymutatókat.

Megvalósult legfontosabb tevékenységeink:

- Felmérés készítése a gépi kölcsönzésekről és a könyvtári integrált rendszerekről a PLR bevezetéséhez.
- Közreműködtünk a nyilvános haszonkölcsönzési jogdíj magyarországi bevezetésének előkészítésében.
- Befejeztük a kormányzati szakkönyvtárak helyzetének és működésének vizsgálatát.
- Aktívan részt vettünk az MKE Versenyképes ország - versenyképes könyvtárossal elnevezésű akcióprogramjában.
- KSZR hasznosulási vizsgálatot végeztünk Bács-Kiskun, Baranya és Zala megyék szolgáltatásairól.
- Résztvettünk az Országos Civil Egyeztető Fórum munkájában.
- Bővítettük a gyerekirodalmi adatbázis anyagát a 2006-2007. évben megjelent gyermekirodalom anyagával.
- Részt vettünk az Országos Széchényi Könyvtár TÁMOP 3.2.4 pályázati anyagának elkészítésében.
- Elkészült a szabványos felépítésű könyvtári portál (konyvtar.hu).

8.3 Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály

A rendszeres feladatok ellátása

Az osztály szakmai kommunikációs tevékenysége keretében

- részt vett a könyvtári terület 2008 és 2013 közötti időszakra szóló stratégiája megvalósításának első lépéseiben;
- folyamatosan gondozta és működtette az intézeti honlapot, új szolgáltatásokkal és adatbázisokkal bővítve azt (pl. Ki kicsoda, Határok nélkül, Könyvtári szakértők, a 3K és a Könyvtári Figyelő cikkeinek visszakereshetővé tétele tartalomkezelő rendszerrel, képzési tanácsadás nyilvántartása stb.);
- figyelemmel kísérte és az OKM Könyvtári osztályának havi rendszerességgel szolgáltatotta az EBSCO használati adatait, tréningeket szervezett a szolgáltatás megismertetésére (OSZK, Budapest; OPKM, Budapest; DEENK, Debrecen; Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum, Miskolc; NYME Apáczai Csere János Kar Könyvtára, Győr; NYME Központi Könyvtára, Sopron), részletes statisztikai adatokkal alátámasztott tanulmányban tárta fel az EBSCO adatbázisok használatának 2003-2007 közötti magyarországi történetét; részt vett a szolgáltatás megújítására von. közbeszerzési pályázat előkészítésében;
- a MKE Versenyképes ország – versenyképes könyvtárossal elnevezésű regionális konferencia-sorozata keretében öt helyszínen mutatta be a CERTIDoc (európai uniós minősítési rendszer a könyvtári és információs szakemberek számára) rendszerét.

Az osztály koordinációs tevékenysége során

- folyamatosan tájékoztatta a könyvtáros képzést folytató felsőoktatási intézményeket az őket érintő aktuális jogszabály-tervezetekről és elfogadott jogszabályokról, eseményekről, lehetőségekről, pályázatokról; gondoskodott az újonnan akkreditált MA-képzések leírásainak, tájékoztatóinak elhelyezéséről a honlapon;
- felmérést készített a jövőben alkalmazandó új könyvtári munkakörökre vonatkozóan;
- folytatta az iskolarendszeren kívüli képzőhelyek munkájának összehangolását: az oktatási és kulturális miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2008-as (VII. 29.) OKM rendelet megjelenése után képzőhelyi értekezletet tartott az új rendelet alapján indítható segédkönyvtáros képzésről (konszenzussal elfogadtatott képzési program, modulzáró vizsgák tartalma, szakmai gyakorlatok tartalma, a régi könyvtáros asszisztens végzettség elismertetése, előzetes tudásmérés), azóta levelezőlistán nyújt folyamatos tájékoztatást a tennivalókról;
- megszerezte az országos vizsgáztatási jogot három új könyves OKJ-s képzésre vonatkozóan (30/2008. (XI. 24.) OKM rendelet 1 § (6) bekezdése);
- építette és fejlesztette a Köztauruszt, naprakészen tartotta az ETO-adatbázist és CD-kiadásra készítette elő a konkordanciajegyzéket.

Az osztály integrációs tevékenysége közös képzési, szakmai módszertani és fejlesztési munkákon keresztül kiterjed többek között

- a Magyar Könyvtárosok Egyesületére (e-tanácsadó képzés);

- a Budapesten működő külföldi kulturális intézetek és a külföldi magyar kulturális intézetek könyvtárait (szakmai tájékoztató értekezlet a nyári ünnepi könyvhét idején);
- a Publika Magyar Könyvtári Körre (újabb tanfolyamok akkreditálása határon túli helyszínekre);
- a Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézetre (együttműködési szerződés a TAMOP-pályázatok megvalósítása érdekében);
- a British Councilra (olvasásfejlesztési tréning)
- az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalára (bírói könyvtárosok akkreditált továbbképzése).

Az osztály oktatásszervezési tevékenysége keretében:

- megújította valamennyi felnőttképzési dokumentumának formáját és tartalmát betartva a felnőttképzési törvény és követő jogszabályai előírásait: az akkreditált intézményi cím megszerzése érdekében;
- részt vett a NSZFI új OKJ-s képzésekre és vizsgaszervezésre vonatkozó továbbképzéseiben;
- képzési tanácsadást folytatott valamennyi OKJ-s és akkreditált továbbképzési programja vonatkozásában;
- újonnan megjelentetett tankönyvekkel, oktatási segédanyagokkal látta el a hazai és határon túli képzőhelyeket fejlesztette jelenlegi akkreditált továbbképzési programjait (pl. szegedi helyszínre is akkreditáltatta angol szaknyelvi képzését, megújította a Könyvtárosok mentálhigiénéje II. programot), és a hétéves továbbképzésben felmerülő igények alapján új programokat ([A könyvtárak feladatrendszer: gyakornoki követelmények. I-IV., Könyvtárosok mentori szerepben a web 2.0 eszközeinek segítségével](#)) dolgozott ki és állított össze.

Az osztály közvetlen képzési tevékenysége során a minőségbiztosítás fokozatos kiépítése mellett:

- elkészítette, közzétette és megvalósította éves képzési tervét;
- 23 akkreditált továbbképzési tanfolyamot indított;
- a határon túli oktatóbázisokra akkreditált tanfolyamok megvalósításával (Kommunikációs ismeretek könyvtárosoknak, Csapatépítés a könyvtárban, Könyvtárosok mentori szerepben a web 2.0 eszközeinek segítségével) segítette a továbbképzést.

Kiemelt feladatok

- Részt vettünk az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjainak (TÁMOP, TIOP) pályázati munkáiban
 - háttéranyagokat készítettünk a pályázati kiírások összeállításához;
 - pályázatiíró tanfolyamot szerveztünk és azon részt is vettünk;
 - tájékoztató összejöveteleket szerveztünk az OKM Könyvtári osztályának megbízásából;
 - mintegy 380 árajánlatot adtunk ki a pályázatban megvalósítható képzésekre vonatkozóan;
 - folyamatos tájékoztatást nyújtottunk a képzésekre pályázni kívánóknak.

- Egyéves előkészítő munka után a könyvtárosképző és továbbképző központtá alakulás érdekében megszereztük az akkreditált intézményi címet (2008. december 3., akkreditációs lajstromszám: AL-1919).
- Az országban és a képzőhelyek között elsőként elindítottuk a HEFOP-program keretében megújított OKJ-s, emelt szintű, moduláris rendszerű, 450 órás segédkönyvtáros képzést.
- Az OSZK Informatikai igazgatóságával együttműködve aktualizáltuk a tesztelésre telepített Moodle távoktatási rendszer motorját, kialakítottuk képzéseink távoktatási felületét, folyamatosan vonjuk be alá az egyes tanfolyamokat.
- Kidolgoztuk és 2009-es bevezetésre előkészítettük a tanfolyami adminisztráció adatbázis alapú rendszerét és a tanfolyami jelentkezések lehetőségét internetes felületen.

8.4 Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár (KSZK)

A 2008. év során a KSZK a munkatervében foglaltaknak a következőképpen tett eleget:

Olvasó- és tájékoztató szolgálat, dokumentumszolgáltatás:

Az OSZK-val szoros együttműködésben működtettük az olvasó- és tájékoztató szolgálatot. Olvasótermünket heti 47 órában tartottuk nyitva.

Tevékenységünk legfontosabb adatai: 1133 olvasó; a személyes könyvtárhasználatok száma 1999; ehhez még jelentős mennyiségű távhasználat (katalógus, MANCI adatbázis, honlap) is járult. A kölcsönzött dokumentumok száma 3430 darab. Könyvtárközi kölcsönzés keretében 72 dokumentumot szolgáltatunk: 49 darabot eredetiben, 11-et nyomtatott másolatban, 12-t pedig elektronikus formában.

A helyszíni, telefonos és elektronikus postai tájékoztatás mellett részt vettünk a LibInfo internetes tájékoztató szolgálatban (262 könyvtártudományi, könyvtárügyi, valamint könyv- és könyvtártörténeti témájú kérdés megválaszolása és irodalomkutatások összeállítása).

Megközelítőleg 50 alkalommal készítettünk szemletanulmányokat, döntés-előkészítéshez háttéranyagokat az OKM, az OSZK és a Könyvtári Intézet munkatársainak megrendelésére.

Az idegen nyelvű cikkek figyelőszolgálatát a HUMANUS-ban új megoldások kifejlesztését igényli, ezért a szolgáltatás újbóli elindítása 2009-ben történik meg.

Állomány, állományalakítás

A kurrens időszaki kiadványok és a LISA adatbázis 2009. évre történő előfizetésére 4.323.536 Ft-ot fordítottunk. (A KSZK számára megítélt 800 ezer Ft-os ODR-keret csak 2007 decemberében nyílt meg, ezért ennek felhasználására 2008-ban kerül sor. A KSZK 2008-ban nem részesült ODR-támogatásban.)

A KSZK állománya összesen 748 könyvvel és folyóirat-évfolyammal (a 488 könyvből vétel 41 db, ajándék/hagyaték 320 db, kötelempéldány 24 db, csere 17 db, 86 rekatalogizált OSZK-s, ún. vári anyag), 15 e-dokumentummal és 1408 egyéb dokumentummal gyarapodott, az állományban lévő 196 kurrens időszaki kiadványból 238 példány érkezett be, a digitális időszaki kiadványcímek száma ebből 14 volt. A gyarapodás értéke összesen 8.848 eFt-ot tesz ki, vásárlással 4.869 eFt értékű dokumentumot szereztünk be (ebben a 2007. évi ODR-támogatás 2008-ban elköltött része is benne foglaltatik).

Az állományból összesen 34 kötetet töröltünk; 4 db fölőspéldány-jegyzéket készítettünk, a felajánlott kötetek kb. negyedére tartott igényt másik könyvtár.

2008-ban került a KSZK feladatai közé az intézménytörténeti gyűjtemény (korábbi nevén az OSZK-múzeum) gondozása. Leltárainak egyesítése és egységesítése folyamatban van.

Feldolgozás

Az újonnan beérkezett, illetve nyilvántartásba vett állomány feltárása, az OPAC építése rendben folyt (az OPAC 1205 tétellel bővült). A retrospektív konverzió során az OSZK-ból átvett példányok (86 kötet) feldolgozására került sor.

Tovább építettük az EKGY virtuális katalógusát, amely az OSZK törzsgyűjteményében, különgyűjteményeiben, a KSZK és azon belül az EKGY állományában lévő könyvtörténeti könyveket tárja fel.

Folytatódott a munkatársak Amicus-képzése az időszak kiadványok rekordjainak honosítása, illetve a KSZK időszak kiadványainak katalogizálása, másrészt a gyarapítási modul használatba vétele, harmadrészt pedig az EKGY virtuális katalógusának építése érdekében.

Az online katalógus és a cikkfeldolgozás céljaira megkezdtük az időszak kiadványok rekordjainak honosítását és létrehozását. Anyagot gyűjtöttünk a tezausz bővítéséhez a könyvtörténet tárgyszavaival, és megkezdtük a kronologikus adatok feltüntetését.

Az AMICUS kölcsönzési moduljának alkalmazása áthúzódik a 2009. évre.

Dokumentációs munka

A magyar cikkek kurrens feldolgozása már a HUMANUS adatbázisban zajlott. A munkatársak több ízben belső képzésben részesültek.

2008-ban a HUMANUS-ból való kiadvány- (és bibliográfia-) előállításra dolgoztunk, immár a gyakorlatban (az érintett kiadványok: MAKSZAB, a Magyar Könyvszemle éves bibliográfiája, Annual Bibliography of the History of Books and Libraries, a Könyvtári Figyelő referáló rovata).

A külföldi könyvtártudományi cikkirodalom feldolgozása – egyelőre még a MANCI adatbázisban – ütemesen folyt; az adatbázis 826 idegen nyelvű tétellel bővült. A cikkekből válogatva szerkesztettük a Könyvtári Figyelő referáló rovatát. Az új külföldi szakirodalom érdekes cikkeiből alkalmanként a KSZK honlapján tettünk közzé tematikus válogatást.

2008-ban második ízben készítettük el A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténet bibliográfiáját, ez alkalommal a 2007. évben megjelent dokumentumokról a Magyar Könyvszemle című folyóirat számára. Ennek az anyagnak alapján adatokat szolgáltatunk a Book History Online adatbázis számára nemzetközi együttműködés keretében.

A 2008. év során összeállítottuk a 2006. és 2007. évi számokat a Hungarian Library and Information Science Abstracts című, angol nyelvű referáló lapból, közreadására 2009-ben kerül sor, elektronikus kiadvánként.

Európai Könyvtörténeti Gyűjtemény

Az Európai Könyvtörténeti Gyűjteménybe (EKGY) tartozó és a KSZK-ba kihelyezhető könyvanyag kiválogatása folytatódott. 2008-ban az EKGY olvasótermi polcai jelentős mértékben bővültek. A könyvajándékokat előkészítő jegyzékek összeállítása, a beérkezett ajándékok fogadása és feldolgozása folyamatosan zajlott, a Gyarapítási osztállyal együttműködve. A kötésre szoruló kötetek kiválogatása és javítása folyamatosan történt. A gyűjtemény honlapjának linkgyűjteménye újabb elektronikus forrásokkal bővült; az összeállítás a honlap olasz fordításának lektorálása-átdolgozása után a nyilvánosság elé kerülhet.

Több hetes munkát jelentett az OSZK és az EKGY állományában lévő, 1801 és 2008 között megjelent orosz könyvtörténeti könyvek és periodikumok kigyűjtése.

Kiadványszerkesztés és -terjesztés

2008-ban a Könyvtári Intézet honlapján közreadtuk a Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája (MAKSZAB) 2006. évi 1-2. és 3-4. számát. Megtörtént a 2007. és 2008. évi számok adatbevétele. Ezek a számok is a Könyvtári Intézet honlapján elektronikus kiadvánnyként jelennek majd meg, és bekerülnek az Elektronikus Periodika Archívumba is. Az év során a HUMANUS adatbázisban közreműködésünkkel megtörténtek azok a módosítások és fejlesztések, amelyek az első, féléves szám (2007/1.) elektronikus kiadvánnyként való előállítását előkészítik. A 2007/1. próbaszám közreadására 2008. 1. félévében kerül sor.

Sikeresen megoldottuk a Könyvtári Figyelő referáló rovatát és az e-MAKSZAB-ot érintő közös feladatot, az egységes szakcsoport-rendszer (tartalomjegyzék) és a kiadvány-előállítás elveinek kidolgozását.

Jelentős pályázati támogatással (NKA) szerkesztettük és kiadtuk a Könyvtári Figyelő c. folyóirat évi négy számát, illetve gondoztuk új, interaktív honlapját és elektronikus archívumát. A nyomda- és műszakyszerkesztő-váltás problémáit sikeresen megoldottuk. Kidolgoztuk a szerkesztés ügyrendjét és a lektorálás módszerét; a lap cikkeinek 80%-át két lektor véleményezi.

Rendben megoldottuk a kiadványok terjesztésével, a megrendelők adatbázisának karbantartásával, a számlázással és postázással kapcsolatos teendőket.

Elektronikus szolgáltatások

Gondoztuk az intézeti honlapnak a KSZK-ra vonatkozó részét.

2008-ban a konzorcium tagjaként tovább építettük a MATARKA adatbázis könyvtártudományi részét, a kurrens adatbevétel (13 cím 13 évfolyama) mellett retrospektív adatbevételt is végeztünk (6 cím 8 évfolyama).

Használóink számára rendszertelenül megjelenő elektronikus hírlevelet szerkesztettünk.

Gyakornokok

Az év folyamán 5 könyvtáros hallgatót fogadtunk szakmai gyakorlatra, különböző oktatási intézményekből és évfolyamokról.

Használóképzés, könyvtárbemutatók, kiállítások, rendezvények

A használók csoportos képzésére 15 órában került sor, összesen 120 fő részvételével. Használóképzési tevékenységünket főként a felsőoktatási intézmények hallgatói körében fejtettük ki, az oktatókkal szoros együttműködésben. A munkát segítő különböző nyomtatott és elektronikus segédleteket állítottunk össze és bocsátottunk használóink rendelkezésére. A KSZK szolgáltatásait különböző elektronikus hallgatói fórumokon népszerűsítettük.

A Könyvtári Intézet tanfolyamaihoz kapcsolódva könyvtárbemutatókat tartottunk, és írásos propagandaanyagot készítettünk.

A Múzeumok Éjszakáján immár negyedik alkalommal megszerveztük a könyvtári éjszakát a KSZK-ban (ezúttal Reneszánsz könyvtárak világa címmel); a program több mint 300 látogatót vonzott. Az olvasótermet körbefogó üvegfalon több kiállításnak is helyet adtunk (Szent Erzsébet-émlékek, a Berzsenyi Gimnázium diákjainak művei).

Számítógép-ellátottság, gépesítés

A 2008-ban megkezdődött és 2009 elején le is zárul számítógépeink régen várt frissítése, amelynek során sikerült a munkatársak által használt elavult számítógépeket korszerűekkel kicserélni, ami jelentősen megkönnyíti a munkavégzést.

Az Amicus kölcsönzési moduljának használatba vétele áthúzódik a 2009. évre.

Nemzetközi kapcsolatok

Segítettük a Könyvtári Intézet és az OSZK nemzetközi kapcsolatainak ápolását (levelezés, fordítások, lektorálások, előadás tartása, referenzkérdések megválaszolása e-mailben).

Egy alkalommal képviseltük a Könyvtári Intézetet külföldön (2008. szeptember Bratislava a Goethe Institut rendezvénye).

Közreműködtünk a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2008. májusi konferenciájának (Versenyképes ország versenyképes könyvtárossal) megszervezésében és lebonyolításában.

Több külföldi vendég számára bemutattuk a Könyvtári Intézet és a KSZK szolgáltatásait, továbbá a magyar könyvtárügyet.

Munkabizottságok, minőségfejlesztés, auditálás

A KSZK munkatársai a következő bizottságok munkájában vettek részt: honlap-bizottság, digitalizálási bizottság, állományvédelmi bizottság, gyűjteményfejlesztési bizottság, KF szerkesztőbizottság, szabványosítási munkabizottság, MIT munkacsoportok (használói elégedettség, szervezeti kultúra, folyamatszabályozás).

Rendszeresen tájékoztatást adtunk a KSZK tevékenységéről és annak újabb fejleményeiről az intézeti napokon.

8.5 A Könyvtári Intézet kiadványai 2008-ban:

Bényei Miklós: *Legyen minden helységben olvasóintézet.* Könyv- és könyvtártörténeti tanulmányok, cikkek. Budapest, 2008. 264 p. Továbbképzés felsőfokon c. sorozat.

Digitális könyvtári füzetek I. (Digitalizálási módszertani útmutató CD-n)

Vidra Szabó Ferenc: *Könyvtári partnerkapcsolatok, kommunikációs kérdések.* Budapest, 2008. 143 p. A jó gyakorlat a könyvtári minőségirányítás bevezetéséhez 2.

Országos Könyvtárfejlesztési Stratégia 2008-2013. Budapest, 2008. Oktatási és Kulturális Minisztérium. Kiadta a Könyvtári Intézet.

9 Mellékletek – Statisztikai táblázatok 2008

9.1 Kötelezpéldány-szolgáltatás

Kötelezpéldányként beérkezett dokumentumok számszerű adatai

Dok. típusok szerint	Mű	Példány
Könyv soron indított kiadványok*	17700	101159
- ebből CD-ROM	293	999
- ebből hangoskönyv	106	321
Időszaki kiadvány**	3874 cím (63777 részegység)	382662
- ebből CD-ROM	287	1080
Csoportos anyag (tankönyv stb.)	5454	32824
Bérmunka	1371	5068
Zenemű, kotta	311	1433
Térkép	554	3325
Műszaki apró	5258	34548
Plakát	233	1060
Külföldi könyvek***	230	816
MC (magnókazetta)	6	6
CD (zenei)	530	1563
VHS	17	17
DVD, VVD	1931	1967
Blue Ray Disc (BRD)	31	31
Floppy	27	57
Összes	37527	566536
Egyéb aprónyomtatvány (meghívó, kártyanaptár, levelezőlap, gyufacímke, gyászjelentés stb.)****		37 láda

*A kötelezpéldány-rendelet alapján egyes könyvekből (utánnomás, kiadás-, kötés- ill. nyelvi változat) csak 3 példányt kell beszolgáltatni, ezért a példányszám kevesebb, mint a beérkezett művek hatszorosa.

**A kurrens időszaki kiadványoknál a legújabb megállapodás szerint a művek hatszorosát vettük.

***Csak a Kötelezpéldány Szolgálaton keresztül a Gyarapítási Osztály Külföldi Csoportjához érkezett kiadványok; ide tartozik a korábbi „Támogatott” kategória is.

****Az aprónyomtatványként beérkezett dokumentumok darabszámát nem tudjuk megadni.

Kötelezpéldányok reklamációja (beérkezett kiadványok alapján)

	Reklamálások száma*	Beérkezett	
		Mű	Példány
Könyvek	1462	3829	21409
Könyvmellékletek	94	72	427
Időszaki kiadványok (részegység)	942	3270	14389
CD-ROM, DVD-ROM (monografikus)	56	106	390
CD-ROM, DVD-ROM (peri)	7	8	31
CD (zenei)	51	230	669
Hangoskönyv	51	76	227
MC	1	2	2
VHS	0	36	36
DVD, VVD	79	691	750
Kisnyomtatvány	34	491	1709
Floppy	1	4	12
Térkép	12	156	936
Összesen	2790	8971	40987

*Ezt az adatot csak februártól tudjuk megadni; januárban még nem számoltuk.

	Mű	Példány
Visszaküldött duplumok:	131	429
Hibás példányok cseréje:	22	40

Új kiadók, nyomdák, szerkesztőségek adatai (A reklamációs nyilvántartás karbantartása)	87
--	----

Pályázati igazolások

NKA, MKA, ORTT, M. Mozgókép Közal., Pedagógus-továbbképzési, Módszertani és Információs Központ – Tankönyv és Taneszköz Iroda, OKM	807
--	-----

Kötelempéldányok elosztásának rögzítése az AMICUS-ban

Amicus rekordátételés B1-B13, Gyarap. modulban osztási adatok és lajstromszám bevitele (rekord)	13977
Duplumok elosztása után az Amicus Katalógizáló moduljában a lajstromszám rögzítése (mű)	2798

9.2 Kiadványazonosító számok

Magyar ISBN és ISMN Iroda 2008

Feldolgozott ISBN	
Érvényes	21316
Törölt	809
Javított	516
Hiba%	5,85%
Kiutalt ISBN kiadói azonosító	
2 jegyű	0
3 jegyű	22
4 jegyű	66
5 jegyű	459
Összesen	547
Kiutalt ISBN	16801
Feldolgozott ISMN	
Helyes szám:	254
Törölt	5
Javított	4
Hiba%	3,42%
Kiutalt ISMN kiadói azonosító	
5 jegyű	0
6 jegyű	1
7 jegyű	4
Összesen	5
Kiadott ISMN	72

Magyar ISSN Nemzeti Központ 2008

Tájékoztató tevékenység (fogadott ISSN kérés/kérdés és kimenő információ - posta, telefon, fax, e-posta, személyes ügyélfogadás - házon kívül/belül) (db)	6633
Kötelempéldányok fogadása, minősítése, továbbítása (cím)	2015
Behasonlítás, keresés (db)	6973
ISSN megállapítása vagy elutasítása (db)	1474
ISSN adatbázis építése (előzetes, előzetes javítása, CRE, REP, SUP) (rekord)	1935
Nemzetközi ISSN ügyintézés, szakmai és projekt munka	168
Adminisztráció: NK irattár/nyilvántartások építése, használata (db=alkalom)	3819
Szakmai rendezvények: MKE, MKE BSZ, OSZK, ISSN (alkalom)	23
Szakmai megbeszélés, egyeztetés	1877

9.3 Gyűjteményfejlesztés

Az állomány gyarapodása 2008-ban

Könyvbeszerzés (a B-napló és Amicus alapján)	Terv kötet	Tény kötet	Érték
Retrospektív hiánypótlás és többpéldányok	1 500	2 061	6 438 660 Ft
Külföldi beszerzés	3 000	3 995	17 767 868 Ft
Kötelempéldányok és többpéldányok	30 400	41 483	82 747 299 Ft
Összesen:	34 900	47 539	106 953 827 Ft

A retrospektív többpéldányok és hiánypótlás megoszlása a beszerzés módja szerint (a B-napló alapján)		
	Kötet	Értéke
Vétel	2	92 000 Ft
Csere	7	15 300 Ft
Ajándék	191	524 800 Ft
Állami juttatás	327	690 545 Ft
Raktárrendezés	24	5 100 Ft
Köteles	6	2 000 Ft
Összesen:	557	1 329 745 Ft

Az Amicusban indított retrospektív könyvek megoszlása		
	Kötet	Érték
Vétel	36	856 401 Ft
Ajándék	958	2 307 473 Ft
Állami juttatás	470	1 841 469 Ft
Egyéb	33	91 772 Ft
Saját előállítás	7	11 800 Ft
Összesen:	1 504	5 108 915 Ft

Ebből elektronikus 3 db

Az Amicusban indított külföldi kurrens könyvek megoszlása		
	Kötet	Érték
Vétel	896	4 503 756 Ft
Csere	1 260	5 689 655 Ft
Ajándék	861	3 647 794 Ft
Saját előállítás	5	33 000 Ft
Egyéb	140	433 878 Ft
Összesen:	3 162	14 308 083 Ft

Ebből elektronikus 14 db

Az Amicusban indított külföldi retrospektív könyvek megoszlása		
	Kötet	Érték
Vétel	146	463 253 Ft
Csere	262	1 177 686 Ft
Ajándék	425	1 818 846 Ft
Összesen:	833	3 459 785 Ft

A kötelesspéldányok és a hazai többes példányok megoszlása a beszerzés módja szerint (Amicus alapján)		
	kötet	Érték
Köteles	41 095	81 668 604 Ft
Vétel	1	8 000 Ft
Egyéb	28	74 300 Ft
Ajándék	359	996 395 Ft
Összesen:	41 483	82 747 299 Ft

Ebből tankönyv, jegyzet: 1 404 mű, 1 763 kötet.

Ebből elektronikus 593 mű 1 899 példány.

Használati példányként 5 mű, 5 kötet került beszerzésre.

Periodikumok beszerzése	Terv	Tény		Érték
	évfolyam	cím	évfolyam	
Retrospektív hiánypótlás	500	165	**928	3 689 033 Ft
Kurrens kötelesspéldány és többes példányok	8 430	3 874	6 816	25 569 283 Ft
Kurrens külföldi periodikum	1 200	529	787	13 226 123 Ft
Összesen	10 130	4 568	*8 531	42 484 439 Ft

*Ebből új indulás volt 1 234 cím

*Ebből elektronikus 56 cím 110 évf.

** MOL emigráns gyűjtemény ajándéka

Periodikum beszerzéshez kapcsolódó egyéb feladatok:

- indítás az inkurrens futószalagon: cím, teljes évfolyam

9.4 A különgyűjtemények gyarapodásának részletes áttekintése

A különgyűjtemények gyarapodásának részletes áttekintése						
	Vétel	Csere	Ajándék	Köteles- példány	Saját előállítás	Összesen
RRT könyv	7		93			100
Kézirat (db)	17	1	457			475
Zenemű (db)	2		17	586		605
Kartográfiai dokumentum	5		295	989		1 289
Kisnyomtatvány	22	2 741	11 008	26 461		40 232
Hanglemez, hangszalag, CD		1	3	545		549
Kép, metszet (db)			9	4		13
Fotó, xerox*	459		849		1	1 309
Mikrofilm negatív (címl. egys)					2	2
Mikrofilm pozitív (címl. egys)					2 500	2 500
Videodokumentum	188		3		135	326
DVD	**6 366		5	1 939	79	8 389
Összesen:	7 066	2 743	12 739	30 524	2 717	55 789

*Ebből 557 db a Fénykép és Fotóművészeti tár gyarapodása

**Pályázatból

Az állomány gyarapodásának részletezése a beszerzés módja szerint				
	Könyv	Időszaki kiadvány	Külongyűj- temények	Könyvtári egység összesen
Vétel	1 081	459	7 065	8 605
Csere	1 529	471	2 743	4 743
Ajándék	3 816	1 243	12 739	17 798
Kötelespéldány	41 101	6 358	30 524	77 983
Saját előállítás	12		2 717	2 729
Összesen	47 539	8 531	55 788	111 858

A táblázat adatai nem tartalmazzák a Könyvtári Intézet szakkönyvtárának és a műemlékkönyvtárnak a gyarapodását, valamint a tartalékalapba helyezett és a használati példányokat.

9.5 Az OSZK teljes állományának adatai 2008. év végén

Az OSZK teljes állományának adatai 2008. év végén				
	Állomány 2007. dec. 31.	Gyarapodás 2008-ben	Fogyaték 2008-ban	Állomány 2008. dec. 31.
Könyv	2 635 619	47 639	1 760	2 681 498
Időszaki kiadvány évf.	412 378	8 531	3 113	417 796
Kézirat	1 074 355	475		1 074 830
Zenemű	202 744	605		203 349
Kartográfiai dokumentum	202 776	1 289		204 065
Kisnyomtatvány	2 911 244	40 232		2 951 476
Szabvány	47 476			47 476
Szabadalmi leírás	1 521			1 521
Kép, metszet	323 477	13		323 490
Mikrofilm negatív (címl. egys.)	144 846	2		144 848
Mikrofilm pozitív (címl. egys.)	346 856	2 500		349 356
Oktató diafilm	13 828			13 828
Hanglemez, CD, hangszalag	62 007	549		62 556
Egyéb dok. (fotó, xerox)	79 578	1 309		80 887
Video dokumentum	51 147	326		51 473
DVD	9 850	8 389		18 239
MEK	4 753	1 043		5 796
Összesen:	8 524 455	112 902 Ft	4 873	8 632 484

Az elektronikus dokumentumok a könyvek, illetve időszaki kiadványok adataiban szerepelnek.

Szabványt, szabadalmi leírást a könyvtár az érvényes gyűjtőköri szabályzat értelmében nem gyűjt.

9.6 A 2008. évi OSZK gyarapítási előirányzat felhasználása

	Felhasznált előirányzat
OSZK gyűjtemény	9 259 400 Ft
Műemlékkönyvtár	88 781 Ft
Egyéb könyv és folyóirat (használati példányok)	723 485 Ft
Nemzetközi csere	3 425 898 Ft
Összesen:	13 497 564 Ft

OSZK gyűjtemény részletezése	
Nagyállomány:	
– könyv	2 634 096 Ft
– időszaki kiadvány	5 888 844 Ft
Régi nyomtatványok tára	287 750 Ft
Kézirattár	0 Ft
Zeneműtár	36 540 Ft
Színháztörténeti tár	16 750 Ft
Térképtár	101 955 Ft
Plakát és aprónyomtatványtár	233 465 Ft
Fotó és fényképtár	60 000 Ft
Videotár	0 Ft
Összesen:	9 259 400 Ft

2008. évi egyéb források felhasználása		
	Felhasznált	Jóváhagyott
Corvina Alapítvány	10 000 000 Ft	10 000 000 Ft
Pályázat (NKA- Hungarofest-Corvina)	18 278 771 Ft	18 278 771 Ft
Összesen	28 278 771 Ft	28 278 771 Ft

9.7 Nemzetközi kiadványcsere

Partnerek	2007	2008
Csere és fizető partnerek száma	378	358
Összesen:	378	358

Kiadványcsere céljaira rendelkezésre álló források	Ezer Ft
OSZK keretből kiadványcsere és fizető partnerek céljaira	5 115 eFt
Fizető partnerek befizetései OSZK számlára	1 689 eFt
Tényleges felhasználás	3 426 eFt
A fenti forrásokból 153 db. könyvet vásároltunk	466 eFt
302 féle időszaki kiadványt fizettünk elő	4 649 eFt
Értéke összesen	5 115 eFt

Folyóirat előfizetés	Millió Ft 2007	Millió Ft 2008
OSZK keretből		
– cserepartnerek részére	6,15	3,94
– fizető partnerek részére	0,51	0,71
Összesen:	6,66	4,65

A kiadványcsere forgalmi adatai		
Küldés	Dokumentum	Érték
Cserepartnereknek	1 944	4 579 eFt
Fizető partnereknek	169	894 eFt
A kiküldött összesen	1 763	5 473 eFt

Beérkezés külföldi cserepartnerektől	Dokumentum	Érték
Könyv és egyéb dokumentum	4 444	9 970 eFt
periodikum (évfolyam)	444	5 393 eFt
A beérkezett összesen	4 888	15 363 eFt

Kiküldés cserepartnereknek	2007	2008
Könyvek	3 258	1 594
Aprónyomtatványok	52	48
Periodikumok	258	302
Összesen:	3 568	1 944

Beérkezés cserepartnerektől	2007	2008
Könyvek	1 187	1 553
Aprónyomtatványok	1 356	2 849
Periodikumok	369	444
CD-ROM, plakát	33	42
Összesen:	2 975	4 888

9.8 Feldolgozás

Könyvfeldolgozás

Kötelezpéldányok feldolgozása a NEKTÁR adatbázisban	Terv	Tény
Főanyag – kötelezpéldányok és hazai kurrens anyag egyéb forrásból – leírása	15.500 mű 16.500 tétel	18.685 mű 19.561 tétel
– osztályozás (ETO szerint és tárgyszavazás) (2. futószalagon csak részben!)		15.839 mű 16.858 tétel
– ellenőrzés lista alapján		17.802 tétel
Új indulású sorozatok, címváltozások		409 tétel
Részdokumentumok (analitikus leírások)	4.000 tétel	6.554 tétel
Jegyzetek	1.000 mű	1.402 mű
– leírás (jegyzetknél osztályozás is)	1.100 tétel	1.572 tétel
Külföldi és régi magyar anyag feldolgozása a NEKTÁR adatbázisban		
Leírás		
Ellenőrzés lista alapján: 3.878 tétel	3.500 mű 4.000 tétel	3.893 mű 4.169 tétel
Osztályozás (utólag rögzített az előzetesen oszt.ból: 1487 tétel)		3.685 mű 4.356 tétel
Részdokumentumok (analitikus leírások)		2.166 tétel
Könyvfeldolgozás összesen	24.000 mű 25.600 tétel	30.534 mű 34.431 tétel

A periodikafeldolgozás számadatai 2008-ban (a kollacionálás és az NPA adatai nélkül)

	Terv	Teljesítés		
Új kurrens magyar periodikum	1500 ¹ (magyar + külföldi)	1240²	rekord sz.	ebből: MNB ÚP www: 809 rekord nem MNB gyűjtőkör: 431 rekord
Új kurrens külföldi periodikum		217	rekord sz.	
Retrospektív periodikum (P és Ért jelzetek)	4000 (P-s)	7762	rekord sz.	ebből: P: 7134 rekord ³ Ért: 628 rekord
Kurrens részcímes periodikumok monografikus szintű feldolgozása		112	rekord sz.	
Osztályozás	1500+4000 (kurrens és retró)	11519	rekord sz.	ebből: új indulású: 1457 retró: 7762 2004 előtt indult élő címek: 2579
Rekordjavítás		9278	rekord sz.	
Rekordjavítás: kiegészítés EPA adatokkal		247	rekord sz.	
Behasonlítás a lezárt kardexbe		1163	db	
Problémamegoldás kardexbehas.kapcsán		386	rekord sz.	
Részegységenkénti aktualizálás⁴				
behasonlítás (magyar)	20000 ⁵	34744⁶	db	
adatváltozások rögzítése (magyar)	6000 ⁷	2381⁸	rekord sz.	
Kollacionálás (valamint részegységenkénti aktualizálás, 1 fő periodikafeldolgozó)		1454⁹	kötészet egység	

¹ A tervszám esetleges, mert az induló, illetve címet változtatott periodikumok címeinek számától függ a teljesítés. Magyar és külföldi új indulás: 2004-ben: **1317**, 2005-ben: **1329**, 2006-ban: **1538**, 2007-ben: **1140**, 2008-ban: **1457**. (Ebből évente 100-200 körüli a külföldi impresszumú cím.)

² Ebből **119** a megváltozott című periodikum

³ A nagyobb teljesítmény annak az eredménye, hogy a munkát időnként 4 munkatárs is végezte (eredetileg 2 fő kezdte)

⁴ Az aktualizálás 2007-ig az adott évben beérkező, behasonlítandó kurrens címek számát jelezte az évi 1.szám alapján: 2004: **5000**, 2005: **7493**, 2006: **6641**, 2007: **6282**.

⁵ A tervszám erősen becsült, feltételezett adat volt (eddig még nem volt ilyen statisztikai adat)

⁶ Ez a 2008 folyamán beérkezett (régebbi évfolyamokból is származó) periodikum részegységek száma (1 példány)

⁷ A tervszám az adott évben beérkező, behasonlítandó kurrens címek számát mutatja (nem a javítandókét)

⁸ Ez a szám eddig nem volt nyilvántartva, tehát nem vonható le belőle következtetés sem növekedésre, sem csökkenésre

⁹ Ez a számadat a kollacionálóknál is szerepel az összesítésben, itt a munkatársak teljesítményének tükrözése miatt szerepel

Külföldi hungarikumok aktualizálása	Terv	Teljesítés	
behasonlítás		668	db
adatváltozások rögzítése		84	rekord sz.
Aktualizáláskor problémamegoldás		112¹⁰	óra
Állományrögzítés	10000	11902¹¹	db
Állományjavítás, állománytörlés		962	db
Rekordtörlés		100	rekord sz.
Outputok előállítása			
MNB tételek szerkesztése	1500	1240	tétel
indítási lista készítése (magyar)		296	óra
indítási lista készítése (külföldi)		16	óra
MNB ÚP átnézése		26	óra

Adatbázis-gondozás

Adatbázis-gondozás – retrospektív konverzió	Terv	Tény
Besorolási tétel készítése	3.000 tétel	3.437 tétel
Besorolási tétel módosítása		178 tétel
Besorolási adat módosítása		7.156 tétel
Utalótétel készítése		2.522 tétel
Indextételek törlése, tételek átvitele stb.		11.447 tétel
Bibl. tétel javítás, módosítás		11.919 tétel
Bibl. tétel készítése – „rekon” (pótlás, online rekon)	10.000 tétel	16.585 tétel

Humántudományi Tanulmányok és Cikkek Adatbázisa

Adatbázis-építés, 2008		
hónap	Részdokumentumok bibliográfiai feldolgozása	Részdokumentumok bibliográfiai feldolgozása
január	1502	5052 tétel
február	1988	
március	1562	
április	2101	5963 tétel
május	1230	
június	2632	
július	1941	4931 tétel
augusztus	611	
szeptember	2379	
október	1747	4260 tétel
november	1448	
december	1065	
Összesen:		20 206 tétel

¹⁰ Egyrészt a munkafolyamat kialakításának, másrészt az adatváltozás kezdetéig történő visszakeresések adata

¹¹ Az új indulású, a retrospektív feldolgozású rekordokhoz tartozó, illetve az inkurrens állománypótlás állományadatai

Lelőhely-nyilvántartás

Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA)

2008. januártól szeptemberig az alábbi munkálatok folytak az NPA-ban:

Elvégzett munka	Mérőszám	
Új rekord:		
kurrens magyar [átvétel B1 nézetből B2 nézetbe]	rekordszám	85
kurrens külföldi B2	rekordszám	429
retro B2	rekordszám	1352
Osztályozás	rekordszám	1664
Rekordjavítás	rekordszám	5770
Aktualizálás		
behasonlítás (magyar)	db	2707
adatváltozások rögzítése (magyar)	rekordszám	114
Állomány		
állományrögzítés	db	33974
állományjavítás, állománytörlés	db	6533
Rekordtörlés	rekordszám	61
Indextétel-javítások B2		
besorolási adat módosítása	tétel	2106
indextétel törlése	tétel	177
tételek átvitele	tétel	40
utalók készítése	tétel	105
ODR feladatok		
ÁV-k, kvt.-i adatlapok, kísérőlevél küldése	db	135
nyilvántartás karbantartása (érkeztetés)	db	176
kvf.adatok módosítása	db	109
új könyvtárkódok kiadása, nyilvántartása	db	16
lelőhelytájékoztató	db	211
Egyéb		
adminisztráció	óra	112
szakmai megbeszélés	óra	211,5
értekezlet	óra	30
betanítás/betanulás	óra	5
problémamegoldás (részegységenkénti aktualizálásból adódóan)		73,5
rekordjavítás (formai)		268
áll.rögz. Külső forrás segítségével		
előkészítés (óra)		59

Könyvek Központi Katalógusa (KC)

Érkezés módja	Kérések száma	Találatok száma	Pozitív válaszok aránya
E-mailben	3.142 db	1.459	46%
Libinfo kérdés	261 db	322	123%
Telefon	885 db	641	72%
Személyes	488 db	266	55%
Fax	27 db	22	81%
Levél	12 db	5	42%
Könyvtárközi (helyettesítés) kérés	231 db	90	39%

	Átnézett cédula	1801 előtti	1850 előtti	Összesen
Retrospektív katalógus	89.600 db	231 db	1.481 db	1.712 db
Szláv katalógus	51.200 db	4 db	100 db	104 db
Összes átnézett cédula	140.800 db	235 db	1.581 db	1.816 db

9.9 A Tájékoztató Osztály statisztikai adatai

Szóbeli tájékoztatás

	Személyes		Telefon + skype
	Központi tájékoztatás	Olvasótermek	Központi tájékoztatás
Rövid	125	68	73
Érdemi	43	35	12
Összesen	195	103	85
	195		85
Mindösszesen	napi		383
	évi		81.855

Írásbeli tájékoztatás

levél	254
e-mail	800
Összesen	1054/év

Nyitvatartási napok száma: 213

Olvasótermi dokumentumforgalom

Általános olvasó	600 db/nap (átlagszám)
Történelmi olvasó	
Irodalmi olvasó	
Központi tájékoztató	
Összesen	85.600 db/év

Szabadpolcos új könyvek kihelyezése

609 db	A „H”-s jelzetűekkel együtt
--------	-----------------------------

Retrospektív Amicus-bevitel 3.875

A beiratkozás statisztikája

Féléves/éves olvasójeggyel (fő)	Napi olvasójeggyel (fő)	Összesen (fő)
290.165	1.318	291.483

A könyvtárba éves kártyával belépők (2008)

Dátum	A	B	C	D	VIP	Összes
Január	12071	6169	2671	7727	408	29046
Február	12151	6762	2001	5947	371	27232
Március	11004	6200	2157	6620	288	26269
I.Negyedév	35226	19131	6829	20294	1067	82547
Április	12492	7191	2602	7038	444	29767
Május	10671	5980	2324	6293	333	25601
Június	11036	6042	2281	6193	354	25906
2.Negyedév	34199	19213	7207	19524	1131	81274
I.Félév	69425	38344	14036	39818	2198	163821
Július	8637	3892	647	2542	351	16069
Augusztus	4444	2588	280	963	309	8584
Szeptember	12222	6882	1592	5137	483	26316
3.Negyedév	25303	13362	2519	8642	1143	50969
Október	12109	6518	1867	6593	476	27563
November	11598	6908	1759	6575	399	27239
December	8991	5069	1630	4513	370	20573
4.Negyedév	32698	18495	5256	17681	1245	75375
II.Félév	58001	31857	7775	26323	2388	126344
Össz.2008	127426	70201	21811	66141	4586	290165

Olvasói Forgalom

Dátum	Éves kártyával belépők	Napijegyet váltók	Összesen
Január	29046	142	29188
Február	27232	134	27366
Március	26269	119	26388
I. Negyedév	82547	395	82942
Április	29767	124	29891
Május	25601	106	25707
Június	25906	121	26027
II. Negyedév	81274	351	81625
I. Félév	163821	746	164567
Július	06069	60	16129
Augusztus	8584	39	8623
Szeptember	26316	109	26425
III. Negyedév	50969	208	51177
Október	27563	159	27722
November	27239	121	27360
December	20573	84	20657
IV. Negyedév	75375	364	75739
II. Félév	126344	572	126916
Össz. 2008	290165	1318	291483

Könyvkiadó statisztikája 2008.

Dátum	Lib-Info	A	B	C	D	Félre-tétel	Összes	NT	Hiány	Összes nem-leges
Jan.	105	2,877	891	718	1,817	3,932	10,340	40	14	54
Febr.	85	2,864	906	768	1,553	3,500	9,676	38	12	50
Márc.	64	2,434	1,183	559	1,660	2,577	8,477	55	16	71
1. negyed-év	254	8,175	2,980	2,045	5,030	10,009	28,493	133	42	175
Ápr.	90	2,766	1,172	694	1,720	3,125	9,567	44	10	54
Máj.	59	2,319	833	311	1,304	3,057	7,883	17	14	31
Jún.	84	2,578	868	349	1,434	3,201	8,514,	40	17	57
2. negyed-év	233	7,663	2,873	1,354	4,458	9,383	25,964	101	41	142
1. Félév	487	15,838	5,853	3,399	9,488	19,392	54,457	234	83	317
Júl.	27	2,194	753	438	718	1,642	5,772	17	2	19
Aug.	22	611	164	125	151	724	1,797	11	3	14
Szept.	50	2,371	795	173	967	3,002	7,658	27	14	41
3. negyed-év	99	5,176	1,712	1,036	1,836	5,368	15,227	55	19	74
Október	38	2,742	879	615	1,559	2,553	8,386	22	19	41
Nov.	68	2,517	908	532	1,429	3,529	8,983	23	11	34
Dec.	72	2,454	800	416	1,050	2,699	7,491	16	8	24
4. negyed-év	178	7,713	2,587	1,563	4,038	8,781	24,860	61	38	99
II. Félév	277	12,889	4,299	2,599	5,874	14,149	40,087	116	57	173
2008.	764	28,727	10,152	5,998	15,362	33,541	94,544	350	140	490

A Belső kölcsönzés statisztikája 2008.

Dátum	Intézmény	Könyv			Hírlap			Nemleges
		Szolgálati	Magán	Összes	Szolgálati	Magán	Összes	
Jan.	0	1,022	346	1,368	932	28	960	50
Febr.	19	1,295	200	1,495	1,415	54	1,469	52
Márc.	15	1,316	269	1,585	1,179	16	1,195	48
1. negyed- év	34	3,633	815	4,448	3,526	98	3,624	150
Ápr.	14	1,163	240	1,403	665	42	707	51
Máj.	22	845	147	992	875	13	888	43
Jún.	14	1,018	150	1,168	736	5	741	41
2. negyed- év	50	3,026	537	3,563	2,276	60	2,336	135
1. Félév	84	6,659	1,352	8,011	5,802	158	5,960	285
Júl.	29	764	167	931	679	30	709	38
Aug.	10	317	40	357	120	44	164	15
Szept.	3	1,365	210	1,575	232	24	256	52
3. negyed- év	42	2,446	417	2,863	1,031	98	1,129	105
Okt.	2	1,181	214	1,395	1,035	174	1,209	34
Nov.	0	1,365	187	1,552	745	68	813	26
Dec.	0	1,321	190	1,511	602	8	610	22
4. negyed- év	2	3,867	591	4,458	2,382	250	2,632	82
II. Félév	44	6,313	1,008	7,321	3,413	348	3,761	187
2008.	128	12,972	2,360	15,332	9,215	506	9,721	472

Könyvtárközi kölcsönzés statisztikája

Beérkezett kérések száma	8162	
Tájékoztatás	1924	
Adott dokumentumok OSZK állományból	Eredetiben	2
	Nyomtatott formában	1474
	Elektronikus formában	1320
Kapott dokumentumok Külföldről	Eredetiben	1578
	Nyomtatott formában	124
	Elektronikus formában	590
Dokumentumközvetítés	Belföldi	1150
	Külföldi	2292
Bevételek (nettó)	Dokumentumközvetítés	8,817,892 Ft
	Dokumentumszolgáltatás	3,442,132 Ft
	Összes bevétel	12,260,024 Ft

Hírlapolvasó forgalmának statisztikája

Olvasók száma	Kérések száma	Dokumentumforgalom
7.593	19.344	100.274

Mikrofilm olvasó forgalmának statisztikája

(gy = gyásjelentés)

Olvasók száma	Tekercsek száma	Gy.tekercsek	Digitalizálás	CD-re írás	A/4	A/3	Összeg
6452	53495	3801	12521	294	2878	1413	1130020

Matarka statisztika

Hónap	Dig.másolat CD-n	Fénymásolat	Össz.ren- delés	Össz.cikk	Szkenelés	Oldalszám
Január	18	78	96	561	2116	3597
Február	22	108	130	651	2677	4550
Március	21	87	108	681	3340	5678
Április	22	95	117	485	1976	3359
Május	14	54	68	213	1069	1817
Június	11	22	33	213	1066	1812
Július	3	20	23	119	523	899
Augusztus	2	15	17	121	567	963
Szeptember	12	75	87	446	2021	3498
Október	33	124	157	1032	4708	7062
November	22	118	140	768	3775	5662
December	7	59	66	265	1355	2032
Összes:	187	855	1042	5555	25193	40929

Digitális születésnap csomag

hónap	megrendelés	kötés	oldalszám	CD	gólyahír	fénykép
2	8	2	188	2	3	1
3	169	72	3390	3	130	21
4	230	73	3574	5	176	42
5	220	67	4196	6	186	31
6	194	73	3378	6	162	33
7	65	6	1174	1	51	10
8	91	41	1842	1	77	14
9	239	105	4748	6	187	35
10	263	107	4589	5	198	35
11	257	114	4031	5	212	57
12	222	80	3541	5	156	33
Összes	1958	740	34651	45	1538	312

OPM

hónap	fekete- fehér	színes nyomtatás	floppy	CD	digitalizálás
január	594	0	8	53	988
február	1297	0	4	69	2244
március	1147	0	7	54	2575
április	1170	0	3	56	1806
május	805	0	5	31	1134
június	1220	0	4	32	1366
július	443	0	0	42	1577
augusztus	67	0	0	14	237
szeptember	1596	5	0	38	1399
október	935	2	2	61	2278
november	890	20	1	31	755
december	1189	5	2	38	1410
Összes	11353	32	36	519	17769

Teljes művek OD digitalizálása

	kötet	fájl	oldal
Könyvek EOD	445	80510	119883
Hírlap digitalizálás	206	18325	24664

Fénymásolás statisztikája:

Megrendelés: 283.500 db/A4; 11.000 db/A3;

Bevétel: 7.088.190,- Ft

9.10 Az Állományvédelmi Digitalizáló Osztály statisztikai adatai

Dokumentumok	2007 tény	2008 terv	2008 tény	Változás %
Állományvédelem				
Negatív mikrofilm	103.673	50.000	23.968	-76,4
Pozitív mikrofilm	791.930	60.000	281.794	-64,4
OZA másolat	116 tek.	200 tek	226 tek.	+94,8
Feldolgozás	515.859		358.311	-30,6
Digitalizálás				
Mikrofilmről	25.545	30.000	34.894	+36,5
Eredetiről	12.324	20.000	30.980	+251,4
Szolgáltatás				
Negatív mf.	10.426		9677	-7,2
Pozitív mf.	10.200		89.800	+880
Ff. xerox másolat	221.838		85.453	-61,5
Színes xeroxm.	4.857		2300	-52,6
Canon másolat	126.795		116.296	-8,3
Digitalizálás mf-ről	18.565		19.037	+2,6
Digitalizálás eredetiről	25.193		19.037	-24,4
Nyomtatások -	20.140		21.305	+5,8

**A Raktári osztály 2008. évi beszámolójához:
Tervezett és megvalósított feladatok táblázatos áttekintése**

Jelzet-tartomány	Polc-folyó-méter (pfm)	Teljesítmény pfm/óra (2 fő)	Össz. óra	Feladat jellege	Megvalósulás
H 10-11.000	386	8/h	48,2	tömörítés polc szállítással és cserével (40 cm→30 cm), volt ZKT-s anyag besorolása	✓
H 19.000	103	5	20,6	tömörítés , nagyalakú rossz állapotú tékázott fektetése; Hold u-ból érkező anyag besorolása, volt ZKT-s anyag besorolása	✓
H 33.000	124	2	62	áttelepítés KR 4-ből a „telefonközpontba” egy emelet lépcsőn le és fel	✓
H 9-; 12-16.000	394	9	43,7	Tömörítés , volt ZKT-s anyag besorolása	✓
H 17-18.000	70	5	14	áttelepítés a DTR 3-ból a LAR 3-ba egy szinten belül	✓
H 20-26.000	736	5	147,5	tömörítés jelentős mennyiségű anyag besorolása a Hold utcából, volt ZKT-s anyag besorolása	H 20-23.999-ig megv. (387 pfm)
H 31-32-34.000	131	8	16,3	tömörítés , volt ZKT-s anyag besorolása	2009-ben
H 70.000	54	6	9	áttelepítés , (eredeti tervtől eltérően a Régi Fóti útra került)	✓
H 100.000	43	4	10,7	áttelepítés (eredeti tervtől eltérően a LAR 3 galériára került)	✓
HD	58	3	19,3	áttelepítés (eredeti tervtől eltérően a LAR 3 volt telefonközp. került)	✓
MHD	279	2	139,5	áttelepítés (eredeti tervtől eltérően a KR 4-be került)	✓
HC	1180	10	118	növekedési helyek biztosítása	✓
MHC	2439	10	243,9	növekedési helyek biztosítása	2009-ben
HB	2907	9	323	áttelepítés: a jelzetrend egy része a DTR 4-ről a DTR 3-ra+ növekedési helyek biztosítása	folyamatban befejezés 2009-ben
HA	2186	17	128,5	növekedési helyek biztosítása	folyamatban befejezés 2009-ben
Összesen	11090		1344,2	192 munkanap	

A Raktári osztály 2008. évi tevékenységének statisztikai adatai:

A törzsgyűjtemény raktári gyarapodása		2008	2007
	könyv	42528	35609
	időszaki kiadvány	9594	8845
A törzsgyűjtemény forgalmazási adatai			
olvasószolg. forgalom		119909	126353
egyéb forgalom:	rezerv raktár	907	840
	kollacionálás: kurrens katalog.	9113	8826
	inkurrens katalog.	4343	5376
Kötetési adatok			
kötetés:	könyv	183	219
	folyóirat	620	1079
	hírlap	503	870
	tékába helyezés	6879	6829
	hullámkarton dobozba helyezés	582	349
	gyors javítás	344	568
	tasak, doboz készítés	460	300
	raktári napló készítés	13	41

9.11 Különgyűjteményi Igazgatóság statisztikai adatai

Gyarapodás

Osztály	Gyarapodás értéke (Ft)	Gyarapodás (db)
FFT	12252000	120551
KT	900000	5001
PKT	5667635	24277
RNYT	4786760	105
SZT	737420	1017
TIT	24010200	8007
TKT	3737730	1161
ZT	26200000	6101
Összesen	78291745	166220

Gyarapodás módja	Összesen
ajándék	12893
állami juttatás	255
csere	1729
egyéb	6
köteles periodikus	395
kötelezpéldány	23623
letét	120000
pályázat	5870
raktárrendezés	771
saját előállítás	214
vétel	482
Végösszeg	166220

Dokumentumtípus	Összesen
aprónyomtatvány	20837
BRD	23
CD/DVD	6000
DVD	7847
ex libris	11
fotó	120132
grafika	3
grafikai plakát	822
gyászjelentés	136
irat	31
kartográfiai dokumentum	1161
képeslap	925
kézirat	5002
kisnyomtatvány	949
könyv	100
metszet	16
metszet, album	5
nyomtatott zenemű	100
szöveges plakát	1521
szöveggönyv	12
üvegnegatív	60
VHS	137
vizitkártya	390
Végösszeg	166220

Forgalmi adatok

	Látogatottság (fő)	Dokumentum- forgalom (db)	Tájékoztatás	Reprográfiai forgalom	Rendezés/ feltárás/ feldolgozás
RNYT	756	2013	2000	773	2880
KT	2500	100470	2450	4668	7358
TKT	1231	19703	803	1780	7804
PKT	886	13827	1324	1771	21805
SZT	708	80000	600	1006	4578
ZT	1126	10000	2000	1548	4600
FFT		1250		3000	200
RKO		1160			
Összesen	7207	228423	9177	14546	49225

AMICUS feldolgozás

OSZTÁLY	Hónap												Össz.
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	
FFT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	100	180
KT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	152	41	194
PKT	502	520	356	524	493	438	254	162	498	693	828	774	6042
RNYT	97	120	135	220	276	256	132	249	298	246	311	307	2647
SZT	179	530	154	66	570	198	270	149	282	208	184	118	2908
TKT	260	794	602	687	335	414	211	231	425	404	444	305	5112
ZT	134	31	124	76	64	32	14	43	64	77	34	26	719
Végösszeg	1172	1995	1371	1573	1738	1338	881	834	1567	1629	2033	1671	17802

Az Informatikai Igazgatóságtól kapott AMICUS feldolgozást tartalmazó táblázat jól mutatja, hogy 2008 végére minden Különgyűjteményi Tárbán elkezdődött az AMICUS feldolgozás. A táblázat azonban jelentősen eltér az osztályok által nyilvántartott rekordszámtól. Az eltérést az okozza, hogy a fenti táblázat nem tartalmazza a másolással létrehozott adatokat (+10%) és azokat a módosításokat, amelyek revízió, vagy magasabb hitelesítési szint miatt készültek (min. +5%). Ehhez a számhoz járulnak a megbízott munkaerővel bevitt adatok. A KGVI teljes AMICUS teljesítménye ezek szerint:

Osztály	Anyagrész megnevezése	Rekord
ZT	MS. Mus. (Esterházy-gyűjtemény)	12000
PKT	Plakát	3000
PKT	Ponyva	7000
Osztályok összteljesítménye az előző táblázat korrigált adatai szerint		25061
Összesen:		47061

9.12 Rendezvények, kiállítások

Dátum	Rendezvények
JANUÁR	
01.08.	Könyvbemutató – gyerekkönyv
01.10.	Közalkalmazotti Tanács ülése
01.15.	Restaurátor szakosztályülése
01.15.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
01.18.	Magyar Olvasástársaság (HUNRA) ülése
01.24.	MATARKA közgyűlés
01.25.	Könyvtári Intézet információs délelőttje
01.30.	Fotóművészek Szövetsége- Délvidéki magyar képzőművészet könyvbemutató
01.31.	Antikváriumi szakelőadói tanfolyam
FEBRUÁR	
02.05.	Sajtótájékoztató
02.05.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
02.06.	IKSZ elnökségi és tagozati ülés
02.07.	MKE tanácsülés
02.09.	Az Eötvös József Főiskola diplomaosztó ünnepsége
02.12.	Könyvtári Intézet szakmai vitanap
02.15.	MKE tanácsülés
02.19.	PNYME jogi tagi értekezlet
02.21.	<i>Hősgaléria: A Zrínyiek a magyar és a horvát történelmében</i> könyvbemutató
02.25.	OSZK PB állományvédelmi megbeszélés
02.25.	EBSCO tréning
02.28.	OSZK házimozi
02.29.	OKM Könyvtári Osztály országos tájékoztatója
02.29.	MKE bibliográfiai szekció
MÁRCIUS	
03.04.	<i>Fába faragva</i> - könyvbemutató
03.04.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
03.04.	SZB-Közalkalmazotti Tanács megbeszélése
03.06.	Antikváriumi szakelőadói tanfolyam
03.07.	Könyvtári Intézet információs délelőttje
03.13.	<i>Csillag a holló árnyékában</i> – sajtótájékoztató a kiállítással kapcsolatban
03.13.	OSZK házimozi
03.14.	<i>A Csillag a holló árnyékában</i> c. kiállítás megnyitó ünnepsége
03.17.	Összoldozói értekezlet
03.20.	UMFT pályázati tájékoztató– Városi könyvtárosoknak
03.26.	UMFT pályázati tájékoztató– Városi könyvtárosoknak
03.26.	A Szép Magyar Térkép 2007 és Digitális Magyar Térkép c. kiállítás megnyitója
03.27.	Az MTA Művelődéstörténeti Bizottságának ülése
03.27.	Országos Könyvtári Kuratórium ülése
03.27.	OSZK házimozi

ÁPRILIS	
04.01.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
04.02.	Az MKE műszaki szekciójának ülése
04.03.	Antikvárium szakelőadói tanfolyam
04.04.	A Könyvtári Intézet információs délelőttje
04.05.	Magyartanárok konferenciája
04.06-07.	Konferencia az otthonszülésről
04.07.	Restaurátorok szakmai ülése
04.08-09.	LIBER konferencia
04.10.	MKE pest megyei szervezet küldöttgyűlése
04.10.	MKE küldöttgyűlés
04.10.	OSZK házimozi
04.11.	A Könyvtári Intézet rendezvénye a Költészet napja alkalmából
04.15.	<i>"Kincstartócska: a czestochowai Szűz Mária kegykép története" c. Kiállítás megnyitó ünnepsége</i>
04.15-16.	ISH kommunikációs tréning
04.18.	Europa Humanistica konferencia
04.23.	Az Ács Kató Alapítvány gyermekrajzpályázatának díjkiosztó ünnepsége
04.24.	OSZK házimozi
04.28.	Széchenyi-emléknap
04.29.	IKSZ ülés
04.29.	A Tudományos Bizottság ülése
MÁJUS	
05.06.	A Mikó Alapítványkuratóriumi ülése
05.06.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
05.07.	MKE műszaki szekció ülése
05.08.	Művelődéstörténeti Bizottság ülése
05.08.	Vízkelety előadás
05.08.	Antikvárium szakelőadói tanfolyam
05.08.	OSZK házimozi
05.14.	IKSZ közgyűlés
05.15.	MKE ülés
05.15.	MKE műszaki szekció klubnap
05.17.	Győr Barátai
05.21.	MKE tanácsülés
05.22-25.	Bibliotheca Corviniana konferencia
05.22.	OSZK házimozi
05.23.	MEK közgyűlés
05.26.	Antikvárium szakelőadói tanfolyam
05.27.	A Nemzeti Digitális Adattár bemutatója
05.28.	Dél-olaszországi magyar emlékek konferencia
05.28.	<i>„Gyökerek” utazás a mítosz világába – Eugenia Musolino (Reggio Calabria) festőművésznő kiállításának megnyitó ünnepsége</i>
05.30.	Magyar Olvasástársaság (HUNRA) tanácsülése
05.31.	Kutató Diákok Országos Szövetségének ülése

JÚNIUS	
06.02.	Állományvédelmi Tanács ülése
06.03.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
06.04.	MKE műszaki szekció ülése
06.05.	Sajtótájékoztató a Benyovszky-kötet angol változatának megjelenése kapcsán
06.07.	Az Oxford University Press gyermekrajz-pályázatának díjkiosztó ünnepsége
06.09.	Az Amor Librorum Klub rendezvénye
06.09.	<i>A Jelről-jelre, Leonardo, a géniusz c.</i> kiállítás megnyitó ünnepsége
06.09.	Restaurátor Szakosztály ülése
06.14.	<i>Ötven éve- A per</i> Emlékezés Nagy Imre és mártírtársai kivégzésének évfordulóján
06.16.	A Könyvtári Intézet információs délelőttje
06.19.	MEK Egyesület szakmai nap
06.19.	Informatikai és Könyvtári Szövetség elnökségi ülése
06.21.	Múzeumok Éjszakája
06.24.	Véradás
06.27-28.	A Rendőrtiszti Főiskola avató ünnepsége
JÚLIUS	
07.01.	MKE elnökségi ülés
07.02.	MKE műszaki szekció ülése
07.03.	EU pályázati megbeszélés
07.04-06.	A Magyarok Nagy Asztala c. rendezvénysorozat
07.04.	Magyar Tarka konferencia
07.07.	Az Állományvédelmi Tanács ülése
07.16.	Pályázati tájékoztató az ODR tagkönyvtárak részére
07.31.	Litterarum Vis nemzetközi latin konferencia
AUGUSZTUS	
08.06.	MKE műszaki szekció ülése
08.16-20.	Mesterségek ünnepe
08.23.	A Magyarságtudományi Társaság ülése
08.25.	MKE Kuratóriumi ülés
SZEPTEMBER	
09.03.	MKE műszaki szekció ülése
09.08.	OKJ-s könyvtáros képzéssel foglalkozó intézmények értekezlete
09.09.	Magyar Indiai Baráti Társaság könyvbemutatója
09.09.	Restaurátor tanfolyam
09.09.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
09.10.	Restaurátor tanfolyam
09.10.	Sajtótájékoztató a Nagy Imre-DVD kapcsán
09.10.	MKE műszaki szekció ülése
09.11.	Restaurátor tanfolyam
09.12.	Magyar Olvasástársaság (HUNRA) ülése
09.12.	Restaurátorok Egyesülete megbeszélés

09.15.	AMICUS teszt
09.18-20	Osztrák-magyar Akadémiai Vegyesbizottság ülése
09.19.	100 éves A Holnap c. kiállítás megnyitója, lapszám bemutató
09.23-25.	Restaurátor tanfolyam
09.23.	Közalkalmazotti Tanács ülése
09.29.	Össz dolgozói értekezlet
09.30.	A Magyar Népmese Napja – A Mesék Mátyás királyról c. honlap bemutatója, mesemondó verseny
09.30.	MKE kiadványszerkesztőségi ülés
OKTÓBER	
10.01.	MKE műszaki szekció ülése
10.01.	A Digitalizálási Bizottság ülése
10.02.	Antikvárium szakelőadói tanfolyam
10.02.	MKE tanácsülés
10.02.	Restaurátor Szakosztály találkozója
10.03.	KI nyugdíjas búcsúztatója
10.06.	ODR MOKKA megbeszélés
10.07-09.	Restaurátor tanfolyam
10.07.	MKE kiadványszerkesztőségi ülés
10.07.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
10.15.	MKE elnökségi ülés
10.15.	Össz dolgozói értekezlet
10.17.	A Könyvtári Intézet minőségbiztosítási információs délelőtt
10.18.	Nemzetközi kocsitörténeti konferencia
10.21.	Nagy Imre per 50 év múltán c. kerekasztalbeszélgetés
10.22.	Füzéki emlékűnnep
10.28-30.	Restaurátor tanfolyam
10.30.	Antikvárium szakelőadói tanfolyam
NOVEMBER	
11.04-06.	Restaurátor tanfolyam
11.04.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
11.05.	MKE műszaki szekció ülése
11.07.	Kulttourist rendezvénye
11.08.	Magyar Olvasástársaság
11.12.	Czeplédi Tóth István fotóművész jubileumi kiállítása
11.13.	MKE műszaki szekció előadás
11.14-15.	Bod Péter Társaság ülése
11.18-20.	Restaurátor tanfolyam
11.18.	Művelődéstörténeti Bizottság Élettudománytörténeti munkabizottsági ülése
11.21.	Biblia Sacra Hungarica c. kiállítás megnyitója
11.22.	A Magyar Olvasástársaság (HUNRA) közgyűlése
11.26.	MTA Könyvtörténeti Munkabizottság őszi ülése
DECEMBER	
12.02.	NEKTAR Alkalmazói Tanács ülése
12.03.	MKE műszaki szekció ülése
12.03-04.	Restaurátor tanfolyam

12.04.	Antikváriumi szakelőadói tanfolyam
12.06.	Magyar Fotóművészek Szövetsége évi rendes közgyűlése
12.09.	Véradás
12.09.	A Restaurátor Szakosztály találkozója
12.12.	MOKKA-R tagozat ülése
12.07.	MOKKA-R tudományos konferencia
12.15.	Tudományos ülészak
12.17-18.	Restaurátor tanfolyam

Kiállítások 2008

CORVINA KIÁLLÍTÓTERMEK	
<i>„Csillag a holló árnyékában – Vitéz János és a humanizmus kezdetei Magyarországon”</i>	2008. március 14 – június 15.
<i>Biblia Sacra Hungarica. A könyv, “mely örök életet ad”.</i>	2008. november 21 – áthúzódó
ARS LIBRORUM	
<i>„Csillag a holló árnyékában – Vitéz János és a humanizmus kezdetei Magyarországon”</i>	2008. március 14 – június 15.
<i>Biblia Sacra Hungarica. A könyv, “mely örök életet ad”.</i>	2008. november 21 – áthúzódó
NEMZETI EREKLYE KIÁLLÍTÓTÉR	
<i>Évfordulók – Önarcképek. A Nemzeti Színház</i>	2008. január 31 – március 18.
<i>"Kincstartócska: a czestochowai Szűz Mária kegykép története"</i>	2008. április 15 – július 13.
<i>Mesterségek emlékezete – A céhes élet emlékei</i>	2008. augusztus 16 – november 2.
MANUSCRIPTORIUM KIÁLLÍTÓTÉR (KÉZIRATTÁR)	
<i>Fejérpataky László emlékkiállítás – a történész születésének 150. évfordulója alkalmából</i>	áthúzódó – 2008. február 29.
<i>100 éves a Holnap</i>	2008. szeptember 19 – november 20.
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI TÁR ÉS ZENEMŰTÁR	
<i>Háry Jánostól Czinka Pannáig – emlékkiállítás Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója alkalmából</i>	2007. nov 22. – 2008. július 13.
<i>Kodály ereklyék kiállítása</i>	
<i>Az ember tragédiája- Színpadi újítások a két világháború között (1926, 1934, 1939) – Az első színházi bemutató 125. évfordulója alkalmából</i>	2008. október 21-től – áthúzódó

PLAKÁT- ÉS KISNYOMTATVÁNYTÁR	
<i>Reklám a kézben – számolócédulák az Országos Széchényi Könyvtár Kisnyomtatványtárában</i>	2008. március 3 – december 31.
TÉRKÉPTÁR	
<i>Szemelvények a magyar földtudományi térképezés történetéből</i>	2008. március 28 – október 31.
<i>Múzeumok éjszakája – Inzellérek, figuránsok (Térképtár-Kamara kiállítótér)</i>	június 21 – augusztus 21.
<i>Múzeumok éjszakája – A tér meghatározása a reneszánsz térképészetben (Térképtár-Kamara kiállítótér)</i>	június 21
VI. EMELETI DÍSZTEREM ÉS ELŐTERE	
<i>Szép magyar térkép 2007</i>	2008. március 28 – április 30.
<i>Jelről-jelre, Leonardo, a génusz</i>	2008. június 9 – július 11.
<i>Digitális Magyar Térkép 2007</i>	2008- március
VII. EMELETI KATALÓGUSTÉR	
<i>A Nyugat és kora</i>	2008. február 1 – március 15.
<i>Horvátország magyar szemmel</i>	2008. április 15 – május 31.
<i>„Gyökerek” utazás a mítosz világába – Eugenia Musolino (Reggio Calabria) festőművésznő kiállítása</i>	2008. május 27 – június 22.
<i>Ceglédi Tóth István fotóművész jubileumi kiállítása</i>	2008. november 12 – december 31.
KÖNYVTÁRI INTÉZET FOLYOSÓJA	
<i>„Szent Erzsébet emlékei” – fotódokumentációs kiállítás</i>	Áthúzódó – 2008. január 31.
REGULY ANTAL MŰEMLÉKKÖNYVTÁR, ZIRC	
<i>Margaritae Cartographiae - Kartográfiai Gyöngyszemek</i>	2008. április 11 – augusztus 31.
<i>Magyar Biblia</i>	2008. szeptember 15 – december 31.
ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK	
<i>A budavári palota – a világörökség része (V. emeleti gyorslift folyosó)</i>	
<i>A nemzet könyvtára, a szolgálat műhelye. Válogatás az OSZK Múzeum anyagából (V. emeleti folyosó)</i>	

Csoportos könyvtárlátogatások

Belépődíjas:	1022 fő
Belépődíj nélkül:	
Könyvtár szakos hallgatók:	241 fő
Könyvtárosok:	217 fő
Pedagógusok:	204 fő
Határon túli magyarok:	152 fő
Kiállítást tekintették meg:	90 fő
Egyéb (OSZK vendégei):	213 fő
Összesen:	1117 fő
Látogatók összesen:	2139 fő 85 csoportban

9.13 Kiadványok 2008

Nemzeti Téka (közös kiadás a Gondolat Kiadóval)

Borsos Attila: A magyar időszaki kiadványok repertóriumai II. – Annotált bibliográfia
Ekler Péter (szerk.): Közgyűjteményi tudományos napok II-III. Eger – Kecskemét
Nagy Attila, Péterfi Rita (szerk.): Hídszerepek – Cigány integrációs kérdések

Res Libraria (közös kiadás az Universitas Kiadóval)

II. Heltai János: Műfajok és művek a XVII. század magyarországi könyvkiadásában (1601-1655)

A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei

Emódi András (összeáll.): A Nagyváradi Római Katolikus Egyházmegyei Könyvtár régi állománya II. kötet XVII. századi nyomtatványok (közös kiadás az Nagyváradi Egyházmegyei Könyvtárral) Bp., Nagyváradi

Adattár a XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez (közös kiadás a Szegedi Tudományegyetemmel)

19/3 Katolikus intézményi könyvtárak Magyarországon – Ferences könyvtárak 1681-1750 (sajtó alá rend. **Zvara Edina**, szerk. **Monok István**)

Margaritae Bibliothecae Nationalis Hungariae (közös kiadás a Vincemill Papírmerítő Műhellyel)

„Neue Zeitung aus Ungern...” Eberau/Monyorókerék, 1587 (bevezetővel közread **Ekler Péter**)

Az OSZK Baráti Kör kiadványai

Heltai Gáspár: A részegségnek és tobzódásnak veszedelmes voltáról való dialógus...
Kolozsvár, 1552. Hasonmás kiadás (Utószó: **Utasi Csilla**)

Amor Librorum (közös kiadás a Kossuth Kiadóval, klub-terjesztés)

Emich Gusztáv: **A kis lepkegyűjtő** – A lepkészet rövid kézikönyve. Pest, 1868
Kisszántói Pethe Ferentz: **Természethistória és mesterségtudomány** – A tanítók és
tanulók szükségekre 's az ebben gyönyörködők hasznokra Bécs, 1815
P. Sartori Bernárd: **Magyar nyelven filozofia**, az az a böltsesség szeretésének
tudományából némelly jelesebb kérdések. Eger, 1772

Nemzetközi Együttműködésben megjelenő kiadványok

Vernetztes Europa: Beiträge zur Kulturgeschichte des Buches (a párizsi École Pratique
des Hautes Études, az École des Hautes Études en Sciences Sociales, az Universitát
Leipzig, az Institut für Höhere Studien és az OSZK közös sorozata, az Universitätsverlag
Leipzig kiadásában)

Contribution a l'histoire intellectuelle de l'Europe: Réseaux du livre, réseaux des lecteurs.
Ed. Par. **Frédéric Barbier, István Monok.**

Cinquante ans d'histoire du livre. De L'Apparition du livre (1958) a` 2008 Bilan et projets.
Conférence des 21-24 mai 2008 a` Budapest. Bibliothe` que nationale Széchényi

Europa humanistica

5. Humanistes du bassin des Carpates I. par. **István Monok, Edina Zvara**, avec la collab.
De **Eva Marza**. Paris-Turnhout, IRHT-Brepols.

Sarospatakszkaja kollekcija i isztorija ee vozvrasenija v Vengriju. Szbornyik sztatyej.
Otvetsztvennűje redaktorű: **Ekatyerina Jurijevna Gennyijeva, Istvan Monok.** Moszkva
Magyar dokumentumok külföldön

Bavarica et Hungarica (közös kiadás a Bayerische Staatsbibliothek-vel és a müncheni
Magyar Intézettel)

I. **Claudia Fabian-Edina Zsupán:** Ex Bibliotheca Corviniana – Die acht münchener
Handschriften aus dem Besitz von König Matthias Corvinus

Bibliotheca Academia Hungariae – Roma Fontes (közös kiadás a római Magyar
Akadémiával, az MTA Történettudományi Intézetével és az Egyháztörténeti Enciklopédia
Munkaközösségével)

Tóth István György (szerk.): Litterae missionariorum de Hungaria et Transilvania (1572-
1717) V. kötet

Lymbus kötetek

2. **Bánkúti Imre:** Dézsmabérlet, hadellátás, katonaszállítás – A Rákóczi-szabadságharc
hétköznapijai a „tót Impériumban”

Könyvtártörténeti Füzetek (közös kiadás a Szegedi Tudományegyetem BTK Könyvtártudományi Tanszékével)

XII. Intézményi- és magángyűjtemények 1541-1750 (összeáll. és szerk. **Monok István, Zvara Edina**)

A magyar könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetei

(közös kiadás a MTA Irodalomtudományi Intézetével, a MOKKA-R Egyesülettel és az Argumentum Kiadóval)

A MOKKA-R Egyesület 2007. december 17-i felolvasóülésének anyaga (szerk. **Monok István, Nyerges Judit**)

Bibliográfiák

Wix Györgyné: Régi magyarországi szerzők I. (szerk. és befejezte **P. Vásárhelyi Judit**)

Díszalbumok

Gyurgyák János (szerk.): Magyarország története képekben I-III. kötet (közös kiadás az Osiris kiadóval és a Magyar Távirati Irodával)

Mikó Árpád–Hapák József–Zsupán Edina: Mátyás corvinái a nemzet könyvtárában (közös kiadás a Kossuth Kiadóval)

Mikó Árpád–Hapák József–Zsupán Edina: The Corvina of King Matthias in the National Széchényi Library (közös kiadás a Kossuth Kiadóval)

Monok István–Buda Attila–Hapák József (fotó): Magyar könyvkincsek (A magyar bibliofília képeskönyve 2. változatlan kiadása) (közös kiadás a Korona Kiadóval)

Kiállítási katalógusok

Csillag a holló árnyékában – Vitéz János és a humanizmus kezdetei Magyarországon. (**Földesi Ferenc** szerk.), Bp., OSZK

Star in the shadow of raven. **Ferenc Földesi** (ed.), Bp., HNL.

Reneszánsz Év 2008. (**Mikó Árpád** szerk.) (közös kiadás a Magyar Nemzeti Galériával)

Renaissance Year 2008. Árpád Mikó (ed.): (közös kiadás a Magyar Nemzeti Galériával)

Biblia Sacra Hungarica – A könyv, „mely örök életet ad”. (**Gáborjáni Szabó Botond, Heltai János** szerk.):

Ekler Péter (összeáll.): Korvina-képek – Vándorkiállítás Hunyadi Mátyás trónra lépésének 550. évfordulója alkalmából (szlovák nyelven is)

Egyéb kiadványok

Velencei Katalin: A székesfehérvári Püspöki Könyvtár ősnymtatvány- és antikvakatalógusa (közös kiadás a Székesfehérvári Püspöki Könyvtárral)

Vizsolyi Biblia (hasonmás kiadás) (közreműködés a General DocumentLine-nal)
Johannes Amos **Comenius:** Janua linguae latinae reserata... (hasonmás kiadás)

Időszaki kiadványok

Lymbus – Magyarságtudományi forrásközlemények 2008

Hungarian Studies Review 2008

Mercurius 2007

Bulletin 2007

Magyar könyvszemle (közös kiadás a MTA Irodalomtudományi Intézetével és az Argumentum Kiadóval) évi 4 szám, megjelenése folyamatos

Könyv, könyvtár, könyvtáros 2008/1-12. évi 12 szám, megjelenése folyamatos
Könyvtári figyelő

Egyéb időszaki kiadványok

HLISA (Hungarian Library and Information Science Abstracts) évi 2 szám, megjelenése folyamatos

Elektronikus kiadványok

Megrendült a világ. A Nagy Imre és társai elleni per hangfelvétele és szó szerinti leírata (szerk. **Hanák Gábor-Szabó Csaba**) CD-ROM (közös kiadás a Kossuth Kiadóval, a Magyar Országos Levéltárral és az ÁszTL-lel)

Ferenczy Endréné: Magyar Nemzeti Bibliográfia. Időszaki kiadványok 1921-1944 (adatbázis, CD-ROM)

Csillag a holló árnyékában – Vitéz János és a humanizmus kezdetei Magyarországon. (**Földesi Ferenc** szerk.) – CD-ROM

A nemzet könyvtárának kincsei (filmek)

Mátyás király corvinái I-II. CD-ROM (tervezte **Zsupos Zoltán András**, szakértő **Földesi Ferenc**)

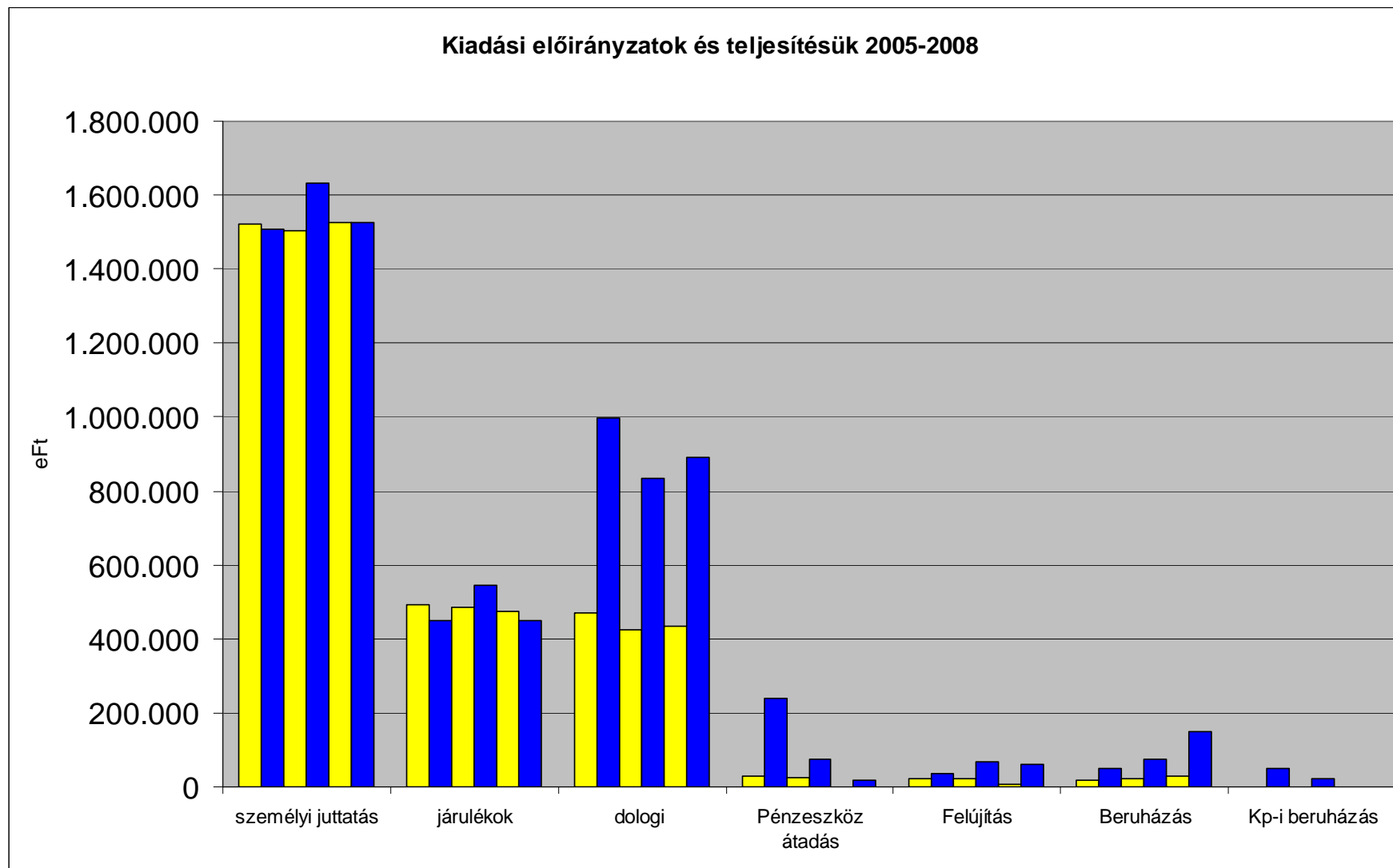
Thuróczy János: A magyarok krónikája CD-ROM (tervezte **Zsupos Zoltán András**, szakértő **W. Salgó Ágnes**)

Az Országos Széchényi Könyvtár szakmai beszámolója a 2008. évről

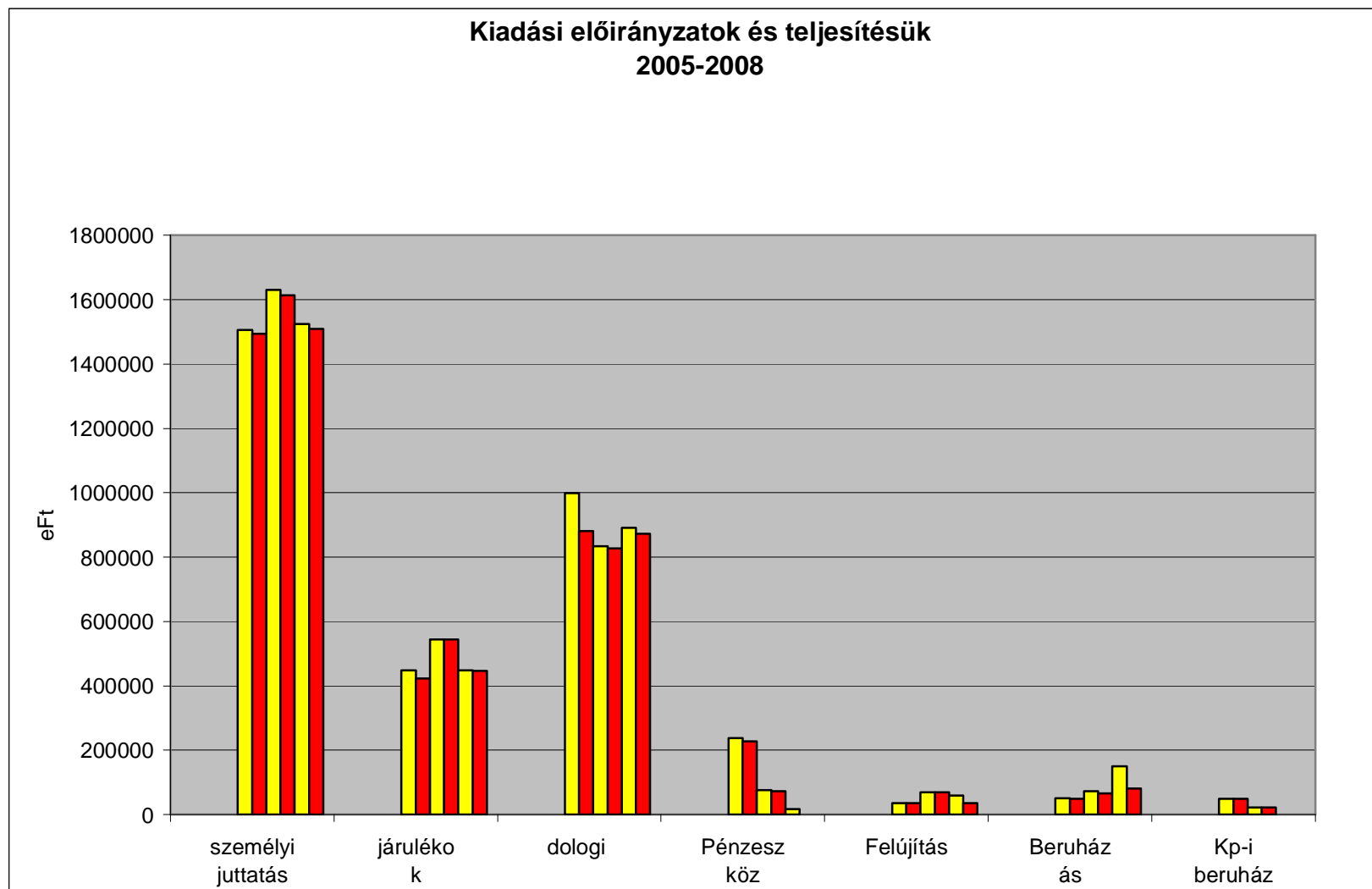
9.14 Gazdasági táblázatok, grafikonok

Előirányzatok alakulása 2004-2007

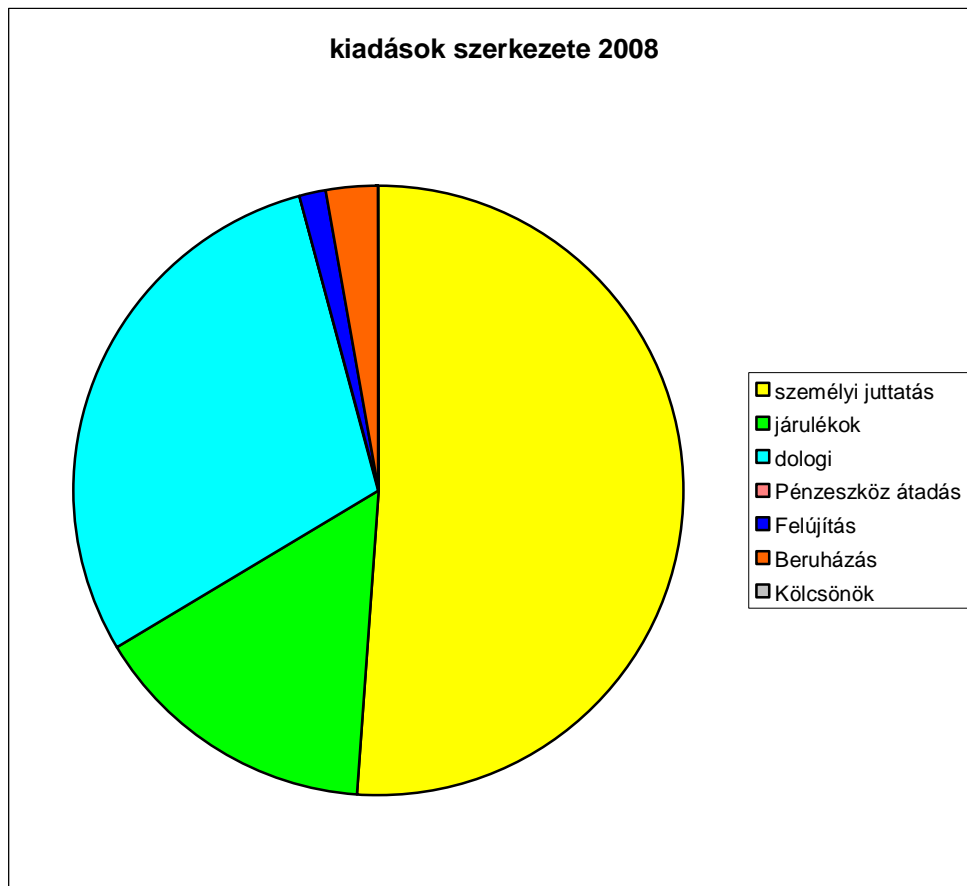
		2005			2006			2007			2008		
		előirányzat			előirányzat			előirányzat			előirányzat		
		eredeti	módosított	teljesítés	eredeti	módosított	teljesítés	eredeti	módosított	teljesítés	eredeti	módosított	teljesítés
személyi juttatás		1.489.200	1.502.747	1.490.997	1.521.700	1.506.098	1.494.360	1.504.300	1.631.071	1.613.583	1.524.800	1.524.496	1.509.142
járadékok		492.900	515.584	473.099	492.800	449.146	423.493	486.000	544.955	543.778	472.900	448.910	447.337
dologi		703.100	792.211	629.981	471.800	998.252	880.904	423.000	833.274	827.873	436.100	890.386	872.756
ebből:	*	30.000	30.000	24.136	23.000	27.054	37.148	25.000	33.597	37.568	25.000	27.936	54.877
	* gyarapítás												
	* beszerzés	53.850	53.850	23.323	32.000	51.500	52.625	14.800	14.801	46.937	15.300	15.300	44.715
	* szolgáltatás	619.250	708.361	582.522	416.800	919.698	791.131	383.200	784.876	743.368	395.800	847.150	773.164
Pénzeszköz átadás		27.700	136.433	43.297	27.700	238.144	228.390	25.700	75.541	73.638	0	17.464	74
Felújítás		19.500	58.417	58.241	22.500	35.600	35.586	21.500	69.345	69.243	7.400	59.846	35.526
Beruházás		20.900	37.999	37.334	19.400	50.295	48.435	19.800	73.491	65.938	29.400	150.141	80.586
Kp-i beruházás		0	62.436	62.436		48.674	48.674		22.268	22.268	0	0	0
Kölcsönök		5.000	7.900	7.900		28.100	18.100		14.900	14.900	0	3.200	3.200
Kiadások összesen:		2.758.300	3.113.727	2.803.285	2.555.900	3.354.309	3.177.942	2.480.300	3.264.845	3.231.221	2.470.600	3.094.443	2.948.621
Saját bevétel		154.200	159.200	130.100	130.000	166.800	171.702	133.000	220.776	217.611	133.000	303.698	303.721
Kv-i támogatás		2.599.100	2.714.492	2.714.492	2.425.900	2.691.663	2.691.663	2.347.300	2.668.133	2.668.133	2.337.600	2.604.774	2.604.774
Átvett pénzeszk.													
	*	0	55.736	59.369	0	156.126	184.884		129.786	129.766	0	122.007	123.684
	* működésre												
	* felhalmozásra	0	65.970	67.215	0	25.400	2.858		53.765	53.765	0	21.529	20.368
Kölcsönök		5.000	7.900	7.900	0	28.100	28.100		4.900	4.900	0	3.200	3.200
Pénzmaradvány felhasználás			110.429	110.429	0	286.220	286.220		187.485	187.485	0	39.235	28.610
Bevételek összesen		2.758.300	3.113.727	3.089.505	2.555.900	3.354.309	3.365.427	2.480.300	3.264.845	3.261.660	2.470.600	3.094.443	3.084.357

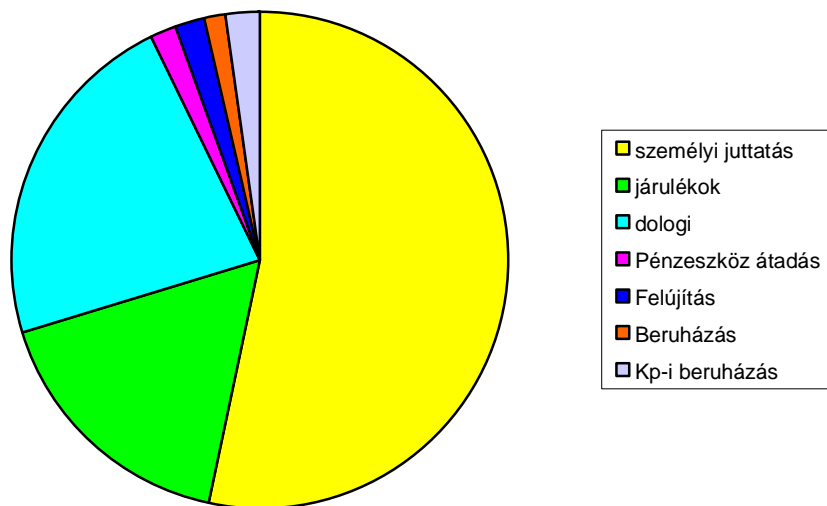
eredeti előirányzatok
 módosított előirányzatok

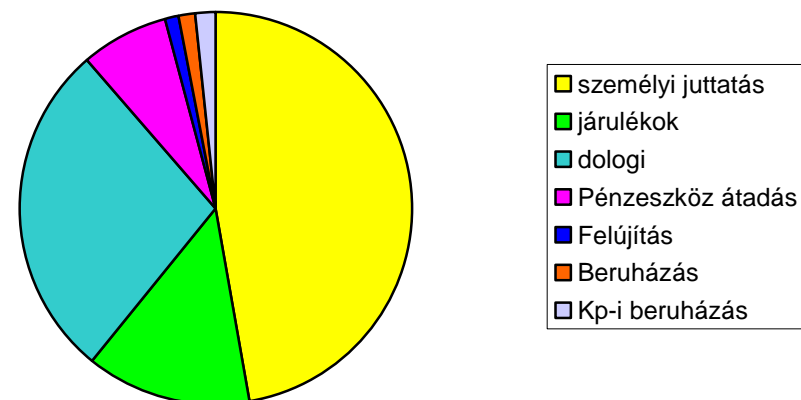
módosított előirányzatok
 kiadási teljesítések

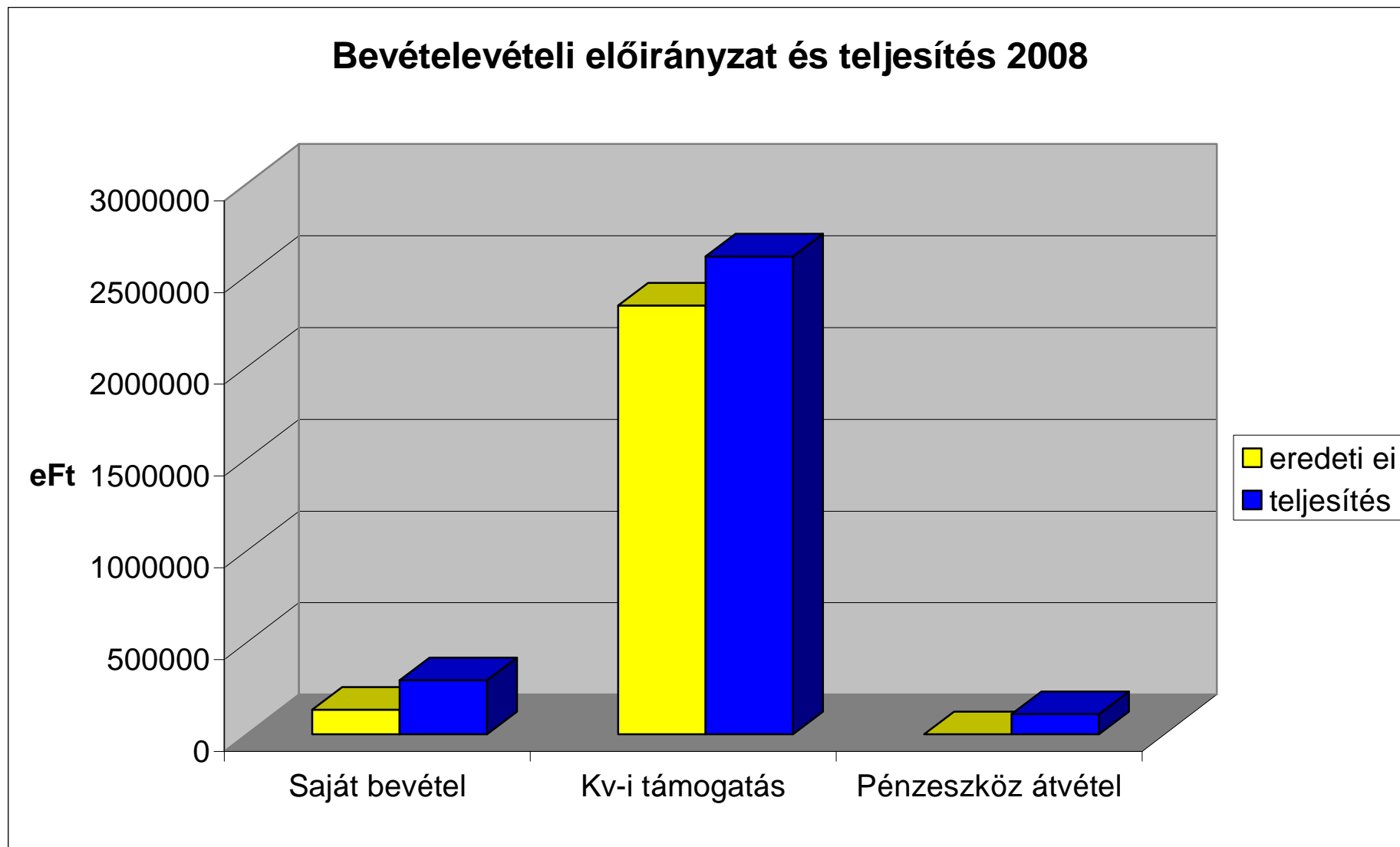

kiadások szerkezete 2005
(eFt)

kiadások szerkezete 2006
(eFt)

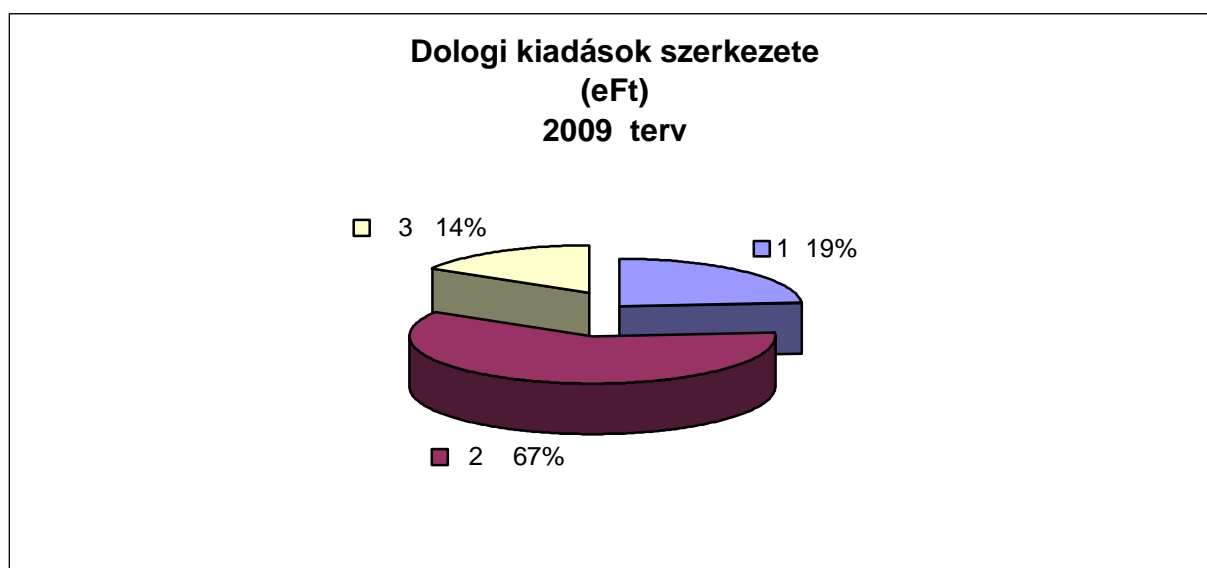
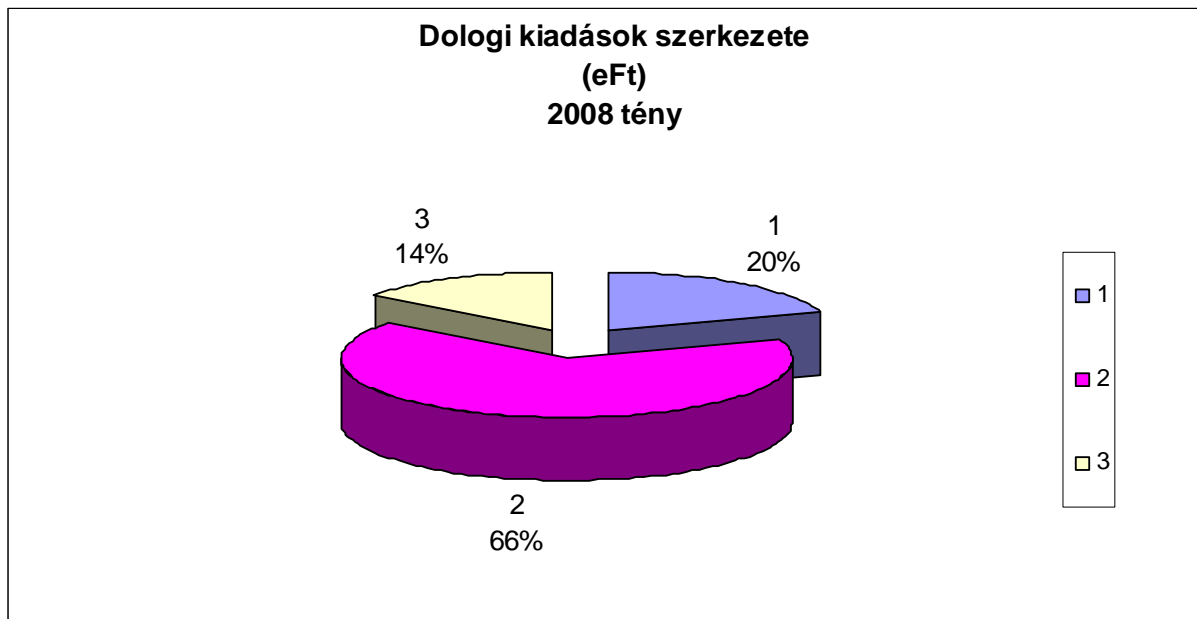
Dologi kiadások alakulása 2008–2009. évi terv (eFt)

	teljesítés 2008	2009 eredeti
Gyógyszer, vegyszer	238	800
Irodaszer, nyomtatvány	15.349	10.000
Könyv beszerzés	54.148	26.000
Folyóirat beszerzés	729	3.000
Egyéb inf.hordozó (CD, DVD, stb)	2.340	2.000
Üzemanyag	2.466	2.500
Szakmai anyag ¹	3.999	0
Kisértékű t.eszk.	5.251	0
Egyéb anyag beszerz. ²	15.072	0
Készletbeszerzés összesen:	99.592	44.300
Telefon	10.909	10.000
Adatátvitel	628	5.000
Egyéb kommunikáció ³	90.555	20.000
Bérleti és lízingdíjak	103.308	41.000
Szállítás	9.576	0
Gázenergia	5.102	2.000
Villamosenergia	75.379	90.000
Távhő-, melegvíz szolg.	36.499	45.000
Víz- és csatorna díjak	5.275	12.000
Karbantartás	54.732	10.000
Egyéb üzemeltetés, fenntartás ⁴	139.741	44.182
Áfa	111.481	73.650
Egyéb szolgáltatások ⁵	95.326	41.168
Szolgáltatások összesen:	738.511	394.000
Kiküldetés	8.246	3.500
Reprezentáció	4.964	0
Reklám, propaganda	999	5.000
Befizetési kötelezettség	1.627	0
Adók, díjak, befizetések	12.642	1.500
Nemzetközi tagsági díjak	6.175	8.000
Egyéb dologi kiadások összesen:	34.653	18.000
Dologi kiadások mindösszesen:	872.756	456.300
Rendszeres bér	1.198.562	1.315.938
Nem rendszeres bér	302.222	182.232
Állományba nem tartozók	112.799	26.630
Bér összesen:	1.613.583	1.524.800

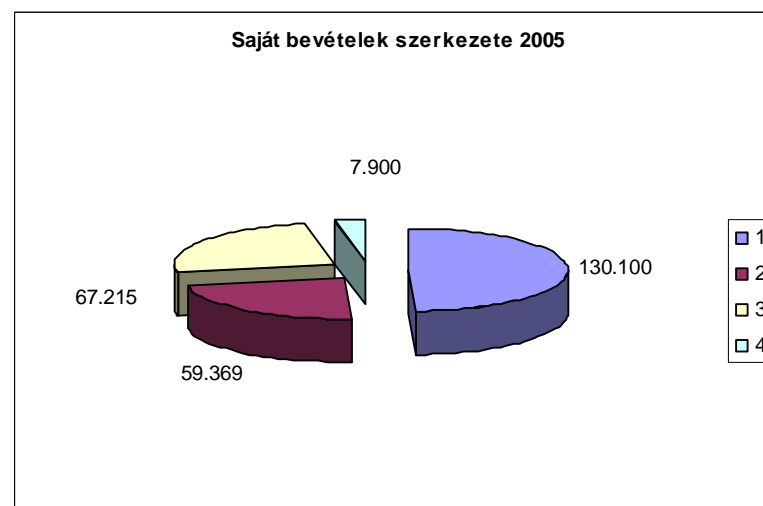
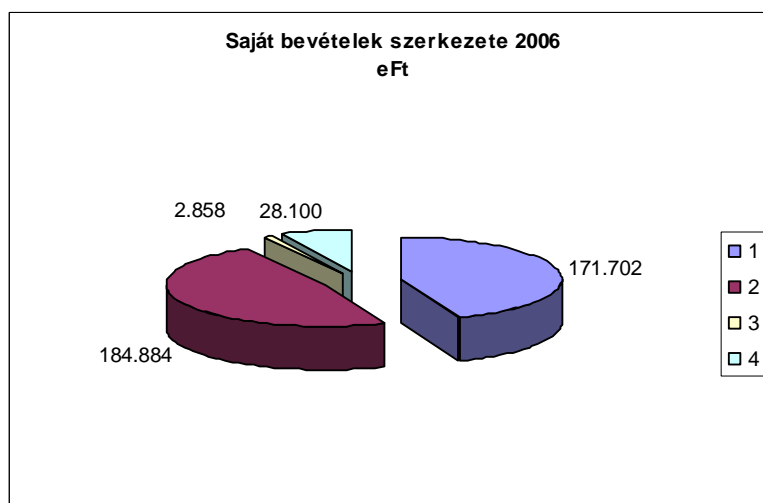
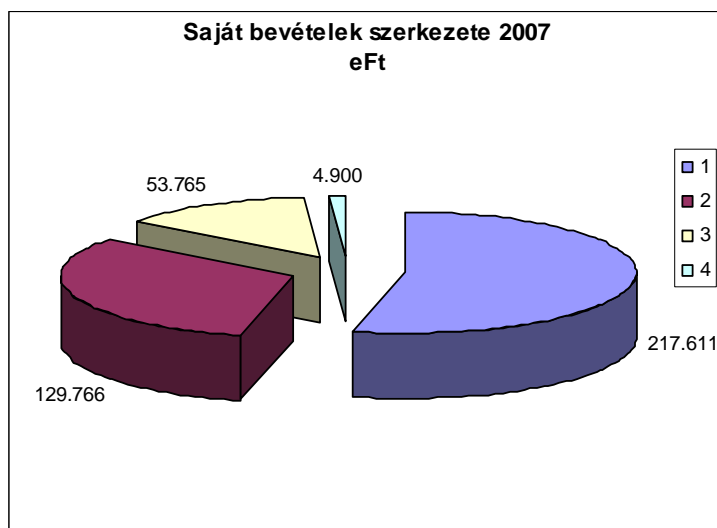
1 szakmai kiadások

2 üzemeltetési kiadások

3 adók, befizetések (Áfa is)

Az Országos Széchényi Könyvtár szakmai beszámolója a 2008. évről

- Megj: 1 saját működési bevétel
 2 átvett pénzeszk. Működésre
 3 átvett pénzeszk. Felhalmozásra
 4 kölcsönök

